

PĒTĪJUMS
"POTENCIĀLAIS PROJEKTU PIETEICĒJU PIEPRASĪJUMS PĒC FINANŠU
ATBALSTA UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN INOVĀCIJU AKTIVITĀTĒS
2007.-2013. GADA PLĀNOŠANAS PERIODĀ"

ZIŅOJUMS
„ES STRUKTŪRFONDU 2004.-2006. GADA PLĀNOŠANAS PERIODA
UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN INOVĀCIJU AKTIVITĀŠU IZVĒRTĒJUMS“

Iepirkuma identifikācijas Nr. FM 2007/ERAF-5.2.3.-3

Pētījuma pasūtītājs:

Latvijas Republikas Finanšu ministrija

Pētījuma veicējs:

SIA „Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorija”

RĪGA, 2007

SATURS

KOPSAVILKUMS	4
SUMMARY	6
IEVADS	8
1. PĒTĪJUMA METODOLOĢIJAS APRAKSTS	9
1.1. Pētījuma mērķi	9
1.2. Pētījuma uzdevumi	9
1.3. Pētījuma mērķa grupas un datu ievākšanas metodes	9
1.4. Pētījuma kvalitātes nodrošināšana	10
2. ES STRUKTŪRFONDU 2004.-2006.GADA PLĀNOŠANAS PERIODA UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN INOVĀCIJU AKTIVITĀŠU IZVĒRTĒJUMS	11
2.1. 2.1.pasākuma "Atbalsts inovāciju attīstībai" aktivitāšu izvērtējums	15
2.2. 2.2. pasākuma "Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstība" aktivitāšu izvērtējums	21
2.3. 3.1.pasākuma "Nodarbinātības veicināšana" aktivitāšu izvērtējums	43
2.4. Secinājumi par ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu finansiālā atbalsta apguvi	68
3. ES STRUKTŪRFONDU 2004.-2006. GADA PLĀNOŠANAS PERIODA UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN INOVĀCIJU AKTIVITĀŠU IEVIEŠANAS PROBLĒMJAUTĀJUMU ANALĪZE	69
PIELIKUMI	72
Pielikums Nr.1 - Intervēto ekspertu saraksts	73
Pielikums Nr.2 - Komercsabiedrībām uzdoto jautājumu saraksts	74

SAĪSINĀJUMI:

APK – atklāts projekta konkurss
CFLA – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
EM – Ekonomikas ministrija
ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES – Eiropas Savienība
ESF – Eiropas Sociālais fonds
GS – grantu shēma
GSA – grantu shēmu apsaimniekotājs
LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LM – Labklājības ministrija
LR – Latvijas Republika
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
NP – nacionāla programma
OLSI – otrā līmeņa starpniekinstitūcija
PLSI – pirmā līmeņa starpniekinstitūcija
RAPLM – Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
SIF – Sabiedrības integrācijas fonds
SFS – struktūrfonda finansējuma saņēmējs
VRAA – Valsts reģionālās attīstības aģentūra

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS UN DATU AVOTI:

Ministru Kabineta 2004.gada 21.septembra noteikumi Nr. 796 “Noteikumi par komercdarbības atbalsta sniegšanas nosacījumiem un projektu pieteikumu iesniegšanas un atbalsta piešķiršanas kārtību”

Ministru Kabineta 2006.gada 7.februāra noteikumi Nr.103 “Noteikumi par projektu iesniegšanas un finansēšanas kārtību grantu shēmā “Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās””

Ministru Kabineta 2006.gada 24.janvāra noteikumi Nr.79 “Noteikumi par grantu shēmu “Atbalsts komercdarbības infrastruktūras modernizācijai””

Ministru Kabineta 2006.gada 18.decembra noteikumi Nr.975 “Par virssaistību uzņemšanu Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Zivsaimniecības vadības finansēšanas instrumenta līdzfinansētajām Vienotā programmdokumenta aktivitātēm 2004.-2006.gada plānošanas periodā”

Ministru Kabineta 2006.gada 7.februāra noteikumi Nr.114 “Noteikumi par komercdarbības atbalsta sniegšanas nosacījumiem valsts atbalsta programmai "Atbalsts nodarbināto kvalifikācijas celšanai, pārkvalifikācijai un tālākizglītībai””

Programmas papildinājums Mērķa 1 programmai Latvijā 2004.-2006.gadam

Ekonomikas ministrijas ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (par pārskata periodu no 01.01.2007. līdz 30.06.2007.)

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (par pārskata periodu no 01.01.2007. līdz 30.06.2007.)

Eiropas Savienības struktūrfondu vadības informācijas sistēma

www.esfondi.lv

www.liaa.gov.lv

www.vraa.gov.lv

www.nva.gov.lv

www.em.gov.lv

www.lm.gov.lv

www.altum.lv

www.sif.lv

KOPSAVILKUMS

Pētījuma „Potenciālais projektu pieteicēju pieprasījums pēc finanšu atbalsta uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā” vispārīgais mērķis ir noteikt ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda potenciālo finanšu pieprasījuma apjomu. Lai realizētu šo mērķi, pētījuma ietvaros tika veikta ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu finanšu apguves rezultātu analīze. Tā tika veikta, izvērtējot komersantu pieprasījumu pēc pieejamo aktivitāšu finansējuma, aktivitāšu ieviešanas progresu, tai skatā veicot apgūto līdzekļu kopējo statistisko analīzi, gan reģionālā griezumā, gan komersantu darbības veida griezumā, ka arī analizējot aktivitāšu uzraudzības rādītāju sasniegšanas progresu.

Analīze tika veikta par ES struktūrfondu Vienotā programmdokumenta pasākumu 2.1. “Atbalsts inovāciju attīstībai”, 2.2. “Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstība” un 3.1. “Nodarbinātības veicināšana” aktivitātēm, kas ir tieši vērstas uz uzņēmējdarbības un inovācijas procesu atbalstu Latvijā un kurām līdzfinansējums tiek piešķirts no Eiropas Reģionālā attīstības fonda un Eiropas Sociālā fonda. Šo pasākumu aktivitāšu kopējais ES struktūrfondu līdzfinansējums sastāda 111 529 234,65 LVL.

Analizējot šo pasākumu aktivitāšu ieviešanu, var secināt, ka šīs aktivitātes komersantu vidū ir samērā pieprasītas – par to liecina gan iesniegto projektu iesniegumu skaits, gan arī pieprasītais publiskais līdzfinansējums, kas pārsniedz aktivitātēm piešķirto finansējumu, dažās aktivitātēs arī vairākas reizes.

Vienīgi zems pieprasījums bija inovāciju atbalstošā pasākuma aktivitātēm, kas dod pamatu apgalvojumam, ka kopējais uzņēmējdarbības un inovāciju veicināšanas prioritātes mērķis netiks pilnībā sasniegts, proti, netiks atbalstīti tik daudz inovatīvu projektu kā bija sākotnēji ieplānots, sadalot aktivitātēm piešķirto finansējumu. Salīdzinoši zemā interese par inovāciju aktivitāti var tikt skaidrota ar to, ka ES struktūrfondu 2004.-2006.gada plānošanas perioda laikā netika veikti pastiprināti informatīvi pasākumi par inovāciju nozīmīgumu un iespējamām integrēt inovatīvus risinājumus komercdarbībā, kā arī svarīgāk komersantiem bija sakārtot esošo darba vidi, infrastruktūru, ieguldot līdzekļus iekārtu modernizēšanā u.tml. pasākumos, lai varētu attīstīties tālāk.

Attiecībā uz 2004.-2006.gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu finansiālo apguvi, analīzē var secināt, lai gan lielākā daļa aktivitāšu tiek īstenotas samēra sekmīgi, sasniedzot tām nospraustos uzraudzības rādītājus, tomēr finansiāli ne visas aktivitātes tiks apgūtas pilnībā, daļai no aktivitātēm netika noslēgti līgumi piešķirtā finansējuma apjomā, kā arī daļā no aktivitātēs ES struktūrfondu finansējuma saņēmēji saskaras ar grūtībām realizēt projektus, to izmaksu sadārdzināšanās dēļ, tāpēc daži komersanti izvēlas pārtraukt projektu realizāciju vai arī samazina plānoto projekta aktivitāšu skaitu.

Augsts pieprasījums bija arī bezdarbnieku apmācību programmām, ko īstenoja valsts iestādes, lai veicinātu bezdarba līmeņa samazināšanos. Apmācīto cilvēku skaits vairākas reizes pārsniedz nacionālajās programmās plānoto, kas liek secināt par šādu preventīvo pasākumu nozīmīgumu un nepieciešamību darba tirgus uzlabošanai un sakārtošanai.

Kopumā vērtējot ES struktūrfondu 2004.-2006.gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu ieviešanu, var secināt, ka aktivitātes tiek ieviestas samērā sekmīgi, arī veiktie grozījumi aktivitāšu ieviešanas nosacījumos ir veicinājuši to finansiālo apguvi. Lai gan

par šo grozījumu veikšanu negatīvi atsaucas komersanti – jo tiem savukārt ir grūtāk pielāgoties prasībām, ko izvirza ES struktūrfondu ieviešanā iesaistītās institūcijas, ja šie grozījumi tiek veikti bieži un ja komersanti par tiem savlaicīgi netiek brīdināti.

No komersantu puses arī kā projektu īstenošanu apgrūtināošais faktors tiek atzīmēta lielā birokrātijas klātbūtne visās projektu ieviešanas stadijās, sākot jau ar projekta iesnieguma sagatavošanu, vērtēšanu un arī projekta praktiskās īstenošanas gaitā, kas kopumā kavē ātru, efektīvu un sekmīgu projekta realizēšanu.

Negatīvi komersanti arī atsaucas uz projektu iesniegšanas un vērtēšanas veidu, kad projektu iesniegumi tiek pieņemti 'rindas kārtībā' un finansējumu saņem tie, kas ir rindas sākumā un atbilst visiem vērtēšanas kritērijiem. Šāda veida projektu iesniegumu iesniegšanas un vērtēšanas veids nedod pārliecību, ka tiek īstenoti projekti ar labākam idejām, kas varētu iespējams sekmīgāk nodrošināt kopēju aktivitātes mērķa sasniegšanu.

Šos aspektus ES fondu ieviešanā iesaistītām institūcijām vajadzētu ņemt vērā, izstrādājot nosacījumus jaunā 2007-2013.gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju atbalstošās aktivitāšu ieviešanai.

SUMMARY

The general objective of the research “The Potential Project Applicants’ Demand for Financial Support under the EU Structural Funds Entrepreneurship and Innovation Activities for the Programming Period 2007 – 2013” is to determine the potential demand for financial support under EU Structural Funds for programming period 2007-2013. In order to meet the objective, an analysis of absorption of financing under EU Structural Funds entrepreneurship and innovation activities has been carried out for the programming period 2004-2006. The analysis comprises assessment of the entrepreneurs’ demand for the available financing allocated for certain activities, the progress of implementation, including general statistical analysis of the absorbed funds both by regions and by economic sector, as well as analysis of progress of meeting of activities’ monitoring indicators.

The analysis has been carried out regarding activities of EU Structural Funds Single Programming Document 2.1. “Support for Development of Innovation”, 2.2. “Business Infrastructure Development” and 3.1. “Promotion of Employment” measures that are directly aimed at supporting the entrepreneurship and innovation processes in Latvia and for which co-financing is assigned from the European Regional Development Fund and European Social Fund. The total amount of co-financing from the EU Structural Funds for these activities equals 111 529 234,65 LVL.

The results of analysis regarding the implementation of the activities under these measures show that the activities enjoy relatively high demand among entrepreneurs, this fact is supported by the quantity of applications and requested public co-financing, which exceeds the amounts allocated for the activities, in some instances by several times.

Lower level of demand could be observed only for activities under the support for innovation, thus it is possible to conclude that the general objective of the priority of promoting entrepreneurship and innovation will not be met to its full extent, namely, support will not be provided to as many innovative projects as initially planned, when the allocated financing was distributed to the activities. The relatively low level of interest regarding the innovation activity can be explained by the fact that the EU Structural Funds programming period 2004-2006 did not comprise additional public awareness campaigns regarding the role of innovations and the possibilities to integrate innovative solutions in entrepreneurship, besides, it was more important for businesses to improve the existing business environment and infrastructure by means of investing in modernization of equipment etc. in order to ensure further development.

As to the financial absorption under entrepreneurship and innovation activities for the programming period 2004-2006 the results of analysis show that even if the majority of activities are implemented rather successfully and meet the set monitoring indicators, not all the activities are going to be implemented to full extent in terms of absorption of financing, a part of the activities failed to conclude contracts in the amount of the allocated funds and there are certain activities where the final beneficiaries are facing problems in terms of implementing their projects due to the increase in prices, therefore there are cases where entrepreneurs are willing either to terminate their projects or to reduce the quantity of activities under their projects.

There is a high demand for the unemployed training programmes implemented by public institutions in order to contribute to a reduced level of unemployment. The quantity of people who received training by several times exceeds the quantity planned under the national

programmes, which indicates that such preventive measures are of high importance and demand in order to improve the situation in labour market.

The results of general assessment of implementation of entrepreneurship and innovation activities under EU Structural Funds for the programming period 2004-2006 show that the activities are being implemented rather successfully and the amendments to the conditions regarding implementation of activities have contributed to better financial absorption. However there is some negative feedback regarding the amendments from the entrepreneurs, since it is harder for them to meet the requirements set forth by the institutions involved in administration of EU Structural Funds, especially if such amendments are made on regular basis and upon a short notice.

Businesses have also pointed out that one of the impeding factors in implementing the projects is the existence of bureaucratic obstacles in all stages of implementation, starting from drafting the application, assessment and also during practical implementation of projects, thus preventing projects from being implemented in a fast, efficient and successful manner.

There is some negative feedback from entrepreneurs regarding the procedure of submitting and assessing the projects, where project applications are accepted in order of submission and financing is allocated to the projects having the first positions in line and meeting all the assessment criteria. This procedure for submitting and assessment of applications does not guarantee that the best ideas are selected for implementation that would contribute to potentially better results in terms of meeting the activities' objective.

These aspects should be taken into account by the institutions involved in administration of the EU Structural Funds, when developing the conditions for implementation of entrepreneurship and innovation activities for the programming period 2007- 2013.

IEVADS

Pētījuma „Potenciālais projektu pieteicēju pieprasījums pēc finanšu atbalsta uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā” vispārīgais mērķis ir noteikt ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda potenciālo finanšu pieprasījuma apjomu. Lai realizētu šo mērķi, pētījuma ietvaros tiek realizētas vairākas aktivitātes – pirmkārt, tiek analizēti ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas perioda finanšu apguves rezultāti, otrkārt, izstrādāts un realizēts pētījums par ES struktūrfondu 2007.-2013. gada perioda iespējamo interesi par finanšu pieprasījumiem uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs.

Dotajā ziņojumā iekļauts iepriekšējā plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu izvērtējums, uzrādot gan tā skaitliskos raksturojumus, gan arī analītisku izvērtējumu, kas balstīts vairāku aktivitāšu ieviešanā un uzraudzībā iesaistīto amatpersonu sniegtajā informācijā un viedokļos, kā arī uzņēmēju sniegtajos vērtējumos.

Pētījuma īstenošanā piedalās: Gints Klāsons (pētījuma darba grupas vadītājs, kvantitatīvās pētījuma sadaļas vadītājs), Roberts Ķīlis (konsultācijas pētījuma metodoloģijas izstrādē un realizācijā, darba grupas diskusiju vadība, secinājumu izstrādes vadība), Ieva Jakstiņa (2004.-2006. gada plānošanas perioda izvērtēšanas vadītāja, kvalitatīvās pētījuma sadaļas vadītāja), Anīta Zaļeniece (kvantitatīvā pētījuma lauka darba vadītāja).

Pētījuma projekta ziņojumu sagatavoja: Gints Klāsons, Roberts Ķīlis, Ieva Jakstiņa.

1. PĒTĪJUMA METODOLOĢIJAS APRAKSTS

1.1. Pētījuma mērķi

Pakalpojuma pamatmērķis ir nodrošināt ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda pieprasījuma pēc finanšu atbalsta izvērtēšanu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs, lai organizētu efektīvu projektu pieņemšanas un izvērtēšanas procesu.

Pētījuma konkrētais mērķis ir noteikt ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda potenciālo projektu pieteicēju skaitu un pieprasījumu katrai aktivitātei, kā arī ierosināt pieejamā finansējuma dalījumu pa aktivitāšu uzsaukumiem.

1.2. Pētījuma uzdevumi

Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, pētījumam tika uzstādīti sekojoši pētnieciskie uzdevumi:

- Izvērtēt ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas perioda pieprasījumu pēc finanšu atbalsta un finanšu apguves progresu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs, sniedzot viedokli par pieprasījumu pēc finanšu atbalsta un finanšu apguves raksturu, iemesliem tā neapgūšanai vai otrādi.
- Noteikt potenciālo projektu iesniedzēju skaitu tautsaimniecības nozarēs un pieprasījumu ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda aktivitātēs.
- Izvērtēt ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda aktivitātes, to īstenošanas nosacījumus un pieejamo finansējumu, nosakot ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda aktivitāšu īstenošanas nosacījumu atbilstību potenciālajam pieprasījumam.
- Balstoties uz noteikto potenciālo projekta iesniedzēju skaitu un pieejamo finansējuma apjomu katrai aktivitātei, samērot pieejamo finansējuma apjomu katrai aktivitātei ar potenciālo projekta iesniedzēju skaitu un pieprasījumu pēc finanšu atbalsta, tādējādi sniedzot ierosinājumus par finansējuma apjoma sadalījumu starp aktivitātēm un pa katras aktivitātes uzsaukumiem.

Pētījuma uzdevumi tiek realizēti divos secīgos soļos: (1) tiek realizēta ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu analīze, (2) tiek realizēts pētījums par potenciālo pieprasījumu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā. Abu periodu analīzē pēc iespējas tiek izmantotas vienādas analītiskās vienības (datu griezumi), lai būtu iespējams veikt salīdzinošu abu uzrādīto periodu analīzi.

Dotajā ziņojumā sniegts pārskats par ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas perioda aktivitātēm un analīzes veikšanas metodoloģiju.

1.3. Pētījuma mērķa grupas un datu ievākšanas metodes

Lai veiktu ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas perioda izvērtēšanu, pētījumā tika izvirzītas sekojošas apzināmās mērķa grupas:

- Komersanti, kuri minētajā plānošanas periodā iesnieguši iesniegumus finanšu atbalsta saņemšanai uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs. Informācija par šo mērķa grupu tika apkopota, izmantojot Eiropas Savienības struktūrfondu vadības informācijas sistēmā iegūstamos datus, ES struktūrfondu ieviešanā iesaistīto iestāžu uzraudzības ziņojumus, kā arī šos datus lūdzot precizēt par aktivitāšu ieviešanu atbildīgajām institūcijām – LIAA, EM, NVA.
- Komersanti, kuri minētajā plānošanas periodā ir saņēmuši finanšu atbalstu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs. Informācija par šo mērķa grupu tika

apkopota, izmantojot Eiropas Savienības struktūrfondu vadības informācijas sistēmā iegūstamos datus, ES struktūrfondu ieviešanā iesaistīto iestāžu uzraudzības ziņojumus, kā arī šos datus lūdzot precizēt par aktivitāšu ieviešanu atbildīgajām institūcijām – LIAA, EM, NVA. Papildus šīs mērķa grupas pārstāvji tika apzināti, izmantojot elektroniskās saziņas iespējas – visiem komersantiem, kuri bija saņēmuši finanšu atbalstu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs tika izsūtīts lūgums sniegt vērtējumu par iesniegumu sagatavošanu, aktivitāšu nosacījumiem un sadarbību ar aktivitāšu ieviešanu pārraugošajām institūcijām, atbildot uz četriem jautājumiem. Jautājumu saraksts pievienots pielikumā Nr.2.

- Par aktivitāšu ieviešanu atbildīgo institūciju amatpersonas. Ar šīs mērķa grupas pārstāvjiem tika veiktas padziļinātās intervijas, lai iegūtu papildus, kvalitatīvu informāciju par aktivitāšu ieviešanas nosacījumiem un gaitu. Šo personu saraksts sniegts pielikumā Nr.1.

1.4. Pētījuma kvalitātes nodrošināšana

- Projekta realizācijas gaitā tiek uzturēta regulāra informatīva saziņa starp Pasūtītāju un Izpildītāju – Pasūtītājs tiek informēts par pētījuma progresu, problēmām pētījuma realizācijā u.tml..
- Intervējamo personu un institūciju saraksts pirms pētījuma lauka darba uzsākšanas tika saskaņots ar Pasūtītāju, pēc iesaistīto institūciju ieteikumiem tas tika papildināts.
- Pētījuma gaitā izmantojamais instrumentārijs tika pielietots tikai pēc galējās saskaņošanas ar Pasūtītāju.
- Informācija, kura tiek iegūta pētījuma realizācijas gaitā izvērtēšanas veikšanai, tiks izmantota atbilstoši „Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma” 25. punkta „Informācijas atklātība” prasībām.
- Analizējot iegūto informāciju, izstrādājot secinājumus un rekomendācijas, tika piesaistītas visas ieinteresētās vai iesaistītās puses (dotā ziņojuma kontekstā – aktivitāšu ieviešanā iesaistītās institūcijas un finanšu atbalstā ieinteresētie komersanti), lai apzinātu pušu atšķirīgos viedokļus un tos iekļautu ziņojumos, tādējādi nodrošinot pētījuma problemātikas analīzes daudzpusīgumu un procesa atvērtību.
- Pētījuma projekta realizācijas gaitā tika rīkotas piesaistīto ekspertu un Izpildītāja darba grupas aktuālāko jautājumu diskusijām, pētījuma problemātikas analīzei un turpmāk veicamo darbību koordinēšanai un saskaņošanai.
- Pētījuma lauka darba procesā Izpildītājs ievēroja starptautiski atzīta profesionālā kodeksa nosacījumus (ESOMAR, European Society for Opinion and Marketing Research).
- Analizējamo datu kvalitāte tika nodrošināta visu ziņojumā analizējamo datu masīvu lūdzot pārbaudot un koriģēt saskaņā ar jaunākajiem apkopojumiem katrai iesaistītajai institūcijai – LIAA, EM, NVA.
- Galvenais eksperts un tehniskie eksperti stingri seko aktivitāšu izpildes atbilstībai kalendārajam plānam. Par kalendārā plāna nepieciešamajām izmaiņām tiek informēts Pasūtītājs un izmaiņas veiktas tikai pēc Pasūtītāja apstiprinājuma saņemšanas.
- Secinājumu un rekomendāciju izstrādē eksperti ņem vērā labas pētījumu veikšanas prakses nosacījumus: secinājumiem jābūt objektīviem, loģiski pamatotiem un saprotamiem, rekomendācijām jābūt balstītām uz veiktajiem secinājumiem, praktiskām (ieviešamām) un detalizētām.
- Iesniedzamos ziņojumus pirms iesniegšanas izvērtēja visi eksperti (novērtējot satura atbilstību tehniskajām specifikācijām, izteikto ierosinājumu praktiskumu un pielietojamību, kā arī secinājumu saprotamību dotās tēmas kontekstā).

2. ES STRUKTŪRFONDU 2004.-2006.GADA PLĀNOŠANAS PERIODA UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN INOVĀCIJU AKTIVITĀŠU IZVĒRTĒJUMS

Lai paaugstinātu Latvijas konkurētspēju pasaules tirgū, pastiprināti tiek pievērsta uzmanība dažādu atbalsta instrumentu ieviešanai uzņēmējdarbības attīstībai, tai skaitā arī inovatīvas darbības (inovāciju) ieviešanai uzņēmējdarbībā, kas tiek uzskatīta par ekonomiski attīstīto valstu saimnieciskās un sociālās dzīves attīstības pamatu. Viens no šādiem atbalsta instrumentiem ir ES struktūrfondu līdzfinansējums dažādu uzņēmējdarbības un inovāciju atbalsta aktivitāšu ieviešanai.

Šī ziņojuma 2.sadaļā tiek sniegta analīze par ES struktūrfondu 2004.-2006.gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovācijas aktivitāšu ieviešanu, proti, tiek analizēts komersantu pieprasījums pēc pieejamo aktivitāšu finansējuma, aktivitāšu ieviešanas progress, tai skatā tiek sniegta apgūto līdzekļu kopējā statistiskā analīze, gan arī reģionālā griezumā, gan komersantu darbības veida griezumā, ka arī tiek analizēts aktivitāšu uzraudzības rādītāju sasniegšanas progress.

Analīze tiek veikta par ES struktūrfondu Vienotā programmdokumenta pasākumu 2.1. "Atbalsts inovāciju attīstībai", 2.2. "Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstība" un 3.1. "Nodarbinātības veicināšana" aktivitātēm, kas ir tieši vērstas uz uzņēmējdarbības un inovācijas procesu atbalstu Latvijā. Dati ir apkopoti par laika periodu no aktivitāšu uzsākšanas līdz 2007.gada 30.jūnijam.

Uzņēmējdarbības un inovācijas aktivitātes tiek līdzfinansētas no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (2.1. un 2.2.pasākumu aktivitāšu gadījumā) un Eiropas Sociālā fonda (3.1.pasākuma aktivitāšu gadījumā). Kopējais ES struktūrfondu līdzfinansējums šīm aktivitātēm sastāda 111 529 234,65 LVL.

Analizējamo aktivitāšu ieviešanas veids un institucionālais ietvars tiek atspoguļots tabulā Nr.1.

Tabula Nr.1. Uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu ieviešanas veids un institucionālais ietvars

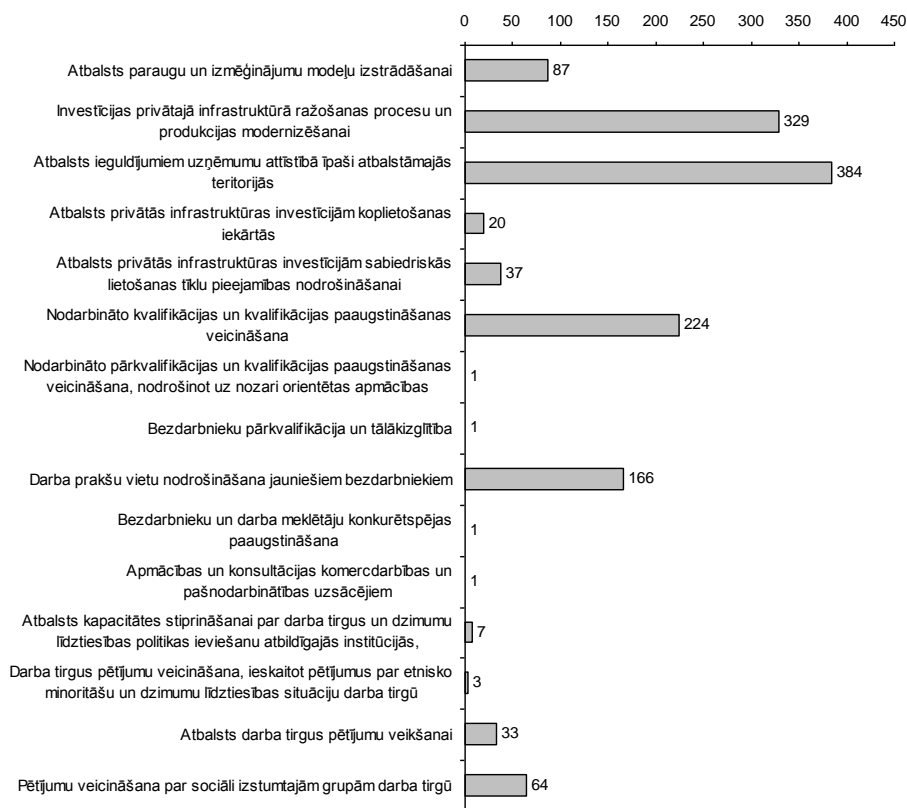
PASĀKUMS/ AKTIVITĀTE/ APAKŠAKTIVITĀTE	IEVIEŠANAS VEIDS	PLSI	OLSI	GSA
2.1.pasākums. Atbalsts inovāciju attīstības veicināšanai				
2.1.1.aktivitāte. Tehniski ekonomisko pamatojumu izstrāde	Aktivitāte slēgta			
2.1.2.aktivitāte. Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai	GS	EM	CFLA	LIAA
2.2.pasākums. Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstība				
<i>2.2.1.1.aktivitāte. Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai atbilstoši tirgus standartiem un prasībām attiecībā uz vides aizsardzību, darba drošību un patērētāju tiesību aizsardzību (ieskaitot nepieciešamā aprīkojuma iegādi un ēku celtniecību un rekonstrukciju)</i>				
2.2.1.1.apakšaktivitāte. Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai	GS	EM	CFLA	LIAA
2.2.1.2.apakšaktivitāte. Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās	GS	RAPLM	CFLA	VRAA
2.2.2.aktivitāte. Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās (testēšanas, sertificēšanas laboratorijām un līdzīgām aktivitātēm)	GS	EM	CFLA	LIAA
2.2.3.aktivitāte. Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām sabiedriskās lietošanas tīklu (ceļi, elektrība, ūdens utt.) pieejamības nodrošināšanai	GS	EM	CFLA	LIAA
3.1.pasākums. Nodarbinātības veicināšana				
<i>3.1.1.aktivitāte. Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana</i>				

PASĀKUMS/ AKTIVITĀTE/ APAKŠAKTIVITĀTE	IEVIEŠANAS VEIDS	PLSI	OLSI	GSA
3.1.1.1.apakšaktivitāte. Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana	GS	EM	NVA	LIAA
3.1.1.2.apakšaktivitāte. Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana, nodrošinot uz nozari orientētas apmācības	NP	EM	NVA	
<i>3.1.2.aktivitāte. Aktīvie nodarbinātības pasākumi bezdarbniekiem</i>				
3.1.2.1.apakšaktivitāte. Bezdarbnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība	NP	LM	NVA	
3.1.2.2.apakšaktivitāte. Darba prakšu vietu nodrošināšana jauniešiem bezdarbniekiem	APK	LM	NVA	
3.1.2.3.apakšaktivitāte. Bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas paaugstināšana	NP	LM	NVA	
3.1.3.aktivitāte. Apmācības un konsultācijas komercdarbības un pašnodarbinātības uzsācējiem	NP	EM	NVA	
3.1.4.aktivitāte. Atbalsts kapacitātes stiprināšanai par darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas ieviešanu atbildīgajās institūcijās, informācijas izplatīšanai un izpratnes paaugstināšanai	NP	LM	NVA	
<i>3.1.5.aktivitāte. Pētījumu veicināšana</i>				
3.1.5.1.apakšaktivitāte. Darba tirgus pētījumu veicināšana, ieskaitot pētījumus par etnisko minoritāšu un dzimumu līdztiesības situāciju darba tirgū	NP	LM	NVA	
3.1.5.2.apakšaktivitāte. Atbalsts darba tirgus pētījumu veikšanai	APK	LM	NVA	
3.1.5.3.apakšaktivitāte. Pētījumu veicināšana par sociāli izstumtajām grupām darba tirgū	GS	LM	NVA	SIF

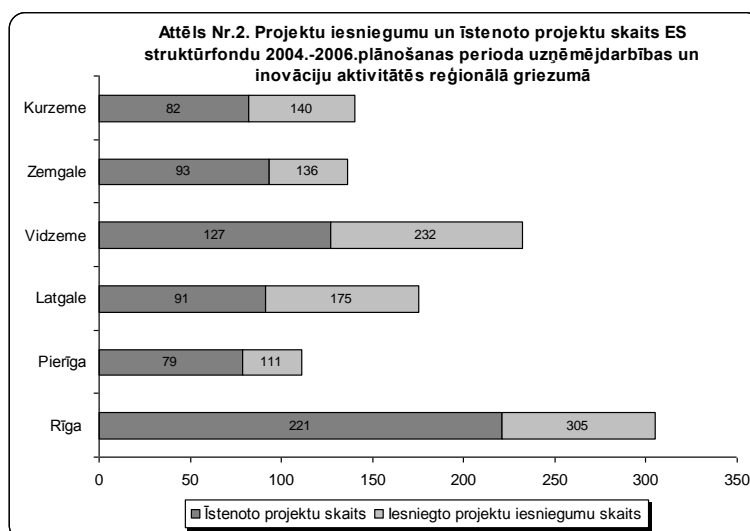
Avots: Programmas papildinājums Mērķa 1 programmai Latvijā 2004.-2006.gadam

Attēla Nr.1. (avots: SF VIS) tiek atspoguļots iesniegto projektu iesniegumu skaits analizējamajās aktivitātēs. Aktivitātēs, kurās ieviešanas veids ir atklāts projektu konkurss vai grantu shēma, pēc iesniegto projektu iesniegumu skaita var spriest, cik pieprasīta bija šī aktivitāte. Pieprasītākā aktivitāte bija 2.2.1.2.apakšaktivitāte "Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās", kurā tika iesniegti 384 projektu iesniegumu, otra pieprasītākā bija 2.2.1.1.apakšaktivitāte "Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšana" – iesniegti 329 projektu iesniegumi.

Attēls Nr.1. Projektu iesniegumu skaits ES struktūrfondu 2004.-2006.plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs

Analizējot projektu iesniegumu plānotās aktivitātes reģionālā griezumā var secināt, ka projektu aktivitāšu teritoriālā pārklājumā prevalē Rīgas teritorija – gandrīz 28% no kopējā projektu iesniegumu skaita paredzēja veikt aktivitātes Rīgā. Kā arī apstiprināto projektu īpatsvars starp projektu iesniegumiem Rīgā īstenojamajiem projektiem ir lielāks nekā reģionos – 72%, tālāk seko Pierīga, tad Zemgale un pārējie reģioni (attēls Nr.2.; avots: SF VIS).

ES struktūrfondu 2004.-2006.plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu projektu iesniegumu un īstenojamu projektu skaita analīzi reģionālā griezumā varēja veikt tikai 2.1. un 2.2.pasākumu un 3.1.1.1.aktivitātēm pieejamo datu dēļ.

Tabula Nr.2. Uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu iesniegtie projektu iesniegumi un īstenotie projekti tautsaimniecības nozaru griezumā

Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits	Īstenoto projektu skaits
A	Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	58	19
B	Zvejniecība	2	1
C	leguves rūpniecība un karjeru izstrāde	24	13
DA	Pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošana	28	22
DB	Tekstilizstrādājumu ražošana	19	14
DC	Ādas apstrāde un ādas izstrādājumu ražošana	5	2
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	144	97
DE	Celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošana; izdevējdarbība un poligrāfija	16	13
DF	Naftas pārstrādes produktu, koksna un kodoldegvielas ražošana	14	8
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	26	16
DH	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	21	16
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	56	41
DJ	Metālu un metāla izstrādājumu ražošana	45	36
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	59	44
DL	Elektrisko un optisko iekārtu ražošana	6	4
DM	Transportlīdzekļu ražošana	11	5
DN	Citur neklasificēta rūpnieciskā ražošana	46	29
E	Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	14	4
F	Būvniecība	78	39
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	28	11
H	Viesnīcas un restorāni	80	25
I	Transports, glabāšana un sakari	11	6
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un citi komercpakalpojumi	29	12
N	Veselība un sociālā aprūpe	7	4
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	30	10

ES struktūrfondu 2004.-2006.plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu projektu iesniegumu un īstenoto projektu skaita analīzi tautsaimniecības nozaru griezumā varēja veikt tikai 2.1. un 2.2.pasākumu aktivitātēm pieejamo datu dēļ.

Analizējot ES struktūrfondu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu projektus tautsaimniecības nozaru griezumā, var secināt, ka lielākais iesniegto projektu iesniegumu skaits, kā arī īstenoto projektu skaits ir dažādās ražošanas nozarēs, no tām izteikti prevalē kokapstrādes rūpniecības nozare ar 144 projektu iesniegumiem un 97 īstenojamajiem projektiem. Līdztekus ir jāatzīmē būvniecības un viesnīcu un restorānu nozares, kurās arī tika iesniegts ievērojams projektu iesniegumu skaits, atbilstoši – 78 un 80 projektu iesniegumi (Tabula Nr.2.).

2.1. 2.1.pasākuma “Atbalsts inovāciju attīstībai” aktivitāšu izvērtējums

2.1.pasākuma “Atbalsts inovāciju attīstībai” mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu jaunu produkcijas veidu vai tehnoloģiju ieviešanai ražošanā, atbalstot tehniski ekonomisko pamatojumu izstrādāšanu (2.1.1.aktivitāte), kā arī paraugu un izmēģinājumu pilotmodeļu izstrādāšanu (2.1.2.aktivitāte). Pasākuma ieviešanas rezultātā tiek dibināti jauni uzņēmumi, tai skaitā tādi, kas dibināti uz citu organizāciju un to zinātnisko izpētes rezultātu bāzēm. Pasākuma paredzamais un vēlams iznākums ir uzņēmumu skaita palielināšana. Šī pasākuma mērķa grupa ir komercsabiedrības un komercdarbības uzsācēji, kas darbojas zināšanu intensīvās nozarēs.

2.1.1.aktivitātes “Tehniski ekonomisko pamatojumu izstrāde” slēgšana

Sākotnēji plānotā 2.1.1.aktivitāte “Tehniski ekonomisko pamatojumu izstrāde” tika slēgta tās ieviešanas laikā, sastopoties ar zemu interesi no mērķa grupas puses. Šo zemo interesi no mērķa grupas varētu skaidrot ar to, ka laika periodā 2004.-2006.gadam komersantiem attīstībai svarīgi bija sakārtot esošo ražošanas infrastruktūru, nevis veikt investīcijas jaunu tehnoloģiju apguvei. 2005.gada 29.septembrī ES struktūrfondu uzraudzības komiteja apstiprināja Ekonomikas ministrijas ierosinātus grozījumus slēgt šo aktivitāti un pārdalīt tai paredzētos līdzekļus 2.1.2.aktivitātei “Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai”, tādejādi apvienojot abas paredzētās aktivitātes vienā aktivitātē pasākuma ietvaros, kā arī tika apstiprināti grozījumi 2.1.2.aktivitātes ieviešanas nosacījumos, lai palielinātu mērķa grupas interesi par 2.1.pasākumu un veicinātu ES struktūrfondu līdzekļu apguvi.

2.1.2.aktivitātes “Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai” ieviešana

2.1.2.aktivitātes “Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai” ietvaros tiek atbalstītas jaunizveidotas un esošas komercsabiedrības jaunu produktu izstrādē un jaunu komercdarbības tehnoloģisko procesu ieviešanā. Tiek sniegts atbalsts komercsabiedrībām paraugu, tehniski ekonomisko pamatojumu, prototipu un pilotmodeļu izstrādē. Tiek atbalstīti komerciāli orientēti, uz rūpniecību (t.sk. ražošana un pakalpojumi) balstīti projekti produktu un tehnoloģisko procesu attīstības veicināšanai. Šī aktivitāte ir vērsta uz ieguldījumiem jaunās tehnoloģijās tirgū laišanas stadijā, lai veicinātu jaunu produktu izstrādi un jaunu tehnoloģisko procesu ieviešanu un sagatavotu tos finansiālu ieguldījumu saņemšanai.

Šī aktivitāte tiek ieviesta kā grantu shēma, kuru administrē Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Ekonomikas ministrija, otrā līmeņa starpniekinstitūcija – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.

ES struktūrfonda finansējuma saņēmēji var būt komercsabiedrības, kuras darbojas visās nozarēs, izņemot mazumtirdzniecību, vairumtirdzniecību, transporta nozari un lauksaimniecības un zvejniecības produktu ražošanu. Vienai komercsabiedrībai maksimāli pieļaujams atbalsta apmērs no viena projekta attiecināmajām izmaksām ir 150 000 LVL. Viena komercsabiedrība var saņemt atbalstu ne vairāk kā trim projektiem, projektu pieteikumus iesniedzot secīgi pēc iepriekšējā projekta pabeigšanas. Maksimālā atbalsta intensitāte ir: (1) 45% – mazām un vidējām komercsabiedrībām; (2) 35% – lielām komercsabiedrībām.

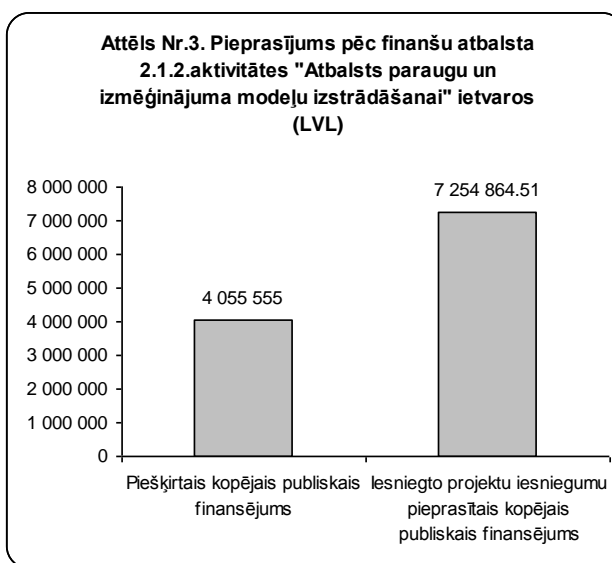
2.1.2.aktivitātei uzsākoties 2004.gada 12.augustā, bija vērojama tikai neliela mērķa grupas interese par šo aktivitāti. Lai sekmētu aktivitātes ieviešanu, 2005.gada 29.septembrī ES struktūrfondu uzraudzības komitejā tika apspirināti grozījumi, apvienojot 2.1.1. un 2.1.2.aktivitātes, kā arī pilnveidojot aktivitātes ieviešanas nosacījumus. Veiktie grozījumi pieļauj šīs aktivitātes ietvaros saņemt atbalstu komercsabiedrībām gan idejas konceptuālai izpētei, gan tehniskās priekšizpētes darbiem un pilotmodeļu izstrādei, kā arī pieļauj iespēju iesniegt projektu iesniegumu atbalsta saņemšanai idejas konceptuālai izstrādei komercdarbības uzsācējiem, kas vēl nav nodibinājuši komercsabiedrību. 2006.gada 30.jūnijā 2.1.2.aktivitātes ietvaros atbilstoši sākotnējiem nosacījumiem tika pārtraukta projektu iesniegumu pieņemšana.

2.1.2.aktivitātes īstenošanai ir piešķirts publiskais līdzfinansējums 4 055 554 LVL apmērā, t.sk., 3 041 666 LVL Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzfinansējums un 1 013 889 LVL Latvijas budžeta līdzekļi. Šīs aktivitātes īstenošanai ir uzņemtas virssaisības – no pieejamā publiskā līdzfinansējuma (4 055 554 LVL) tās sastāda 182 528 LVL.

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta

Kopumā 2.1.2.aktivitātes ietvaros tika iesniegti 87 projektu iesniegumi. To kopējais publiskais līdzfinansējums sastāda 7 254 864,51 LVL, no kuriem 5 741 502,83 LVL ir ERAF daļa, savukārt 1 513 361,68 LVL – Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums (tabula Nr.5.)

Lai arī apkopotie dati norāda, ka 2.1.2.aktivitātē iesniegto 87 projektu iesniegumu pieprasītais finansējuma kopējums pārsniedz aktivitātei piešķirto finansējumu par 79% (attēls Nr.3.), tomēr pieprasījums aktivitātes ietvaros nevar tikt uzskatīts par augstu. Pieprasījuma pārsvars par piedāvājumu izveidojies aktivitātei samazinātu finanšu līdzekļu rezultātā, t.i. sākotnēji plānotais finansējums 12 milj. LVL apmērā zemā pieprasījuma dēļ tika samazināts uz 4 milj. LVL.

Galvenokārt projektu iesniedzēji iesniedza projektus uz maksimāli pieļaujamo publiskā līdzfinansējuma daļu vai tuvu tai – 150 000 LVL, proti, no 87 projektu iesniegumiem 32 projektu iesniegumi bija iesniegti uz aptuveni 150 000 LVL lielu finansējuma pieprasījumu katram (tabula Nr.3.). Savukārt privātais finansējums sastāda 55% vai 65% no kopējā projekta finansējuma – atkarībā no komercsabiedrības tipa – liela komercsabiedrība vai maza vai vidēja komercsabiedrība.

Tabula Nr.3. Projektu iesniegumu publiskā finansējuma amplitūda

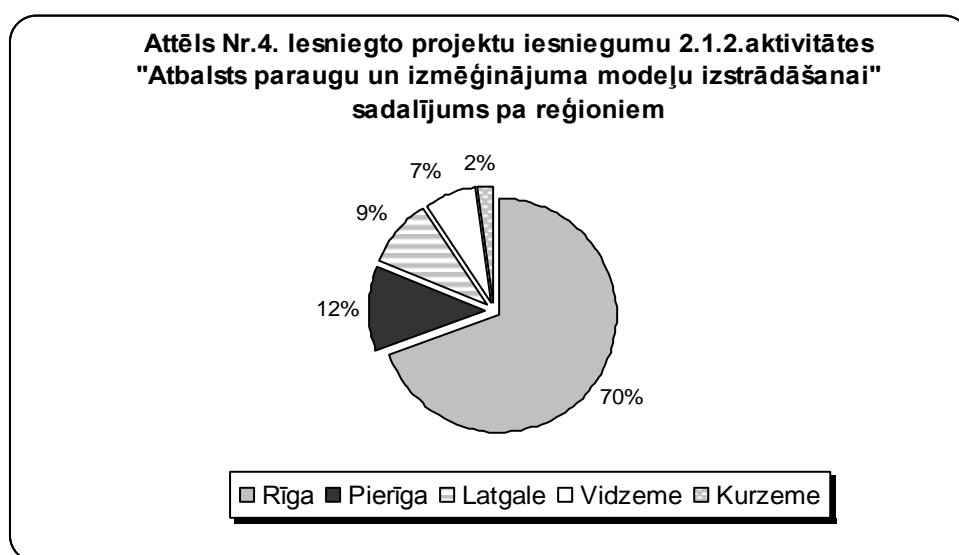
Pieprasītais publiskais finansējums (LVL)	Projektu iesniegumu skaits
Līdz 10 000	3
11 000 – 25 000	10
26 000 – 50 000	18
51 000 – 75 000	8

Pieprasītais publiskais finansējums (LVL)	Projektu iesniegumu skaits
76 000 – 100 000	14
101 000 – 150 000	32

Avots: SF VIS

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta reģionālā griezumā

Analizējot projektu iesniedzēju paredzēto aktivitāšu īstenošanu reģionālā griezumā, ir jāsecina, ka pamatā projektu iesniegumos paredzēts bija īstenot aktivitātes Rīgā un tās reģionā – no 87 iesniegtajiem projektiem 69 projektu iesniegumi paredzēja aktivitātes Rīgā un tās reģionā, sastādot 80% no kopējā projektu iesniegumu skaita. Savukārt Latgalē – 8 projektu iesniegumi, Vidzemē – 6, Kurzemē – 2, Zemgalē – arī 2 (attēls Nr.4., avots: SF VIS).

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta tautsaimniecības nozaru griezumā

Tabulā Nr.4. ir atspoguļots 2.1.2.aktivitātē iesniegto projektu iesniegumu skaita sadalījums tautsaimniecības nozaru griezumā.

Tabula Nr.4. 2.1.2.aktivitātes "Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai" iesniegto projektu iesniegumu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm

Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits
A	Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	1
DA	Pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošana	2
DB	Tekstilizstrādājumu ražošana	3
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	5
DE	Celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošana; izdevējdarbība un poligrāfija	1
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	6
DH	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	4
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	1
DJ	Metālu un metāla izstrādājumu ražošana	5

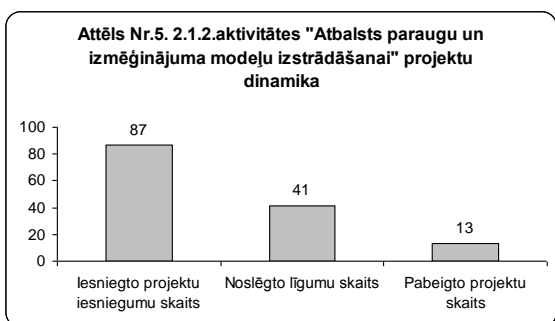
Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	6
DL	Elektrisko un optisko iekārtu ražošana	19
DM	Transportlīdzekļu ražošana	1
DN	Cituro neklasificēta rūpnieciskā ražošana	6
F	Būvniecība	2
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un citi komercpakalpojumi	24
N	Veselība un sociālā aprūpe	1

Avots: SF VIS

Dati par iesniegto projektu iesniegumu sadalījumu par tautsaimniecības nozarēm liecina, ka projektu iesniedzēji galvenokārt vēlas īstenot projektus pakalpojumu un elektronisko iekārtu ražošanas nozarēs – no kopējā projektu iesniegumu apjoma šīs divas nozares sastāda gandrīz 50%.

Apguves progress

No iesniegtajiem 87 projektu iesniegumiem atbalstīts tika 41 projekts (gandrīz divas reizes mazāk nekā iesniegto projektu skaits), par kuru īstenošanu ir noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem. Uz 2007.gada 30.jūniju pabeigti ir 13 projekti, kas sastāda aptuveni 32% no noslēgto līgumu skaita (attēls Nr.5., avots: SF VIS). Īstenotu projektu skaits ir tik neliels, jo pārējo projektu īstenošana turpināsies līdz 2008.gada beigām.

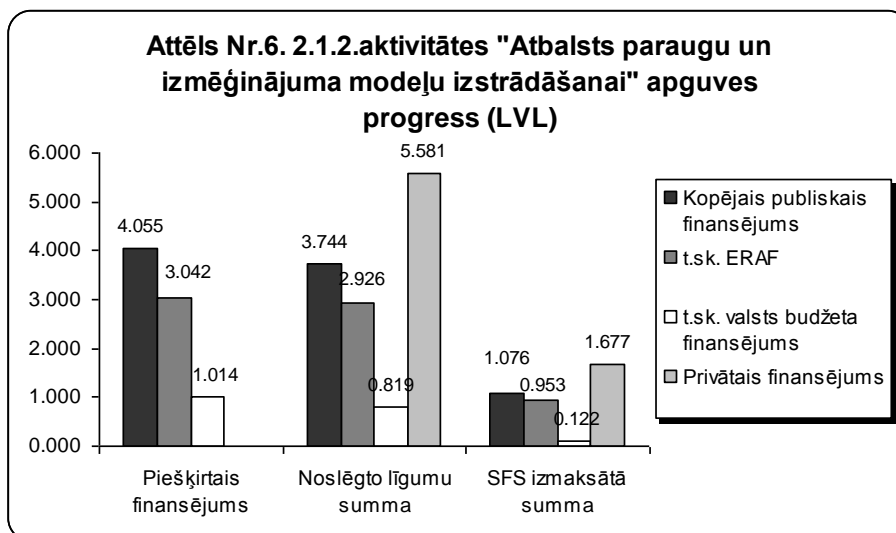

Tabula Nr.5. 2.1.2.aktivitātes "Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums (kopā ar virssaistībām)	Piešķirtais finansējums (bez virssaistībām)	Iesniegto projektu iesniegumu pieprasītais finansējums		Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C	D=C/A*100	E	F=E/A*100	G	H=G/A*100
Kopējais publiskais finansējums	4 055 555,00	3 873 026	7 254 864,51	178,89%	3 744 484,73	92,33%	1 075 657,29	26,52%
t.sk. ERAF	3 041 666,00	2 904 770	5 741 502,83	188,76%	2 925 677,34	96,19%	953 278,20	31,34%
t.sk. valsts budžeta finansējums	1 013 889,00	968 257	1 513 361,68	149,26%	818 807,39	80,76%	122 379,09	12,07%
Privātais finansējums					5 580 852,76		1 676 971,44	

Avots: Finanšu ministrijas sniegtie dati

Aktivitātes 2.1.2. ietvaros noslēgts 41 līgums ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem par kopējo publiskā finansējuma summu 3 744 484,73 LVL apmērā, kas ir par gandrīz 8% zemāka nekā piešķirtais finansējums (attēls Nr.6.).

Uz 2007.gada 30.jūniju šajā aktivitātē nav apgūti gandrīz 70% no noslēgtajiem līgumiem paredzētā finansējuma jeb 2,668 milj. LVL. Ņemot vērā to, ka daudziem projektiem tiek pagarināti termiņi, palielinās risks neapgūt ES struktūrfonda finansējumu šajā aktivitātē noteiktajā termiņā, saskaņā ar n+2 principu, līdz 2008.gada beigām. Kā arī ņemot vērā ievērojamo valsts gada inflācijas procentu, kas ir arī ietekmējis projektu izmaksu sadārdzināšanos, daudzi ES struktūrfonda finansējuma saņēmēji pārtrauc projektu īstenošanu. Uz pētījuma realizācijas laiku (2007.gada rudenī) tiek plānots apgūt 3 441 365 LVL kopējā publiskā finansējuma, kas sastāda tikai 85% no piešķirtā kopējā publiskā finansējuma.

Uzraudzības rādītāju izpilde

Salīdzinot ar plānoto īstenojamo projektu skaitu 2.1.2.aktivitātē, kas noteikts 115 projektu apmērā, jāsecina, ka aktivitātes ietvaros tiek īstenoti skaitliski mazāk, taču apjoma ziņā lieli projekti. Tas liecina, ka potenciālo projektu finansējuma apjoms, kas ietekmē arī īstenojamo projektu skaita rādītāju, sākotnēji noteikts kļūdaini, līdz ar to arī netiks sasniegts Programmas papildinājumā noteiktais šīs aktivitātes iznākuma rādītājs.

Arī aktivitātes plānotais rezultātīvais rādītājs netiks sasniegts, jo noslēgtajos līgumos paredzēts piesaistīt privāto finansējumu 5 923 259,78 LVL apmērā, kas ir 44.4% no plānotā rezultātīvā rādītāja apjoma (18 975 708 eiro = 13 336 203,49 LVL (LVL/EUR kurss – 0.702804)). Uz 2007.gada 30.jūniju ir sasniegts 8.9% no plānotā šī rādītāja apjoma.

Tabula Nr.6. 2.1.2.aktivitātes "Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai" iznākuma un rezultātīvo rādītāju izpilde (dati uz 30.06.2007.)

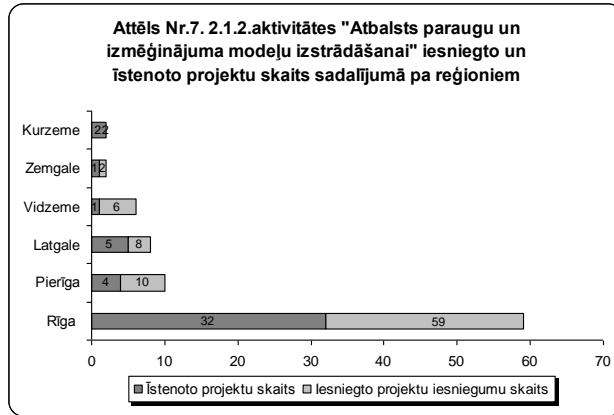
Iznākuma rādītājs	Plānotais apjoms	Uz 30.06.2007. sasniegtais apjoms
Izstrādāti izmēģinājumu modeļi/ projektu skaits	115 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaite	13
Rezultātīvais rādītājs	Plānotais apjoms	Uz 30.06.2007. sasniegtais apjoms
Privātā sektora investīciju pieaugums pētniecības un attīstības pasākumos	18 975 708 EUR Atbilstoši Komerccarbības atbalsta kontroles likumā noteiktajai prasībai par	1 687 472 EUR

	līdzfinansējumu Informācijas avots: Ekonomikas ministrija	
--	---	--

Avots: Ekonomikas ministrijas ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (par pārskata periodu no 01.01.2007. līdz 30.06.2007.)

Aktivitātes īstenošana reģionālā griezumā

2.1.2.aktivitātes īstenošanai ir noslēgti 41 līgums ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem – no tiem lielākā daļa tiek īstenoti Rīgā un tās reģionā, tikai 5 projekti tiek īstenoti Latgalē, 2 – Kurzemē, un pa vienam projektam – Vidzemē un Zemgalē. Attēlā Nr.7. ir atspoguļots 2.1.2.aktivitātes projektu skaits reģionālā griezumā – cik bija iesniegtu projektu iesniegumu un cik no šiem projektiem tiek īstenoti.

Aktivitātes īstenošana tautsaimniecības nozaru griezumā

Tabulā Nr.7. tiek atspoguļots 2.1.2.aktivitātes projektu, kas tiek īstenoti, sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm.

Tabula Nr.7. 2.1.2.aktivitātes "Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai" īstenoto projektu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm

Kods	Nozare	Projektu skaits
DB	Tekstilizstrādājumu ražošana	2
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	2
DE	Celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošana; izdevējdarbība un poligrāfija	1
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	3
DH	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	3
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	1
DJ	Metālu un metāla izstrādājumu ražošana	3
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	3
DL	Elektrisko un optisko iekārtu ražošana	12
DM	Transportlīdzekļu ražošana	1
DN	Citur neklasificēta rūpnieciskā ražošana	2
F	Būvniecība	1
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un citi komercpakalpojumi	7

Avots: SF VIS

Atbalstīto projektu sadalījums būtiski neatšķiras no iesniegtu projektu iesniegumu sadalījuma pa tautsaimniecības nozarēm – galvenokārt šīs aktivitātes projekti tiek īstenoti elektronisko iekārtu ražošanas un pakalpojumu nozarēs, kas kopā sastāda pusi no kopējā īstenoto projektu skaita.

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

Analizējot 2.1.2.aktivitātes “Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai” apguves datus, var secināt, ka komercsabiedrību interese par šo aktivitāti ir samēra zema, īpaši reģionos. To varētu skaidrot ar to, ka 2004.gada beigās un 2005.gadā, kad tika uzsākta šīs aktivitātes īstenošana, inovāciju ieviešana un zinātnes atklājumu izmantošana komercdarbībā netika pietiekami daudz popularizēta starp komersantiem, lai arī inovāciju attīstībai tika noteikta nozīmīga loma valsts ekonomikas konkurētspējas nodrošināšanā. Līdz ar to komersantu zināšanu un pieredzes trūkums par inovācijām ietekmēja to interesi par šo aktivitāti.

Ņemot vērā to, ka pieprasījums šai aktivitātei bija zems un daudzu iesniegto projektu iesniegumu kvalitāte bija neapmierinoša (vairāk nekā puse projektu iesniegumu tika noraidīti, jo neatbilda projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem), piešķirtais finansējums gandrīz 3 reizes tika samazināts, kas arī būtiski neļauj sasniegt plānotos uzraudzības rādītājus – gan īstenoto projektu (izstrādāto izmēģinājumu modeļu), gan arī piesaistītā privātā finansējuma izteiksmē.

Sekmīgas aktivitātes ieviešanu apgrūtina arī nestabilā ekonomiskā vide Latvijā, kas atsaucas uz samērā zemu aktivitātes finansiālo apguvi. Tiek paredzēts, ka netiks apgūti 15% no kopējā aktivitātei piešķirtā finansējuma un, ņemot vērā lielo projektu termiņu pagarinājumu skaitu, ir samērā augsts risks neapgūt vēl vairāk piešķirto finansējumu līdz 2008.gada beigām.

2.2. 2.2. pasākuma “Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstība” aktivitāšu izvērtējums

2.2. pasākuma “Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstība” mērķis ir atbalstīt komercsabiedrību konkurētspējas paaugstināšanu, investējot uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstībā. Investīcijas var ieguldīt jaunu tehnoloģiju ieviešanā un esošo tehnoloģiju modernizēšanā, kā arī esošo ēku rekonstrukcijā vai jaunu ēku celtniecībā, ja tas nepieciešams jaunu tehnoloģisko iekārtu uzstādīšanai. 2.2.pasākuma mērķa grupā ietilpst komercsabiedrības.

2.2.pasākumā kopumā ietilpst trīs aktivitātes:

- 2.2.1.aktivitāte “Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai atbilstoši tirgus standartiem un prasībām attiecībā uz vides aizsardzību, darba drošību un patērētāja tiesību aizsardzību (ieskaitot nepieciešamā aprīkojuma iegādi un ēku celtniecību un rekonstrukciju)” ar divām apakšaktivitātēm – 2.2.1.1. apakšaktivitāte “Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai” un 2.2.1.2.apakšaktivitāte “Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās”,
- 2.2.2.aktivitāte “Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās (testēšanas, sertificēšanas laboratorijām un līdzīgām aktivitātēm)”,
- 2.2.3.aktivitāte “Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām sabiedriskās lietošanas tīklu (ceļi, elektrība, ūdens u.tml.) pieejamības nodrošināšanai”.

2.2.1.1. apakšaktivitātes "Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai" ieviešana

2.2.1.1. apakšaktivitātes "Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai" ietvaros tiek sniegts atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai atbilstoši tirgus standartiem un prasībām attiecībā uz vides aizsardzību, darba drošību un patērētāju tiesību aizsardzību (ieskaitot nepieciešamā aprīkojuma iegādi un ēku celtniecību un rekonstrukciju). Šī apakšaktivitāte tiek īstenota visā Latvijas teritorijā.

2.2.1.1. apakšaktivitāte tiek ieviesta kā grantu shēma, kuru administrē Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra. Pirmā līmeņa starpniek institūcija ir Ekonomikas ministrija, otrā līmeņa starpniek institūcija – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.

ES struktūrfonda finansējuma saņēmēji var būt visu nozaru komercsabiedrības, izņemot komercsabiedrības, kuras darbojas tērauda rūpniecības, mākslīgo šķiedru ražošanas mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības pakalpojumu, transporta un lauksaimniecības, zvejniecības produktu ražošanas un akmeņogļu ražošanas nozarēs. Vienai komercsabiedrībai maksimāli pieļaujama atbalsta apmērs no viena projekta kopējām atbalstāmajām izmaksām ir 600 000 LVL, ar maksimālo atbalsta intensitāti: 65% – mazām un vidējām komercsabiedrībām un 50% – lielām komercsabiedrībām Latgales plānošanas reģionā, kā arī citu plānošanas reģionu īpaši atbalstāmās teritorijās¹; pārējā Latvijas teritorijā, izņemot Rīgu mazajām un vidējām komercsabiedrībām – 55% un lielajām komercsabiedrībām – 40%; Rīgā mazajām un vidējām komercsabiedrībām – 45%; lielajām komercsabiedrībām – 30%; komercsabiedrībām, kuru projekta mērķis ir nekustamā īpašuma attīstīšana, maksimālā atbalsta intensitāte ir 35%, šajā gadījumā atbalstu nevar saņemt Rīgā un Rīgas rajonā.

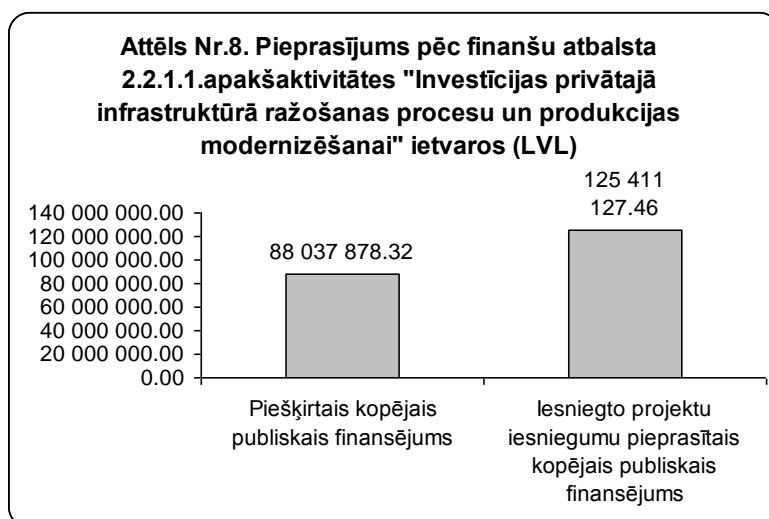
Ņemot vērā komersantu augsto interesi par investīcijām privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai, 2005.gada 4.novembrī un 2006.gada 19.aprīlī ES struktūrfondu uzraudzības komitejā tika apstiprināti grozījumi Vienotajā programmdokumenta un Programmas papildinājumā, pārdalot finansējumu no 2.1.pasākuma "Atbalsts inovāciju attīstībai", 2.3.pasākuma "Atbalsts mazās un vidējās uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai" uz 2.2.1.1. apakšaktivitāti „Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai”, palielinot šīs apakšaktivitātes finansējumu. Grozījumi tika veikti arī apakšaktivitātes ieviešanas nosacījumos – sākotnējie nosacījumi paredzēja, ka viena komercsabiedrība drīkstēja pieteikties struktūrfonda līdzekļiem tikai vienu reizi, grozījumi paredzēja to, ka komersanti var pieteikties ES struktūrfondu līdzekļiem vairākkārtīgi.

2.2.1.1.apakšaktivitātes īstenošanai ir piešķirts publiskais līdzfinansējums 88 037 878,32 LVL apmērā, t.sk., 66 028 408,74 LVL sastāda Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzfinansējums un 22 009 469,58 LVL – Latvijas valsts budžeta līdzekļi. No piešķirtā kopējā publiskā finansējuma 8 622 183 LVL ir virsstaistības, kas tika uzņemtas apakšaktivitātes lielā pieprasījuma dēļ.

¹ Īpaši atbalstāmās teritorijas tiek noteiktas saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 11.novembra noteikumiem Nr.637 "Īpaši atbalstāmās teritorijas statusa piešķiršanas un atcelšanas kārtība".

Pieprasījums pēc finansiālā atbalsta

Komerksabiedrību vidū 2.2.1.1.apakšaktivitāte bija ļoti pieprasīta – tika iesniegti 329 projektu iesniegumu par kopējo publisko finansējumu – 125 411 127,46 LVL apmērā, no tiem pieprasītais ir 78 643 463,18 LVL – Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansējums un 46 767 664,28 LVL – Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums (tabula Nr.8.). Pieprasītais finansējums pārsniedz apakšaktivitātei piešķirto finansējumu par gandrīz 42% (attēls Nr.8, avots: SF VIS).

Projektu iesniedzēji galvenokārt iesniedza projektus uz maksimāli pieļaujamo publiskā līdzfinansējuma daļu vai tuvu tai – 600 000 LVL. No 329 projektu iesniegumiem 124 projektu iesniegumi bija iesniegti uz aptuveni 600 000 LVL lielu līdzfinansējuma pieprasījumu katram, kas sastāda aptuveni 40% no kopēja projektu iesniegumu skaita (tabula Nr.8.).

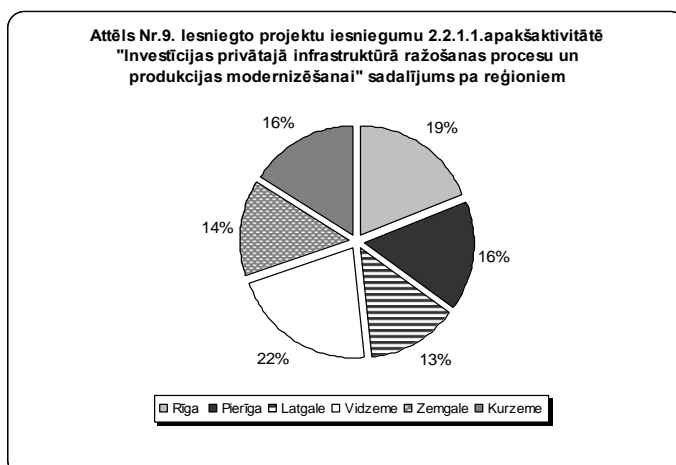
Tabula Nr.8. Projektu iesniegumu publiskā finansējuma amplitūda

Pieprasītais publiskais finansējums (LVL)	Projektu iesniegumu skaits
11 000 – 25 000	4
26 000 – 50 000	5
51 000 – 75 000	11
76 000 – 100 000	17
101 000 – 150 000	35
151 000 - 250 000	45
251 000 - 500 000	88
501 000 - 1 000 000	124

Avots: SF VIS

Pieprasījums pēc finansiālā atbalsta reģionālā griezumā

Reģionālais sadalījums 2.2.1.1.apakšaktivitātes iesniegtajos projektu iesniegumos ir praktiski līdzīgs visos reģionos, tikai nedaudz vairāk projektu ir paredzēts realizēt Vidzemes

reģionā – 70 projektu iesniegumi, savukārt 62 – Rīgā, 53 – Pierīgā, Kurzemē – arī 53, 47 projektu iesniegumi – Zemgalē un 44 –Latgalē (attēls Nr.9.; avots: SF VIS).

Pieprasījums pēc finansiālā atbalsta tautsaimniecības nozaru griezumā

Tabulā Nr.9. tiek atspoguļots 2.2.1.1.apakšaktivitātes projektu iesniegumu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm.

Tabula Nr.9. 2.2.1.1.apakšaktivitātes "Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai" iesniegto projektu iesniegumu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm

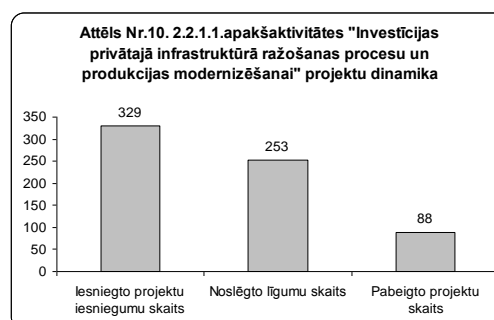
Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits
A	Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	4
B	Zvejniecība	2
C	leguves rūpniecība un karjeru izstrāde	8
DA	Pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošana	18
DB	Tekstilizstrādājumu ražošana	14
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	63
DE	Celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošana; izdevējdarbība un poligrāfija	15
DF	Naftas pārstrādes produktu, koksna un kodoldegvielas ražošana	7
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	11
DH	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	14
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	35
DJ	Metālu un metāla izstrādājumu ražošana	27
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	32
DL	Elektrisko un optisko iekārtu ražošana	5
DM	Transportlīdzekļu ražošana	4
DN	Citur neklasificēta rūpnieciskā ražošana	36
E	Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	3
F	Būvniecība	13
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	5
H	Viesnīcas un restorāni	1
I	Transports, glabāšana un sakari	6
N	Veselība un sociālā aprūpe	1
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	5

Avots: SF VIS

Analizējot datus par komercsabiedrību iesniegto projektu iesniegumu skaitu tautsaimniecības nozaru griezumā, var secināt, ka galvenokārt projektu iesniegumi tika iesniegti rūpniecības nozarēs, izteikti prevalējošākā nozare ir kokapstrādes nozare ar 63 projektu iesniegumiem, tālāk seko nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana, kā arī iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana un cita rūpnieciskā ražošana.

Apguves progress

2.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tika iesniegti 329 projektu iesniegumi, no kuriem atbalstīti tika 253 projekti (gandrīz 77% no iesniegtā projektu iesniegumu skaita), par kuru īstenošanu tika noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma

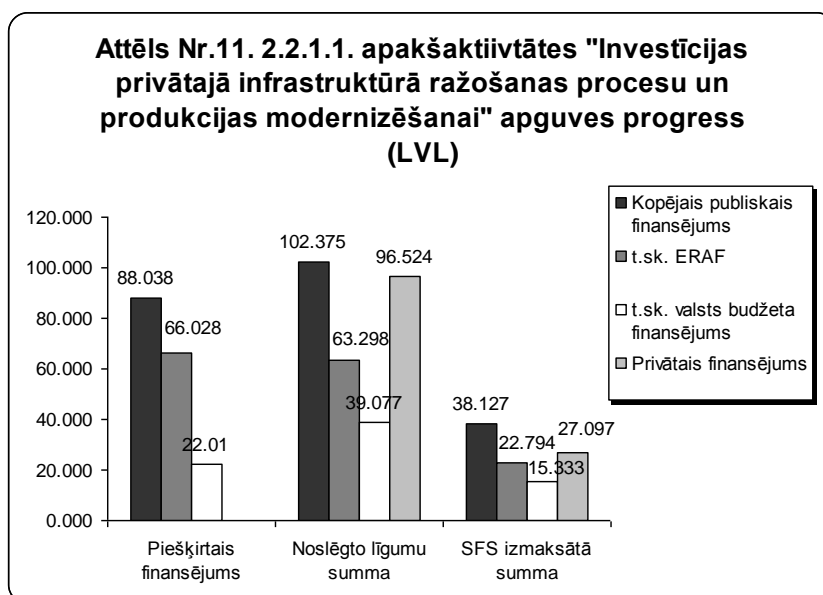
saņēmējiem. Laika periodā no apakšaktivitātes uzsākšanās līdz 2007.gada 30.jūnijam pabeigt ir 88 projekti, proti, ir īstenoti gandrīz 37% no apakšaktivitātē plānotajiem projektiem. (attēls Nr.10, avots: SF VIS)

Tabula Nr.10. 2.2.1.1.apakšaktivitātes "Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums (kopā ar virsisaistībām)	Piešķirtais finansējums (bez virsisaistībām)	Iesniegto projektu iesniegumu pieprasītais finansējums		Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C	D=A/C*100	E	F=E/A*100	G	H=G/A*100
Kopējais publiskais finansējums	88 037 878,32	79 415 695,32	125 411 127,46	142,45%	102 375 318,37	116,29%	38 127 016,88	43,31%
t.sk. ERAF	66 028 408,74	59 561 771,49	78 643 463,18	119,11%	63 297 855,54	95,86%	22 793 807,79	34,52%
t.sk. valsts budžeta finansējums	22 009 469,58	19 853 923,83	46 767 664,28	212,49%	39 077 462,83	177,55%	15 333 209,09	69,67%
Privātais finansējums					96 524 283,39		27 096 552,41	

Avots: Finanšu ministrijas sniegtie dati

2.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros ir noslēgti 253 līgumi par kopējo publisko līdzfinansējumu – 102 375 318,37 LVL apmērā. Uz 2007.gada 30.jūniju ir apgūti 43% no šī līdzfinansējuma – 38 127 016,88 LVL. (attēls Nr.11.)

Ņemot vērā to, ka tiek iesniegti ļoti daudzi projektu pagarinājumi – struktūrfonda finansējuma saņēmēji pamato tos ar izmaksu sadārdzināšanos, ir samēra liels apdraudējums, ka netiks pabeigti visi iesāktie projekti, jo projektu īstenošanu ir jāpabeidz apmēram 2008.gada vidū, lai ievērojot ES struktūrfonda finansējuma n+2 principu, paspētu atgūt izmaksāto finansējumu no EK.

Uzraudzības rādītāju izpilde

Analizējot 2.2.1.1.apakšaktivitātes uzraudzības rādītāju izpildi, var secināt, ka tiks ievērojami pārsniegti iznākuma rādītāji – gan atbalstīto komercsabiedrību skaits būs ievērojami lielāks nekā sākotnēji bija plānots, kā arī atbalstīto projektu skaits ievērojami pārsniedz plānoto. Šo rādītāju sagaidītā apjoma pārsniegšanu var skaidrot ar to, ka finansējums šai aktivitātei tika

palielināts, līdz ar to ļaujot īstenot vairāk projektus un atbalstīt vairāk uzņēmējus. Ņemot vērā to, ka rezultatīvā rādītāja "Privāto investīciju pieaugums infrastruktūrā" izpildes progress ir tikai 89% no paredzētā rādītāja apjoma, var pieņemt to, ka iznākuma rādītāji sākotnēji tika noteikti kļūdaini, paredzot atbalstīt mazāku projektu skaitu nekā tas bija aktivitātē iespējams.

Tabula Nr.11. 2.2.1.1..aktivitātes "Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai" iznākuma un rezultatīvo rādītāju izpilde (dati uz 30.06.2007.)

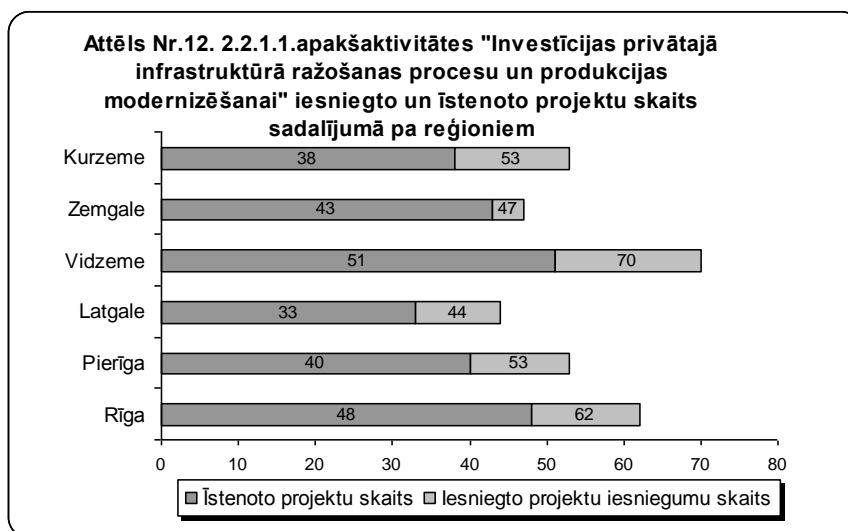
Iznākuma rādītāji	Apjoms	Uz 31.12.2007. sasniegtais apjoms
Atbalstīto uzņēmumu skaits	10 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaite	249
Infrastrukturā investīciju projekti, lai modernizētu ražošanas procesus un produktus saskaņā ar tirgus standartiem un prasībām	15 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaite	88
Rezultatīvais rādītājs	Apjoms	Uz 31.12.2007. sasniegtais apjoms
Privāto investīciju pieaugums infrastruktūrā	39 milj. EUR Atbilstoši Komerccarbības atbalsta kontroles likumā noteiktajai prasībai par līdzfinansējumu Informācijas avots: Ekonomikas ministrija	34 696 501 EUR (89% no plānotā)

Avots: Ekonomikas ministrijas ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (par pārskata periodu no 01.01.2007. līdz 30.06.2007.)

Apakšaktivitātes īstenošana reģionālā griezumā

2.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tiek īstenoti 253 projekti, no tiem 51 – Vidzemē, tad seko Rīga ar 48 projektiem, tad Zemgale – 43 projekti, Pierīga – 40, Kurzeme – 38 un Latgale – 33.

Analizējot projektu iesniegumu un atbalstīto projektu skaitu, var secināt, ka kvalitatīvāki projektu iesniegumi tika iesniegti no Zemgales – atbalstīti ir 91% no iesniegtajiem projektu iesniegumiem (attēls Nr.12., avots: SF VIS).

Apakšaktivitātes īstenošana tautsaimniecības nozaru griezumā

2.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros atbalstītie projekti tiek īstenoti galvenokārt rūpniecības nozarēs. Visvairāk projektu tiek īstenoti kokapstrādes nozarē (50 projekti), tad seko nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana (28 projekti), kā arī citas rūpniecības nozares (tabula Nr.12.)

Tabula Nr.12. 2.2.1.1.apakšaktivitātes "Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai" īstenoto projektu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm

Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits
A	Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	3
B	Zvejniecība	1
C	leguves rūpniecība un karjeru izstrāde	5
DA	Pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošana	18
DB	Tekstilizstrādājumu ražošana	11
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	50
DE	Celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošana; izdevējdarbība un poligrāfija	13
DF	Naftas pārstrādes produktu, koksna un kodoldegvielas ražošana	5
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	8
DH	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	12
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	28
DJ	Metālu un metāla izstrādājumu ražošana	24
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	25
DL	Elektrisko un optisko iekārtu ražošana	3
DM	Transportlīdzekļu ražošana	3
DN	Citur neklasificēta rūpnieciskā ražošana	26
E	Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	2
F	Būvniecība	9
I	Transports, glabāšana un sakari	4
N	Veselība un sociālā aprūpe	1
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	2

Avots: SF VIS

Secinājumi par finansiālā atbalsta apguvi

2.2.1.1.apakšaktivitātes ieviešanu var vērtēt kā sekmīgu – ļoti augstā pieprasījuma dēļ, pamatojoties uz kuru tika palielināts aktivitātei pieejamais finansējums, kā arī sasniegto apakšaktivitātes finanšu rādītāju un uzraudzības iznākuma un rezultatīvo rādītāju dēļ. Tomēr mainoties valsts ekonomiskajai videi (ievērojami palielinoties inflācijai), tiek apgrūtināta arī projektu ieviešana – tiek iesniegti daudzi projektu termiņu pagarinājumi, kas var negatīvi ietekmēt pilnīgu apakšaktivitātei piešķirtā finansējuma atgūšanu no EK.

Analizējot arī iespējamo šīs apakšaktivitātes rezultāta ietekmi uz valsts tautsaimniecības attīstību, tās efektivitāti nevar vērtēt viennozīmīgi attiecībā uz kopējo ES struktūrfondu atbalstīto uzņēmējdarbības un inovāciju pasākumu mērķi – veicināt jaunu uzņēmumu veidošanos un esošo uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanu, paredzot nosacījumus pārejai uz zināšanu intensīvu ražošanu. Proti, ja salīdzina aktivitātes "Atbalsts paraugu un izmēģinājumu modeļu izstrādāšanai" un "Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai", var secināt, ka uzņēmējdarbības esošās bāzes uzlabošanai

tiek piešķirts 21(!) reizi vairāk finansējuma nekā jaunu tehnoloģiju attīstībai (analizējot kopējo 2.2.pasākuma "Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstība" finansējuma salīdzinājumu ar 2.1.pasākumu "Atbalsts inovāciju attīstībā", šī starpība ir ievērojami lielāka). Līdz ar to var secināt, ka 2004.-2006.gada periodā ES struktūrfondu līdzekļu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs uzsvars tika likts uz uzņēmējdarbības esošās bāzes uzlabošanu un ražošanas infrastruktūras modernizēšanu, nevis inovatīvu risinājumu ieviešanai uzņēmējdarbībā, ko apliecina aktivitātēm piešķirtais finansējums, kā arī pieprasījums pēc šo aktivitāšu finansējuma. To var skaidrot ar komercsabiedrībām nepieciešamo atbalstu sakārtot, modernizēt esošo ražošanas infrastruktūru, lai, iespējams, vēlāk attīstītu inovatīvas idejas, ieviest jaunas tehnoloģijas.

2.2.1.2. apakšaktivitātes "Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās" ieviešana

2.2.1.2. apakšaktivitātes "Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās" ietvaros finansējumu sākotnējiem ieguldījumiem uzņēmuma pamatlīdzekļu iegādei, veidošanai vai būvju būvniecībai, rekonstrukcijai, renovācijai vai fundamentālai pārveidošanai var saņemt mazie un vidējie komersanti, kuri reģistrēti un darbojas īpaši atbalstāmajās teritorijās², kuri paredz strauju izaugsmi attiecīgajā nozarē, nodrošinot augstas pievienotās vērtības radīšanu, un kuru darbība vērsta uz jaunu tehnoloģiju ieviešanu, ražošanas modernizāciju vai pakalpojumu uzlabošanu.

Šī apakšaktivitāte tiek ieviesta kā grantu shēma, kuru apsaimnieko Valsts reģionālās attīstības aģentūra. Pirmā līmeņa starpniek institūcija ir Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija, otrā līmeņa starpniek institūcija – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.

Viena projekta finansēšanai paredzētais publiskais līdzfinansējums nedrīkst pārsniegt 80 000 LVL. Projekta iesniedzējs vienā reizē var iesniegt vienu projektu rūpniecības, būvniecības, pārstrādes (izņemot lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu pārstrādi), pakalpojumu (izņemot iekārtu vai tehnikas izīrēšanu vai iznomāšanu, konsultāciju un finanšu starpniecības pakalpojumus un transporta pakalpojumus) un lauksaimnieciska rakstura pakalpojumu sniegšanas (ja tie veido ne mazāk par 75% no to komersantu uzņēmuma apgrozījuma, kuri darbojas lauksaimniecības nozarē) nozarēs. Ja vienas atbalstāmās darbības nozares nodaļā plānots iesniegt divus projektus vai vairāk, tad katru nākamo projektu iesniedzējs var iesniegt tikai pēc līguma noslēgšanas par finansējuma piešķiršanu iepriekšējam projektam.

Ņemot vērā komersantu augsto interesi par ieguldījumiem komercsabiedrību attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās, kā arī to, ka līdz pat 2005. gada oktobrim netika iesniegts neviens projektu iesniegums 2.4.pasākuma aktivitātes „Procentu likmju subsīdijas” ietvaros, kuru arī administrēja Valsts reģionālās attīstības aģentūra, 2005.gada 4.novembrī ES struktūrfondu uzraudzības komiteja tika apstiprināti grozījumi Programmas papildinājumā, slēdzot 2.4.pasākuma aktivitāti „Procentu likmju subsīdijas” un pārdalot tās finansējumu uz 2.2.1.2.apakšaktivitāti "Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās", palielinot šīs apakšaktivitātes finansējumu. 2007.gada vidū, pēc tam, kad noslēdzās projektu iesniegumu vērtēšana un noslēgti līgumi ar struktūrfonda finansējuma saņēmēju, tika veikti grozījumi apakšaktivitātei pieejamā finansējuma apjomam, to samazinot (no 10,3 milj LVL uz 8,78 milj LVL), jo daudzi projekta iesniegumi tikai iesniegti neatbilstošā kvalitātē un noslēgti

² Īpaši atbalstāmās teritorijas tiek noteiktas saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 11.novembra noteikumiem Nr.637 "Īpaši atbalstāmās teritorijas statusa piešķiršanas un atcelšanas kārtība".

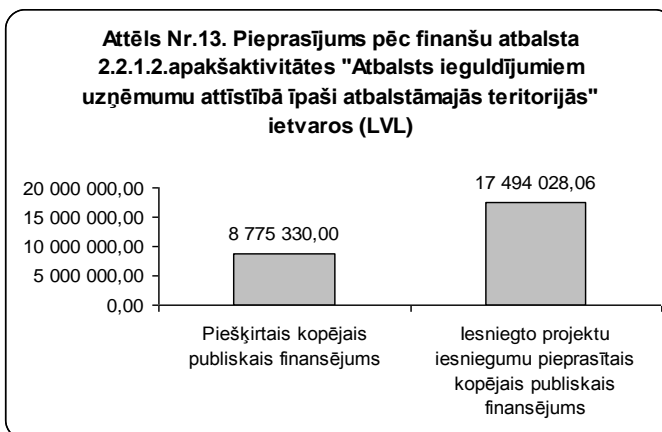
līgumu summa bija nepietiekama, lai pilnībā apgūtu sākotnēji paredzēto apakšaktivitātei piešķirtā finansējuma apjomu. Atlikušais finansējums tika pārdalīts uz tām Vienotā programmdokumenta aktivitātēm, kuru sekmīgai īstenošanai bija nepieciešamas virsrašanās.

2.2.1.2.apakšaktivitātes īstenošanai ir piešķirts publiskais līdzfinansējums 8 775 330 LVL apmērā, t.sk. 50% tiek sniegti no Eiropas Reģionālā attīstības fonda – 4 387 665 LVL un 50% – no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem 4 387 665 LVL apmērā.

Pieprasījums pēc finansiālā atbalsta

2.2.1.2.apakšaktivitātes

“Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās” ietvaros iesniegti 384 projektu iesniegumi (kas ir vislielākais projektu iesniegumu skaits uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs ES struktūrfondu 2004-2006.gada plānošanas periodā). Šo projektu iesniegumu kopējais publiskais finansējums

sastāda 17 494 028,06 LVL, kas gandrīz divas reizes pārsniedz aktivitātei pieejamo finansējumu. (attēls Nr.13.; avots: SF VIS)

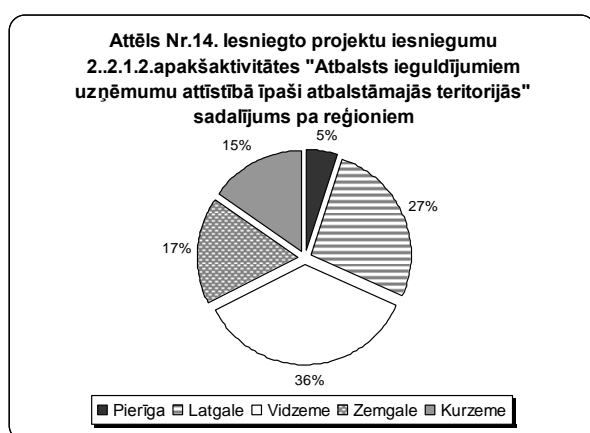
Lielākoties projektu iesniegumi tika iesniegti par maksimāli pieļaujamo publiskā līdzfinansējuma summu – 80 000 LVL, proti, no 384 projektu iesniegumiem 123 projektu iesniegumu publiskais līdzfinansējums bija 76 000 – 100 000 LVL amplitūdā, kas sastāda 32% no kopēja projektu skaita. (tabula Nr.13.)

Tabula Nr.13. Projektu iesniegumu publiskā finansējuma amplitūda

Pieprasītais publiskais finansējums (LVL)	Projektu iesniegumu skaits
Līdz 10 000	20
11 000 – 25 000	68
26 000 – 50 000	95
51 000 – 75 000	78
76 000 – 100 000	123

Avots: SF VIS

Pieprasījums pēc finansiālā atbalsta reģionālā griezumā

Nemot vērā apakšaktivitātes ieviešanas nosacījumus, kas paredz to, ka projektu iesniedzējiem ir jābūt reģistrētiem un projekts jāīsteno īpaši atbalstāmajās teritorijās, šīs apakšaktivitātes tiešais mērķis ir attīstīt uzņēmējdarbību reģionos. Attēlā Nr.14. tiek atspoguļots projektu iesniegumu sadalījums pa

reģioniem. Lielākais projektu iesniegumu skaits paredzēja veikt aktivitātes Vidzemes reģionā – 137 projektu iesniegumi, tad sekot Latgale ar 103 projektu iesniegumiem, tad Zemgale – 66, Kurzeme – 59 un Pierīga ar 19 projektu iesniegumiem.

Pieprasījums pēc finansiālā atbalsta tautsaimniecības nozaru griezumā

Tabulā Nr.14. tiek atspoguļoti dati par 2.2.1.2.apakšaktivitātes iesniegtajiem projektu iesniegumiem tautsaimniecības nozaru griezumā.

Tabula Nr.14. 2.2.1.2.apakšaktivitātes "Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās" iesniegto projektu iesniegumu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm

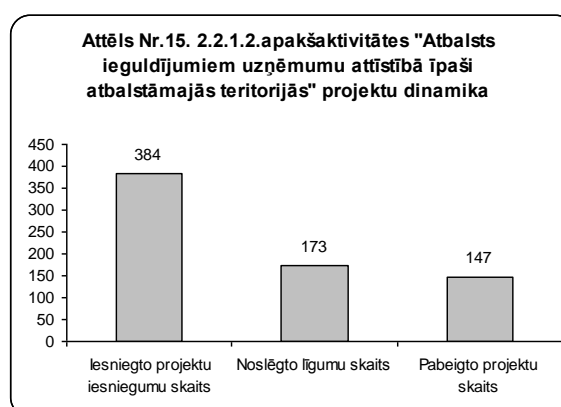
Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits
A	Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	53
C	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	14
DA	Pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošana	1
DB	Tekstilizstrādājumu ražošana	5
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	75
DE	Celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošana; izdevējdarbība un poligrāfija	1
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	4
DH	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	6
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	12
DJ	Metālu un metāla izstrādājumu ražošana	12
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	2
DM	Transportlīdzekļu ražošana	1
DN	Cituroklasificēta rūpnieciskā ražošana	10
E	Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	9
F	Būvniecība	63
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	22
H	Viesnīcas un restorāni	69
I	Transports, glabāšana un sakari	2
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	23

Avots: SF VIS

Analizētie dati liecina, ka vairākums projektu iesniedzēju paredzēja realizēt projektus rūpniecības nozarē, no tās prevalē kokapstrādes nozare ar 75 projektu iesniegumiem. Liels projektu iesniegumu skaits tika iesniegts par projektiem arī viesnīcu un restorānu nozarē un būvniecības nozarē.

Apguves progress

2.2.1.2.apakšaktivitātē atbalstīti tika 173 projekti, šis apjoms sastāda gandrīz pusi no iesniegtajiem projektu iesniegumiem. Laika periodā no apakšaktivitātes uzsākšanās līdz 2007.gada 30.jūnijam ir pabeigti 147 projekti – gandrīz 85% no noslēgtajiem līgumiem ar struktūrfonda finansējuma saņēmējiem (attēls Nr.15.; avots SF VIS)

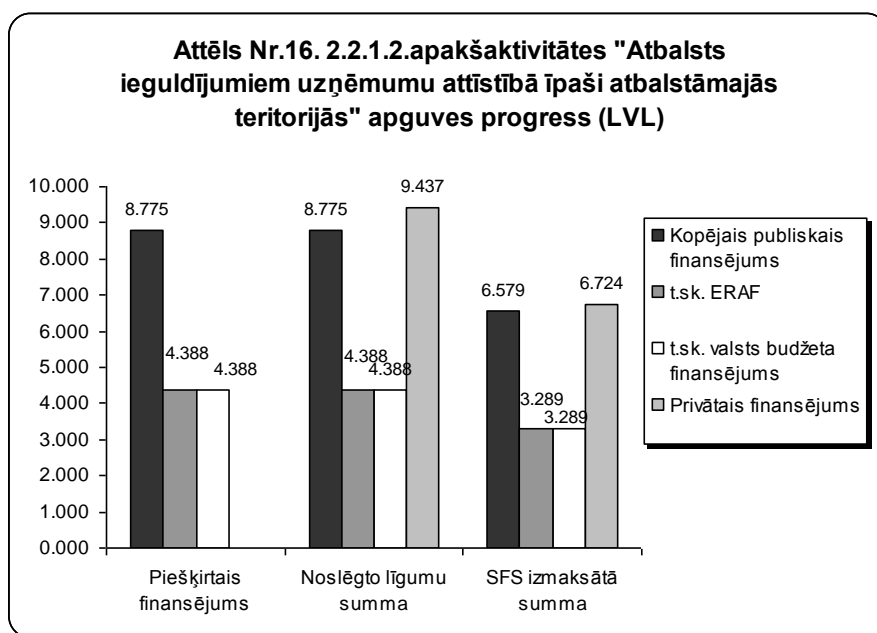
2.2.1.2.apakšaktivitātes ietvaros noslēgto līgumu publiskā līdzfinansējuma summa sastāda 8 775 330 LVL, kas nodrošina pilnīgu aktivitātei pieejamā finansējuma apguvi (tabula Nr.15.).

Tabula Nr.15. 2.2.1.2.apakšaktivitātes "Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums	Iesniegto projektu iesniegumu pieprasītais finansējums		Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C=B/A*100	D	E=D/A*100	F	G=F/A*100
Kopējais publiskais finansējums	8 775 330,00	17 494 028,06	199,35%	8 775 332,00	100,00%	6 578 726,92	74,97%
t.sk. ERAF	4 387 665,00	8 747 013,83	199,35%	4 387 666,00	100,00%	3 289 363,34	74,97%
t.sk. valsts budžeta finansējums	4 387 665,00	8 747 014,23	199,35%	4 387 666,00	100,00%	3 289 363,58	74,97%
Privātais finansējums				9 437 493,00		6 724 125,77	

Avots: Valsts reģionālās attīstības aģentūras sniegtie dati

Līdz 2007.gada 30.jūnijam ir pabeigti 147 projekti, kas nodrošina gandrīz 75% apakšaktivitātes finansiālu apguvi – no 8 775 332 LVL ir apgūti 6 578 726,92 LVL (attēls Nr.16.).

2.2.1.2.apakšaktivitātes finansiālo apguvi var vērtēt kā ļoti veiksmīgu, jo ir apgūta lielāka finansējuma daļa, kā arī līdz 2008.gada pavasarim tiek plānots pabeigt pārējo projektu īstenošanu un apgūt piešķirto finansējumu pilnībā.

Uzraudzības rādītāju izpilde

Ņemot vērā to, ka gandrīz puse no iesniegtajiem projektu iesniegumiem bija jānoraida to neapmierinošas kvalitātes dēļ, 2.2.1.2. apakšaktivitātes iznākuma un rezultatīvais rādītājs netiks sasniegti. Iznākuma rādītājs ir izpildīts 82% apmērā, savukārt rezultatīvais rādītājs par privātā finansējuma piesaisti uz 2007.gada 30.jūniju ir izpildīts 65% ietvaros, aktivitātei noslēdzoties tiek paredzēts šo rādītāju izpildīt 90% apmērā. Savukārt apakšaktivitātei paredzētais ietekmes rādītājs tiek izpildīts 4 reizes vairāk – jaunizveidoto un saglabāto darba

vieta izteiksmē – aktivitātes ietvaros bija paredzēts izveidot vai saglabāt 420 darba vietas, bet pateicoties īstenotajiem projektiem uz 2007.gada 30.jūniju ir izveidotas vai saglabātas 1992. Šī rādītāja izpilde liecina par sākotnēji iespējams kļūdaino plānoto šīs aktivitātes projektu ietekmi uz aktivitātes nosprausto mērķi, samērojot apakšaktivitātei piešķirto finansējumu un uzraudzības rādītāju vērtību

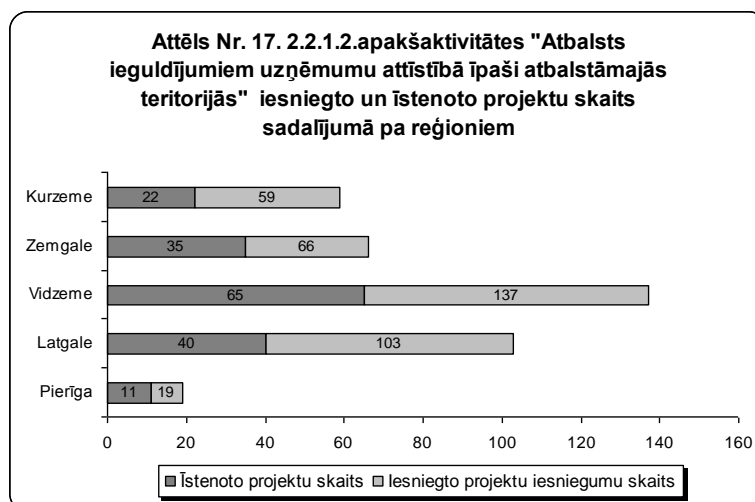
Tabula Nr.16. 2.2.1.2.apakšaktivitātes "Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās" iznākuma un rezultātīvo rādītāju izpilde (dati uz 30.06.2007.)

Iznākuma rādītājs	Apjoms	Uz 31.12.2007. sasniegtais apjoms
Noslēgti finansējuma līgumiem	Līdz 210 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaite	173 (82% no plānotā)
Rezultatīvais rādītājs	Apjoms	Uz 31.12.2007. sasniegtais apjoms
Piesaistīts privātais finansējums	10,3 milj LVL Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaite	6 724 125,77 LVL (65% no plānotā)
Ietekmes rādītājs	Apjoms	Uz 31.12.2007. sasniegtais apjoms
Izveidotas jaunas un/vai saglabātas darba vietas	420 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaite	1 992 (474% no plānotā)

Avots: Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (par pārskata periodu no 01.01.2007. līdz 30.06.2007.)

Apakšaktivitātes īstenošana reģionālā griezumā

Attēlā Nr.17. ir atspoguļots iesniegto projektu iesniegumu un īstenoto projektu sadalījums pa reģioniem. Vidzemē no 137 projektu iesniegumiem tiek īstenoti 65 projekti, Latgalē no 103 – 40 projekti, Zemgalē no 66 – 35, Kurzemē no 59 – 22, savukārt Pierīgā – no 19 projektu iesniegumiem tiek īstenoti 11 projekti.

Apakšaktivitātes īstenošana tautsaimniecības nozaru griezumā

2.2.1.2.apakšaktivitātes ietvaros visvairāk projektu tiek īstenoti kokapstrādes nozarē – 41 projekts, tad seko būvniecības nozare ar 29 projektiem (tabula Nr.17).

Tabula Nr.17. 2.2.1.2.apakšaktivitātes “Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās” īstenoto projektu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm

Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits
A	Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	16
C	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	8
DB	Tekstilizstrādājumu ražošana	3
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	41
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	1
DH	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	3
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	6
DJ	Metālu un metāla izstrādājumu ražošana	9
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	2
DN	Citur neklasificēta rūpnieciskā ražošana	3
E	Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	1
F	Būvniecība	29
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	10
H	Viesnīcas un restorāni	19
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	6

Avots: SF VIS

Secinājumi par finansiālā atbalsta apguvi

Kopumā 2.2.1.2.apakšaktivitātes „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās” ieviešanu var vērtēt kā ļoti sekmīgu finanšu apguves ziņā – līdz 2008.gada beigām ir paredzēts apgūt visu apakšaktivitātei piešķirto finansējumu – ir atlicis apgūt tikai 25% no apakšaktivitātei piešķirtā finansējuma (dati uz 2007.gada 30.jūniju).

Analizējot ļoti augsto pieprasījumu šajā apakšaktivitātē, var secināt, ka šāda veida atbalsts ir nozīmīgs mazajām un vidējām komercsabiedrībām reģionos, kas dod stimulu viņu attīstībai. Ņemot vērā arī to, ka šie projekti nav finanšu ziņā apjomīgi, to īstenošana notiek īsā laika periodā, kas arī veicina ātru apakšaktivitātēs finansējuma apgūšanu.

Kā būtiskākā problēma, ar ko saskārās šīs apakšaktivitātes ieviešanas gaitā, ir samērā augstais nekvalitatīvu projektu iesniegumu skaits. Tikai aptuveni puse no iesniegtajiem projektiem tiek atbalstīti un īstenoti. To varētu skaidrot ar iepriekšējās pieredzes trūkumu šāda veida projektu izstrādē, kā arī projektu izstrādāšanas konsultāciju trūkums reģionos.

2.2.2.aktivitātes “Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās (testēšanas, sertificēšanas laboratorijām un līdzīgām aktivitātēm)” ieviešana

2.2.2.aktivitātes “Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās (testēšanas, sertificēšanas laboratorijām un līdzīgām aktivitātēm)” ietvaros tiek atbalstīti Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā akreditētu laboratoriju un inspicēšanas vai sertificēšanas institūciju izveide, ja to sniegtie pakalpojumi ir publiski pieejami.

Šī aktivitāte tiek ieviesta kā grantu shēma, kuru administrē Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Ekonomikas ministrija, otrā līmeņa starpniekinstitūcija – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.

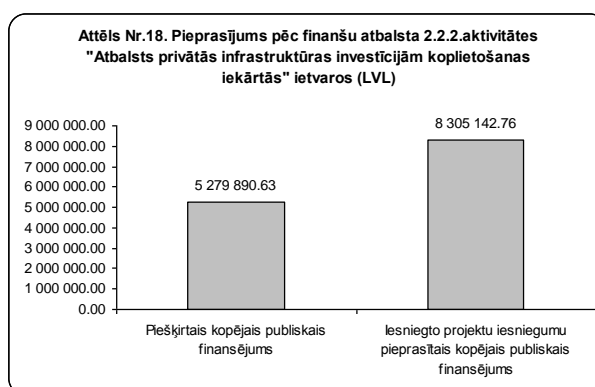
Struktūrfonda finansējuma saņēmēji var būt visu nozaru komercsabiedrības, izņemot komercsabiedrības, kuras darbojas tērauda rūpniecības, mākslīgo šķiedru ražošanas mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības pakalpojumu, transporta un lauksaimniecības, zvejniecības produktu ražošanas un akmeņogļu ražošanas nozarēs. Vienai komercsabiedrībai maksimāli pieļaujamais atbalsta apmērs no viena projekta kopējām atbalstāmajām izmaksām ir 1 500 000 LVL, ar maksimālo atbalsta intensitāti: 65% – mazām un vidējām komercsabiedrībām un 50% – lielām komercsabiedrībām.

2.2.2. aktivitātes īstenošanai ir piešķirts publiskais finansējums 5 279 890,63 LVL apmērā, t.sk. 3 959 917,97 LVL sastāda Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzfinansējums un 1 319 972,66 LVL – Latvijas valsts budžeta līdzekļi. No piešķirtā kopējā publiskā finansējuma 1 111 743 LVL ir virssaisības, kas tika uzņemtas, lai segtu šīs aktivitātes projektu izmaksu paaugstināšanos un veiksmīgi tos īstenotu.

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta

2.2.2.aktivitātes ietvaros tika iesniegti 20 projektu iesniegumi, kuru kopējais publiskais finansējums sastāda 8 305 142,76 LVL, kas ir aptuveni 1,5 reizes vairāk nekā aktivitātei piešķirtais finansējums.

No kopējā pieprasītā publiskā finansējuma Eiropas Reģionālais attīstības fonda finansējums sastāda 3 959 917,97 LVL un Latvijas valsts budžeta līdzekļi – 1 319 972,66 LVL.

Tabula Nr.18. Projektu iesniegumu publiskā finansējuma amplitūda

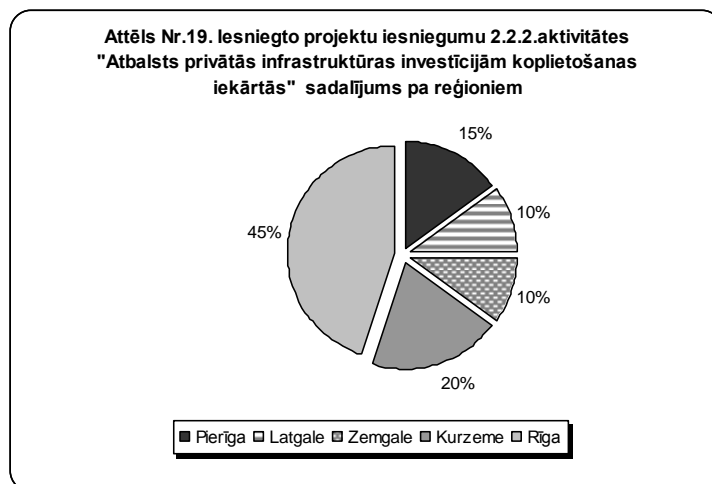
Pieprasītais publiskais finansējums (LVL)	Projektu iesniegumu skaits
līdz 10 000	-
11 000 – 25 000	2
26 000 – 50 000	-
51 000 – 75 000	3
76 000 – 100 000	2
101 000 – 150 000	3
151 000 - 250 000	2
251 000 - 500 000	3
501 000 - 1 000 000	3
1 001 000 - 1 500 000	2

Avots: SF VIS

Analizējot iesniegto projektu iesniegumu kopējo publisko līdzfinansējumu, var secināt, ka projektu iesniedzēji projektus vēlējas īstenot lielākoties 51 000 līdz 1 500 000 LVL amplitūdā, kā tas arī bija paredzēts aktivitātes ieviešanas nosacījumos, kas paredzēja liela budžeta projekta īstenošanu. (tabula Nr.18.)

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta reģionālā griezumā

Gandrīz puse (45%) projektu iesniedzēji plānoja īstenot savus projektu Rīgā – 9 projektu iesniegumi, 4 – Kurzemē, savukārt Pierīgā – 3 un Latgalē un Zemgalē pa diviem projektiem (attēls Nr.19.; avots: SF VIS).

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta tautsaimniecības nozaru griezumā

Analizējot projektu iesniegumus tautsaimniecības nozares griezumā, var secināt, ka 2.2.2.aktivitātes ietvaros vairākums komercsabiedrību vēļajās īstenot projektus ķīmisko vielu un to izstrādājumu ražošanas nozarē, otrā nozare, kurā bija iesniegti vairāk projektu iesniegumi bija veselības un sociālās aprūpes nozare (tabula Nr.19.).

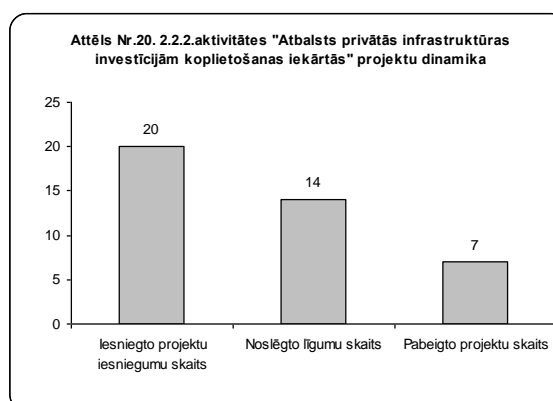
Tabula Nr.19. 2.2.2.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās" iesniegto projektu iesniegumu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm

Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	7
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	1
F	Būvniecība	2
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un citi komercpakalpojumi	4
N	Veselība un sociālā aprūpe	5
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	1

Avots: SF VIS

Apguves progress

2.2.2.aktivitātes ietvaros no 20 iesniegtajiem projektu iesniegumiem, 14 projekti tika apstiprināti un par to īstenošanu tika noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem. Līdz 2007.gada 30.jūnijam ir pabeigti puse no īstenojamajiem projektiem – 7 projekti

(attēls Nr.20.; avots: SF VIS). Ņemot vērā lielo inflācijas procentu valstī, kas iespaido projektu izmaksu sadārdzināšanos, tiek apdraudēta dažu projektu īstenošana, kas līdz ar to arī apdraud pilnīgu piešķirtā finansējuma apguvi.

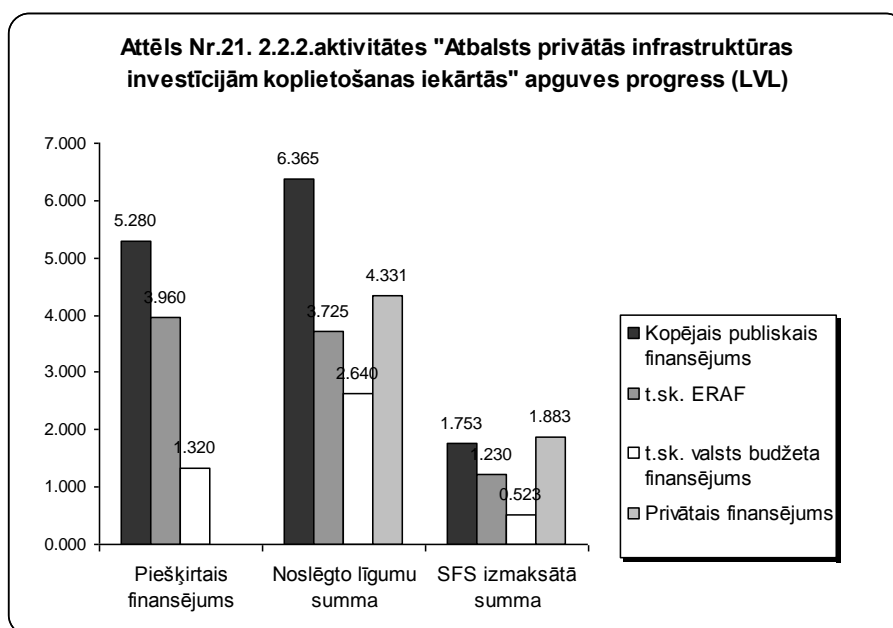
Kopējais īstenoto projektu publiskais līdzfinansējums sastāda 6 364 692,54 LVL, kur Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzfinansējums ir 3 724 673,26 LVL un valsts budžeta līdzekļi ir 2 640 019,28 LVL, savukārt paredzētais privātais finansējums projektu īstenošanai ir 4 331 531,90 LVL. (tabula Nr.20.) Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzfinansējuma summa, par kuru ir noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem, sastāda 94,06% no tā piešķirtā līdzfinansējuma.

Tabula Nr.20. 2.2.2.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums (kopā ar virssaistībām)	Piešķirtais finansējums (bez virssaistībām)	Iesniegto projektu iesniegumu pieprasītais finansējums		Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C	D=C/A*100	E	F=E/A*100	G	H=G/A*100
Kopējais publiskais finansējums	5 279 890,63	4 168 147,63	8 305 142,76	157,30%	6 364 692,54	120,55%	1 752 949,39	33,20%
t.sk. ERAF	3 959 917,97	3 126 110,72	4 769 531,19	120,45%	3 724 673,26	94,06%	1 229 871,00	31,06%
t.sk. valsts budžeta finansējums	1 319 972,66	1 042 036,91	3 535 611,57	267,85%	2 640 019,28	200,01%	523 078,39	39,63%
Privātais finansējums					4 331 531,90		1 882 517,07	

Avots: Finanšu ministrijas sniegtie dati

Līdz 2007.gada 30.jūnijam ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem ir izmaksāti 33% no aktivitātei piešķirtā kopējā publiskā līdzfinansējuma, proti, 1 752 949,39 LVL apmērā (attēls Nr.21.). Ņemot vērā dažu projektu īstenošanas problēmas, kas radās projektu izmaksu sadārdzināšanās rezultātā, tiek paredzēts apgūt 3 712 834 LVL Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzekļu, kas sastāda 94% no piešķirtā līdzfinansējuma.

Uzraudzības rādītāju izpilde

2.2.2.aktivitātes ieviešanas rezultātā tika plānots realizēt desmit infrastruktūras investīciju projektus koplietošanas iekārtu izveidei. Līdz 2007.gada 30.jūnijam ir pabeigti 7 projekti. Gadījumā, ja tiks realizēti visi iesākie projekti, tad šīs aktivitātes rezultatīvais rādītājs tiks pārsniegts 40% apjomā, proti, tiks īstenoti infrastruktūras investīciju projekti koplietošanas iekārtās.

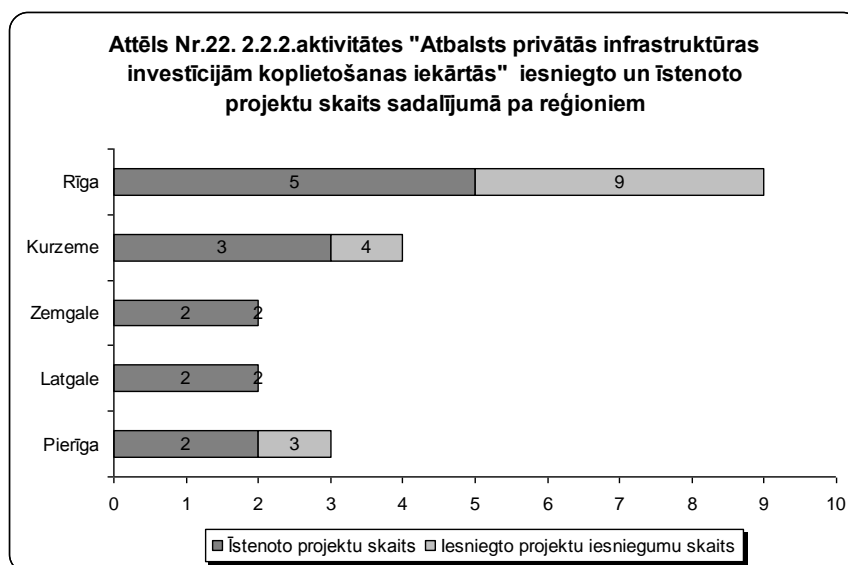
Tabula Nr.21. 2.2.2.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās" rezultatīvais rādītāja izpilde (dati uz 30.06.2007.)

Rezultatīvais rādītājs	Plānotais apjoms	Uz 30.06.2007. sasniegtais apjoms
Pabeigti infrastruktūras investīciju projekti koplietošanas iekārtās	10 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaite	7

Avots: Ekonomikas ministrijas ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (par pārskata periodu no 01.01.2007. līdz 30.06.2007.)

Aktivitātes īstenošana reģionālā griezumā

No 14 projektiem, kas tiek īstenoti, lielākais projektu skaits tiek īstenots Rīgā – 5 (kas sastāda 1/3 no kopējā projektu skaita). Kurzemē tiek īstenoti 3 projekti, savukārt Pierīgā, Zemgalē un Latgalē pa diviem projektiem katrā reģionā (attēls Nr.22.; avots: SF VIS)

Aktivitātes īstenošana tautsaimniecības nozaru griezumā

2.2.2.aktivitātēs ietvaros visvairāk projekti tiek īstenoti ķīmiskās nozares un operāciju ar nekustamo īpašumu, nomas, datorpakalpojumu, zinātnes un citi komercpakalpojumu nozarēs, kopā pārsniedzot 50% no kopējā ieviesto projektu skaita (tabula Nr.22.).

Tabula Nr.22. 2.2.2.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās" īstenoto projektu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm.

Kods	Nozare	Projektu skaits
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	4
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	1

Kods	Nozare	Projektu skaits
F	Būvniecība	1
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un citi komercpakalpojumi	4
N	Veselība un sociālā aprūpe	3
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	1

Avots: SF VIS

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

Kopumā 2.2.2.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās" ieviešanu var vērtēt kā sekmīgu – ir noslēgti 14 līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem, kas pārsniedz plānoto aktivitātes rezultātīvo rādītāju, kā arī finansiālā šīs aktivitātes apguve noris sekmīgi – uz 2007.gada 30.jūniju ir apgūti 33,20% no piešķirtā finansējuma, līdz 2008.gada beigām ir plānots apgūt 95%.

2.2.3.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām sabiedriskās lietošanas tīklu (ceļi, elektrība, ūdens utt.) pieejamības nodrošināšanai" ieviešana

2.2.3.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām sabiedriskās lietošanas tīklu (ceļi, elektrība, ūdens utt.) pieejamības nodrošināšanai" ietvaros tiek nodrošināta pievadceļu un dzelzceļu rekonstrukcija, gāzes, elektrības, ūdens, kanalizācijas, apkures, telekomunikāciju u.c. pieslēgumu un tīklu būvniecība un/vai rekonstrukcija, kas nodrošinātu komercsabiedrības ar nepieciešamajiem resursiem vai pieeju komunikācijām.

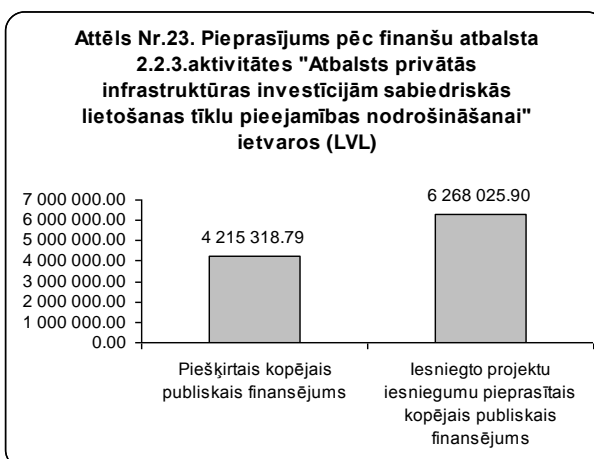
Šī aktivitāte tiek ieviesta kā grantu shēma, kuru administrē Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Ekonomikas ministrija, otrā līmeņa starpniekinstitūcija – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.

ES struktūrfonda finansējuma saņēmēji var būt visu nozaru komercsabiedrības, izņemot komercsabiedrības, kuras darbojas tērauda rūpniecības, mākslīgo šķiedru ražošanas mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības pakalpojumu, transporta un lauksaimniecības, zvejniecības produktu ražošanas un akmeņogļu ražošanas nozarēs. Vienai komercsabiedrībai maksimāli pieļaujamais atbalsta apmērs no viena projekta kopējām atbalstāmajām izmaksām ir 500 000 LVL, ar maksimālo atbalsta intensitāti: 65% – mazām un vidējām komercsabiedrībām un 50% – lielām komercsabiedrībām.

2.2.3.aktivitātes īstenošanai ir pieejami 4 215 318,79 LVL, t.sk. 3 161 489,09 LVL tiek sniegti no Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem un 1 053 829,70 LVL – no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta

2.2.3.aktivitātes ietvaros tika iesniegti 37 projektu iesniegumi par kopējo summu 6 268 025,90 LVL, kas pārsniedz aktivitātei

piešķirto līdzfinansējumu par gandrīz 48% (attēls Nr.23.; avots: SF VIS)

Projekta iesniedzēji plānoja īstenot galvenokārt lielus infrastruktūras projektus, paredzot projekta kopējo publisko finansējumu līdz pat 500 000 LVL, kas ir noteikts kā maksimālais pieļaujamais publiskais finansējums šajā aktivitātē (tabula Nr.23.).

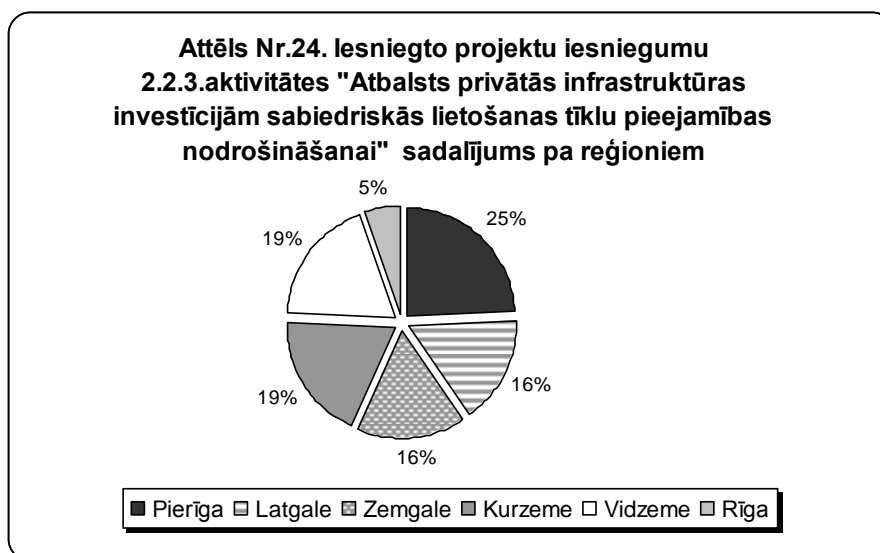
Tabula Nr.23. Projektu iesniegumu publiskā finansējuma amplitūda

Pieprasītais publiskais finansējums (LVL)	Projektu iesniegumu skaits
11 000 – 25 000	5
26 000 – 50 000	7
51 000 – 75 000	1
76 000 – 100 000	2
101 000 – 150 000	6
151 000 - 250 000	8
251 000 - 500 000	8

Avots: SF VIS

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta reģionālā griezumā

Aplūkojot projektu iesniegumus reģionālā griezumā var secināt, ka projektus tika plānots īstenot samērā vienmērīgi pa reģioniem (attēls Nr.24.; avots: SF VIS), tikai Rīgā tika plānots īstenot mazāk projektus – tika iesniegti 2 projekta iesniegumi, kas paredzēja veikt aktivitātes Rīgas teritorijā, savukārt Pierīgā – 9 projektu iesniegumi, Vidzemē un Kurzemē – pa 7 projektu iesniegumiem katrā reģionā, bet Zemgalē un Latgalē – pa 6 projekta iesniegumiem katrā reģionā.

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta tautsaimniecības nozaru griezumā

Lielākajā daļā projektu iesniegumu plānoja aktivitātes viesnīcu un restorānu nozarē – 10 projektu iesniegumi vēlējas saņemt finansiālu atbalstu, lai veiktu aktivitātes šajā nozarē. Finansiāls atbalsts tika pieprasīts arī dažādās ražošanas nozarēs, piemēram, pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošanas nozarē un iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošanas nozarē (tabula Nr.24.).

Tabula Nr.24. 2.2.3.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām sabiedriskās lietošanas tīklu pieejamības nodrošināšanai" iesniegto projektu iesniegumu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm.

Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits
DA	Pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošana	6
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	5
DF	Naftas pārstrādes produktu, koksna un kodoldegvielas ražošana	1
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	3
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	6
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	1
H	Viesnīcas un restorāni	10
I	Transports, glabāšana un sakari	3
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un citi komercpakalpojumi	1
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	1

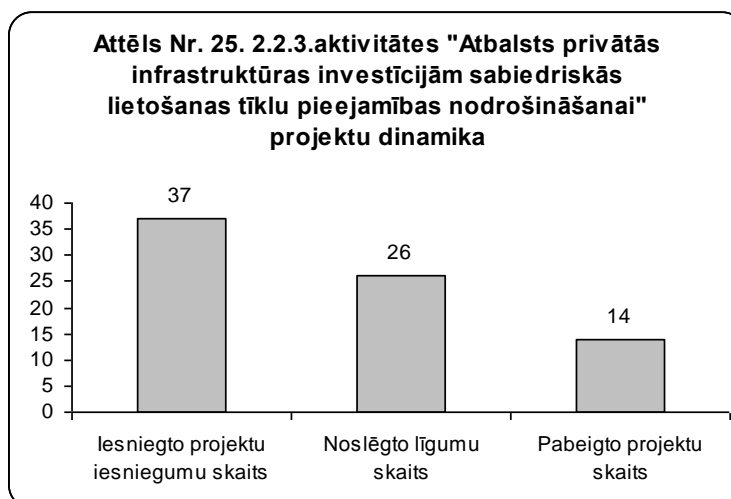
Avots: SF VIS

Apguves progress

No iesniegtajiem 37 projektu iesniegumiem 2.2.3.aktivitātes ietvaros tiek īstenoti 26 projekti. To kopējais publiskais līdzfinansējums ir 4 964 676,91 LVL, t.sk. 2 845 565,65 LVL tiek sniegti no Eiropas Reģionālā attīstības fonda un 2 119 111,26 LVL – Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

2.2.3.aktivitātes ieviešanai tiek piesaistīts privātais finansējums

3 215 777,51 LVL apmērā (tabula Nr.25.).

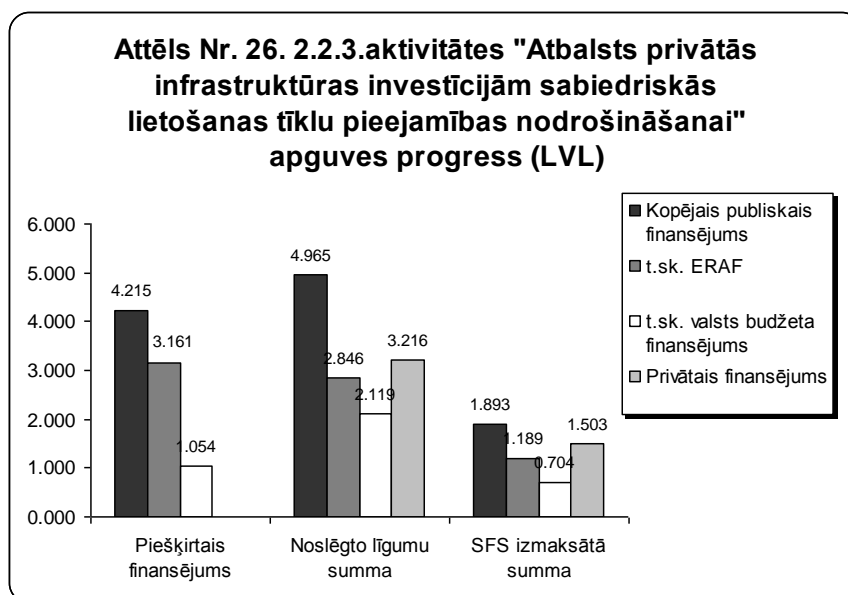

Tabula Nr.25. 2.2.3.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām sabiedriskās lietošanas tīklu pieejamības nodrošināšanai" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums	Iesniegto projektu iesniegumu pieprasītais finansējums		Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C=B/A*100	D	E=D/A*100	F	G=F/A*100
Kopējais publiskais finansējums	4 215 318,79	6 268 025,90	148,70%	4 964 676,91	117,78%	1 892 548,44	44,90%
t.sk. ERAF	3 161 489,09	3 560 857,84	112,63%	2 845 565,65	90,01%	1 188 817,71	37,60%
t.sk. valsts budžeta finansējums	1 053 829,70	2 707 168,06	256,89%	2 119 111,26	201,09%	703 730,73	66,78%
Privātais finansējums				3 215 777,51		1 502 716,66	

Avots: Finanšu ministrijas sniegtie dati

Laikā periodā no aktivitātes uzsākšanās līdz 2007.gada 30.jūnijam ir īstenoti 14 projekti, kas sastāda gandrīz 54% no kopējā īstenoto projektu skaita, un apgūti gandrīz 45% no kopējā piešķirtā publiskā līdzfinansējuma – 1 892 548,44 LVL apmērā, no tiem 1 188 817,71 LVL – ERAF līdzekļi, 703 730,73 – Latvijas valsts budžeta līdzekļi (attēls Nr.26.)

Nemot vērā to, ka daudziem ES finansējuma saņēmējiem līdz ar projektu izmaksu sadārdzināšanos tiek apgrūtināta projektu ieviešana, tiek paredzēts, ka daudzi projekti pilnībā netiks pabeigti un kopumā šīs aktivitātes finansējums tiks apgūts 90% apmērā no kopējā piešķirtā finansējuma, t.i., 4 565 602 LVL kopējā publiskā līdzfinansējuma.

Uzraudzības rādītāju izpilde

Plānojot 2.2.3.aktivitātes ieviešanu, tika paredzēts īstenot 31 projektu sabiedriskās lietošanas tīklu pieejamības nodrošināšanai. 2.2.3.aktivitātes ietvaros tika noslēgti 26 līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem, kas sastāda gandrīz 84% no plānotā rādītāja. Uz 2007.gada 30.jūniju 2.2.3.aktivitātes rezultatīvais rādītājs ir gandrīz uz pusi izpildīts – 14 pabeigti projekti sabiedriskās lietošanas tīklu pieejamības nodrošināšanai.

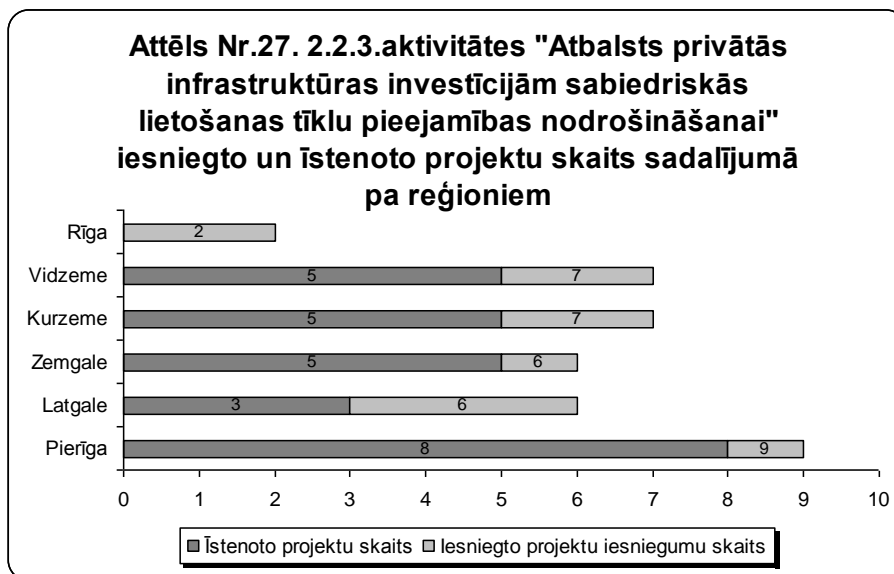
Tabula Nr.26. 2.2.3.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām sabiedriskās lietošanas tīklu pieejamības nodrošināšanai" rezultatīvā rādītāja izpilde (dati uz 30.06.2007.)

Rezultatīvais rādītājs	Plānotais apjoms	Uz 30.06.2007. sasniegtais apjoms
Pabeigti infrastruktūras investīciju projekti sabiedriskās lietošanas tīklu pieejamības nodrošināšanai	31 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaites	14

Avots: Ekonomikas ministrijas ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (par pārskata periodu no 01.01.2007. līdz 30.06.2007.)

Aktivitātes īstenošana reģionālā griezumā

Visvairāk projektu tiek īstenoti Pierīgā – no 9 iesniegtajiem projektiem tiek īstenoti 8 projekti. Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē tiek īstenoti 5 projekti katrā reģionā, bet Latgalē 3 projekti (attēls Nr.27.; avots: SF VIS).

Aktivitātes īstenošana tautsaimniecības nozaru griezumā

2.2.3.aktivitātes ietvaros projekti tiek īstenoti dažādās ražošanas nozarēs – kokapstrādes, iekārtu, mehānismu un darba mašīnu un citās ražošanas nozarēs, kā arī salīdzinoši daudzi projekti tiek īstenoti viesnīcu un restorānu nozarē (tabula Nr.27.).

Tabula Nr.27. 2.2.3.aktivitātes "Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām sabiedriskās lietošanas tīklu pieejamības nodrošināšanai" īstenoto projektu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm

Kods	Nozare	Projektu skaits
DA	Pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošana	2
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	5
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	3
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	5
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	1
H	Viesnīcas un restorāni	6
I	Transports, glabāšana un sakari	2
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un citi komercpakalpojumi	1
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	1

Avots: SF VIS

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

2.2.3.aktivitātes ieviešanu var vērtēt kā samērā sekmīgu, jo ir noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem 90% apmērā no Eiropas Reģionālās attīstības fonda piešķirtajiem līdzekļiem, kā arī uz 2007.gada 30.jūniju ir veiktas atmaksas ES struktūrfonda finansējuma saņēmējam gandrīz 45% apmērā. Analizējot 2.2.3.aktivitātes ieviešanu, ir jānorāda, ja tiks īstenoti visi plānotie projekti, tad aktivitātes uzraudzības rezultatīvais rādītājs (pabeigti infrastruktūras investīciju projekti sabiedriskās lietošanas tīklu pieejamības nodrošināšanai) tiks sasniegts tikai 84% apmērā, jo, samazinot sākotnēji plānoto finansējumu, nav iespējams atbalstīt plānoto projektu skaitu.

2.3. 3.1.pasākuma “Nodarbinātības veicināšana” aktivitāšu izvērtējums

3.1.pasākuma “Nodarbinātības veicināšana” mērķis ir veicināt aktīvo nodarbinātības pasākumu īstenošanu, nodarbināto, bezdarbnieku un darba meklētāju, neaktīvu cilvēku pārkvalifikāciju un kvalifikācijas paaugstināšanu, komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanu, kā arī tiek izmantots kā finansiāls atbalsts komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanai. Kā arī šī pasākuma līdzekļi tiek izmantoti, lai atbalstītu par darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas veidošanu un īstenošanu atbildīgo institūciju kapacitātes paaugstināšanu.

Šī pasākuma ietvaros tiek īstenotas vairākas aktivitātes:

- Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana, kurai ir divas apakšaktivitātes – (1) Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana un (2) Atbalsts nodarbināto kvalifikācijas celšanai, pārkvalifikācijai, tālākizglītībai.
- Aktīvie nodarbinātības pasākumi bezdarbniekiem, kurai ir trīs apakšaktivitātes – (1) Bezdarbnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība, (2) Darba prakšu vietu nodrošināšana jauniešiem bezdarbniekiem un (3) Bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas paaugstināšana.
- Apmācības un konsultācijas komercdarbības un pašnodarbinātības uzsācējiem.
- Atbalsts kapacitātes stiprināšanai par darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas ieviešanu atbildīgajās institūcijās, informācijas izplatīšanai un izpratnes paaugstināšanai.
- Pētījumu veicināšana, kurai ir trīs apakšaktivitātes: (1) Darba tirgus pētījumu veicināšana, ieskaitot pētījumus par etnisko minoritāšu un dzimumu līdztiesības situāciju darba tirgū, (2) Atbalsts darba tirgus pētījumu veikšanai un (3) Pētījumu veicināšana par sociāli izstumtajām grupām darba tirgū.

Kopējais 3.1.pasākumam piešķirtais finansējums sastāda aptuveni 40% no kopējā 3.prioritātei piešķirtā finansējuma.

3.1.1.aktivitātes “Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana” ieviešana

3.1.1.aktivitātes “Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana” ietvaros tiek nodrošinātas vispārējas un specifiskas nodarbināto apmācības.

Specifiskās apmācības – apmācības, kas ir tieši un galvenajos vilcienos atbilstošas nodarbinātā pašreizējam vai paredzamajam amatam uzņēmumā, kas saņem atbalstu, kā arī nodrošina tādas kvalifikācijas iegūšanu, kas nav izmantojama vai izmantojama ierobežotā apmērā citos uzņēmumos vai citās nodarbinātības sfērās.

Vispārējās apmācības – apmācības, kas nav tieši un galvenajos vilcienos atbilstošas nodarbinātā pašreizējam vai paredzamajam amatam uzņēmumā, kas saņem atbalstu, bet nodrošina tādas kvalifikācijas iegūšanu, kas ir plaši izmantojama citos uzņēmumos un citās nodarbinātības sfērās, tādējādi būtiski paaugstinot nodarbinātā konkurētspēju darba tirgū. Apmācības ir uzskatāmas par “vispārējām”, ja, piemēram, tās kopīgi organizē dažādi neatkarīgi uzņēmumi vai arī ja dažādu uzņēmumu darbinieki paši piesakās uz apmācībām, vai arī ja tās notiek, izmantojot valsts iestādes atzītas, sertificētas vai apstiprinātas apmācību programmas.

3.1.1.aktivitātes “Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana” ietvaros tiek īstenotas divas apakšaktivitātes –

- 3.1.1.1.apakšaktivitāte “Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana”.
- 3.1.1.2.apakšaktivitāte “Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana, nodrošinot uz nozari orientētas apmācības.”.

Sākotnēji 3.1.1.aktivitāti tika plānots ieviest kā vienu grantu shēmu, bet ņemot vērā zemo interesi no komercsabiedrību puses par šo aktivitāti, 2005.gadā tika veikti grozījumi sākotnēji paredzētajos aktivitātes nosacījumos, to sadalot divās apakšaktivitātes – vienā grantu shēmā un vienā nacionālā programmā. Kā arī sākotnēji plānotā 3.1.1.aktivitāte – apmācību un konsultāciju pakalpojumi komercdarbības un pašnodarbinātības uzsācējiem tika papildināta ar finansiāla atbalsta iespējām aizdevumu un grantu veidā komercdarbības uzsākšanai.

3.1.1.1.apakšaktivitātes “Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana” ieviešana

3.1.1.1.apakšaktivitātes “Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana” mērķis ir atbalstīt komercsabiedrības (neatkarīgi no darbības nozares) to darbinieku produktivitātes un kvalitātes paaugstināšanā.

Šī aktivitāte tiek ieviesta kā grantu shēma, kuru administrē Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra. Pirmā līmeņa starpniek institūcija ir Ekonomikas ministrija, otrā līmeņa starpniek institūcija – Nodarbinātības valsts aģentūra.

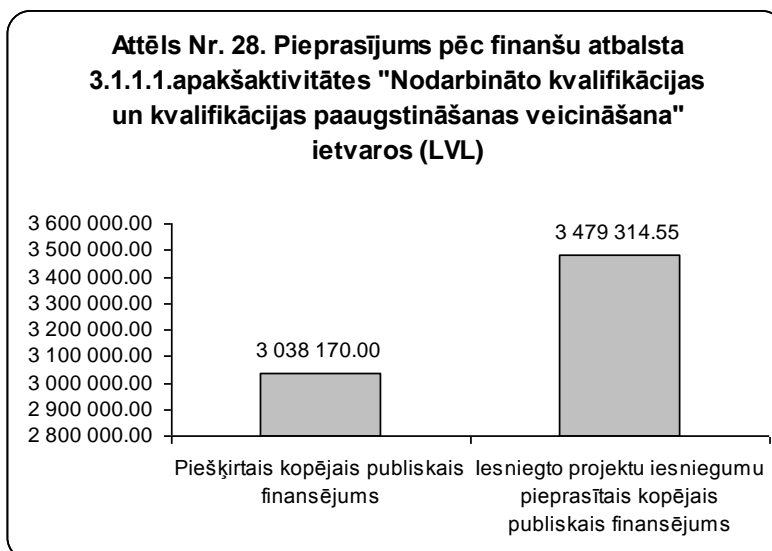
Vienai komercsabiedrībai maksimāli pieļaujama atbalsta apmērs no viena projekta kopējām atbalstāmajām izmaksām ir 30 000 LVL. Viena komercsabiedrība var saņemt atbalstu ne vairāk kā trim projektiem, projektu iesniegumus iesniedzot secīgi pēc iepriekšējā projekta pabeigšanas un atbalsta saņemšanas. Maksimālā atbalsta intensitāte vienam projektam ir: 80% – mazām un vidējām komercsabiedrībām vispārējām mācībām, 60% – lielām komercsabiedrībām vispārējām mācībām, 45% – mazām un vidējām komercsabiedrībām speciālajām mācībām un 35% – lielām komercsabiedrībām speciālajām mācībām.

3.1.1.1.apakšaktivitātes ieviešanai ir piešķirts publiskais līdzfinansējums 3 038 170 LVL apmērā, t.sk. 1 369 605 LVL tiek piešķirti no Eiropas Sociālā fonda un 1 668 565 LVL – no valsts budžeta līdzekļiem.

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta

3.1.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tika iesniegti 224 projektu iesniegumu, kuru kopējais publiskais līdzfinansējums sastāda 3 479 314,55 LVL, kas 15% pārsniedz piešķirto finansējumu (attēls Nr.28; avots: SF VIS).

Līdz ar 3.1.1.1.apakšaktivitātes ieviešanas nosacījumu grozījumu ieviešanu, tās pieprasījums ievērojami palielinājās. Līdz ar to nodrošinot sekmīgu aktivitātes ieviešanu.

Ņemot vērā to, ka maksimālais projektu publiskais līdzfinansējums drīkst būt ne lielāks par 30 000 LVL, projektu iesniegumi lielākoties paredzēja finansējumu par salīdzinoši nelielām summām – vairāk projektu iesniegumi tika iesniegti par summu, kas ir mazāka par 10 000 LVL (tabula Nr.28.).

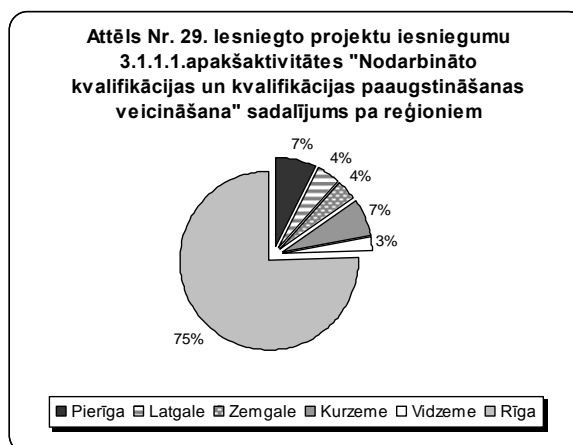
Tabula Nr.28. Projektu iesniegumu publiskā finansējuma amplitūda

Pieprasītais publiskais finansējums (LVL)	Projektu iesniegumu skaits
Līdz 10 000	97
11 000 – 25 000	67
26 000 – 50 000	60

Avots: SF VIS

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta reģionālā griezumā

3.1.1.1.apakšaktivitātes ietvaros projektus tika paredzēts īstenot galvenokārt Rīgas teritorijā (75% no kopējā projektu skaita – 169 projektu iesniegumi), savukārt Pierīgā – 16 projektu iesniegumi, Kurzemē – 15, Latgalē – 10, Zemgalē – 8, Vidzemē – 6 (attēls Nr.29.; avots: SF VIS). Analizējot iesniegto projektu iesniegumu sadalījumā par reģioniem ir jāņem vērā, ka daži projekti tiek īstenoti vairākos reģionos, bet šajā attēlā tiek atspoguļota tikai viena projekta īstenošanas vieta.

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta tautsaimniecības nozaru griezumā

Analīzei pieejamā informācija ļauj secināt, ka 3.1.1.1.aktivitātes ietvaros visvairāk projektu iesniedzēji paredzēja veikt projekta aktivitātes vairumtirdzniecības vai mazumtirdzniecības (46 projektu iesniegumi) un operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un

citi komercpakalpojumi (42 projektu iesniegumi) nozarēs, kas kopā sastāda gandrīz pusi no kopējā projektu iesniegumu skaita, kuriem varēja identificēt tautsaimniecības nozari (tabula Nr.29.).

Tabula Nr.29. 3.1.1.1.apakšaktivitātes "Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana" iesniegto projektu iesniegumu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm

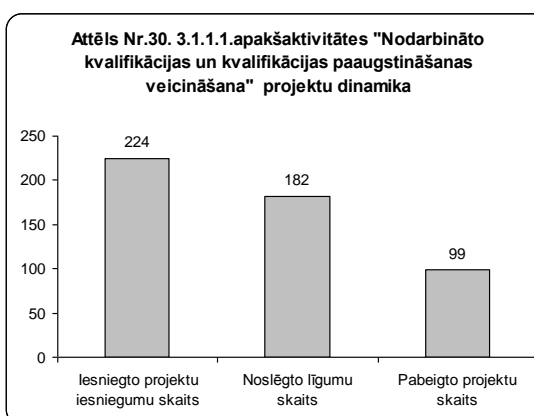
Kods	Nozare	Iesniegto projektu iesniegumu skaits
A	Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	6
DA	Pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošana	7
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	5
DE	Celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošana; izdevējdarbība un poligrāfija	4
DG	Ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana	1
DH	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	1
DI	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	1
DJ	Metālu un metāla izstrādājumu ražošana	4
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	2
DL	Elektrisko un optisko iekārtu ražošana	2
DM	Transportlīdzekļu ražošana	1
DN	Citur neklasificēta rūpnieciskā ražošana	3
F	Būvniecība	18
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	46
H	Viesnīcas un restorāni	3
I	Transports, glabāšana un sakari	5
J	Finanšu starpniecība	7
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un citi komercpakalpojumi	42
M	Izglītība	6
N	Veselība un sociālā aprūpe	1
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	2

57 projektu iesniegumiem to tautsaimniecības nozares netika atzīmētas.

Avots: SF VIS

Apguves progress

No 3.1.1.1.apakšaktivitātē 224 iesniegtajiem projektu iesniegumiem 82% (182 projektu iesniegumi) tika apstiprināti un par to ieviešanu tika noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem, par kopējo publisko finansējumu 2 672 904 LVL, kur 1 207 402 LVL tiek sniegti no Eiropas Sociālā fonda un 1 465 502 LVL – no valsts budžeta līdzekļiem. 3.1.1.1.aktivitātes ietvaros ir piesaistīts privātais finansējums 458 378 LVL apmērā (tabula Nr.30.)

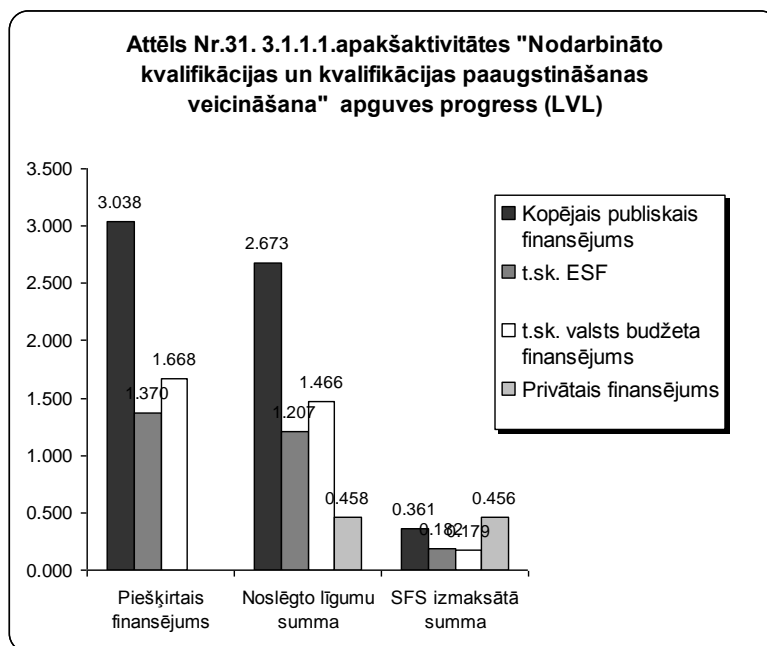

Tabula Nr.30. 3.1.1.1.apakšaktivitātes "Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums	Iesniegto projektu iesniegumu pieprasītais finansējums		Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
		A	B	C=B/A*100	D	E=D/A*100	F
Kopējais publiskais finansējums	3 038 170,00	3 479 314,55	114,52%	2 672 904,00	87,98%	361 850,71	11,91%
t.sk. ESF	1 369 605,00	1 586 412,47	115,83%	1 207 402,00	88,16%	182 426,92	13,32%
t.sk. valsts budžeta finansējums	1 668 565,00	1 892 902,08	113,44%	1 465 502,00	87,83%	179 423,79	10,75%
Privātais finansējums				458 378,00		455 816,57	

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

Līdz 2007.gada 30.jūnijam 3.1.1.1.apakšaktivitātes ietvaros ir īstenoti 99 projekti un ES struktūrfonda finansējuma saņēmējam ir veiktas atmaksas 361 850,71 apmērā no kopējā publiskā līdzfinansējuma, kas sastāda 11,91% no piešķirtā finansējuma (attēls Nr.31.). Ņemot vērā lēno finansējuma apguvi šajā apakšaktivitātē, pastāv samērā augsts risks pilnība neapgūt 3.1.1.1.apakšaktivitātei piešķirto finansējumu.

Uzraudzības rādītāju izpilde

3.1.1.1.apakšaktivitātei plānotais rezultatīvais rādītājs, kas ir izteikts, kā atbalstīto projektu skaits, netiks sasniegts, jo finansējums aktivitātei tika samazināts, pārdalot to pieprasītākām aktivitātēm, līdz ar to nav iespējas atbalstīt sākotnēji plānoto projektu skaitu. Līdz 2007.gada 30.jūnijam ir sasniegti 33% no plānotā rādītāja skaita (no 300 projektiem ir īstenoti 99). Gadījumā ja tiks īstenoti visi projekti, par kuru īstenošanu ir noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem, tad šis rādītājs būs sasniegts 61% apmērā.

Tabula Nr.31. 3.1.1.1.apakšaktivitātes "Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana" rezultatīvā rādītāja izpilde (dati uz 30.06.2007.)

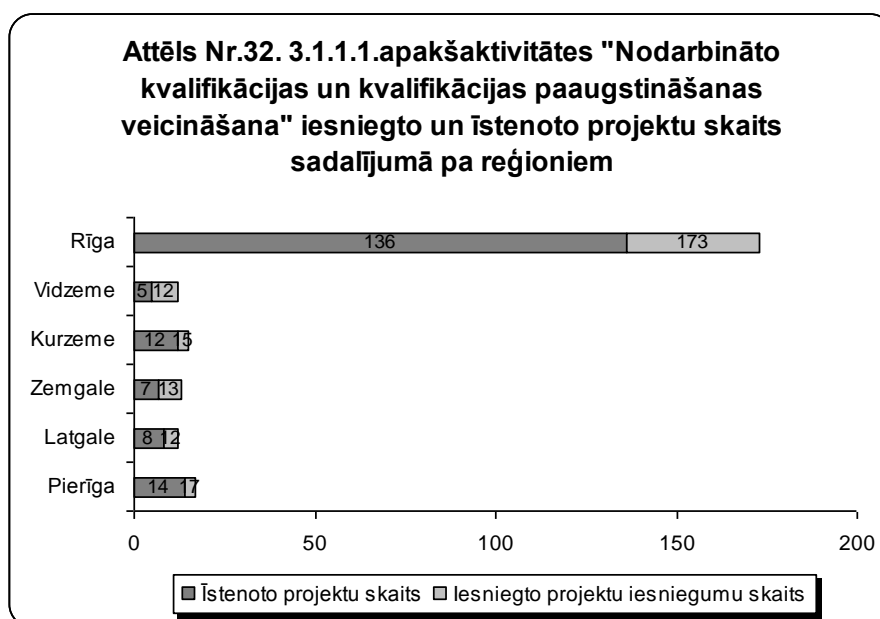
Rezultatīvais rādītājs	Plānotais apjoms	Uz 30.06.2007. sasniegtais apjoms
Atbalstīto projektu skaits	300 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaites	99

Avots: Ekonomikas ministrijas ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (par pārskata periodu no 01.01.2007. līdz 30.06.2007.)

3.1.1.1.apakšaktivitātes projektu ietvaros ir atbalstītas 2 073 personas, kas sastāda 4% no kopējā 3.1.pasākuma atbalstīto personu rādītāju apjoma uz laika periodu 2007.gada 30.jūnijs (Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati)

Apakšaktivitātes īstenošana reģionālā griezumā

Analizējot īstenotos projektus reģionālā griezumā, ir jāsecina, ka lielākā daļa projektu tiek īstenoti Rīgā – no 182 projektiem 136 projekti tiek īstenoti Rīgas teritorijā, savukārt Pierīgā – 14 projekti, Kurzemē – 12, Latgalē – 8, Zemgalē – 7 un Vidzemē – 5 projekti (attēls Nr.32.).

Apakšaktivitātes īstenošana tautsaimniecības nozaru griezumā

3.1.1.1.apakšaktivitātes ietvaros projekti tiek īstenoti pārsvarā vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, kā arī operācijas ar nekustamo īpašumu, nomas, datorpakalpojumu, zinātnes un citi komercpakalpojumu nozarēs, kopā pārsniedzot pusi no analīzei pieejamiem projektu iesniegumiem, kuriem ir identificēta tā nozare, kur tiek veiktas projekta aktivitātes (tabula Nr.32.).

Tabula Nr.32. 3.1.1.1.apakšaktivitātes "Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana" īstenoto projektu sadalījums pa tautsaimniecības nozarēm.

Kods	Nozare	Projektu skaits
A	Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	4
DA	Pārtikas produktu, dzērienu un tabakas ražošana	6
DD	Koksnes un koka izstrādājumu ražošana	5
DE	Celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošana; izdevējdarbība un poligrāfija	4
DJ	Metālu un metāla izstrādājumu ražošana	3
DK	Iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	2
DL	Elektrisko un optisko iekārtu ražošana	2
DM	Transportlīdzekļu ražošana	1

Kods	Nozare	Projektu skaits
DN	Citur neklasificēta rūpnieciskā ražošana	2
F	Būvniecība	17
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	38
H	Viesnīcas un restorāni	3
I	Transports, glabāšana un sakari	5
J	Finanšu starpniecība	3
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma, datorpakalpojumi, zinātne un citi komercpakalpojumi	34
M	Izglītība	3
N	Veselība un sociālā aprūpe	1
O	Sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	2

47 īstenotiem projektiem to projektu iesniegumos netika atzīmētas tautsaimniecības nozares.

Avots: SF VIS

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

3.1.1.1.apakšaktivitātes “Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana” ieviešanu varētu vērtēt kā apmierinošu, jo līdz 2007.gada 30. jūnijam ir apgūti tikai 11,91% no piešķirtā finansējuma, kā arī ES struktūrfonda finansējums šīs apašaktivitātes ietvaros tiek koncentrēts pamatā Rīgas teritorijā. Ņemot vērā sākotnēji samēra zemo komercsabiedrību atsaucību šajā apakšaktivitātē, tās finansējums tika pārdalīts pieprasītākām aktivitātēm, līdz ar to paredzētais rezultatīvais rādītājs (atbalstīto projektu skaits) nevar tik sasniegts, jo ar pieejamiem finanšu resursiem nav iespējams finansēt ielānoto projektu skaitu.

Sākotnēji zemo komercsabiedrību atsaucību varētu skaidrot ar to, ka projekta īstenošanai nepieciešamā dokumentācijas sagatavošanā ieguldītais laiks nebija samērojams ar maksimālo vienam projektam atvēlēto atbalstu šīs apakšaktivitātes ietvaros, kā arī to, ka līdztekus piedāvātajām Eiropas Sociālā fonda aktivitātēm komercsabiedrībām bija iespēja pieteikties uz Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētajām aktivitātēm, kurām tika dota priekšroka dēļ lielāka finansējuma un projektu ‘nozīmības’ komercsabiedrības darbības attīstībā. Savukārt pēc veiktajiem grozījumiem 3.1.1.1.apakšaktivitātes ieviešanas nosacījumos, komercsabiedrību interese auga par šo apakšaktivitāti, nodrošinot finansējuma piesaisti 87% apmērā no piešķirtā finansējuma.

3.1.1.2.apakšaktivitāte “Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana, nodrošinot uz nozari orientētas apmācības”

3.1.1.2.apakšaktivitātes “Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana, nodrošinot uz nozari orientētas apmācības” mērķis ir nodrošināt nodarbināto vispārējās un speciālās apmācības un kvalifikācijas celšanu nozarēm svarīgās jomās.

3.1.1.2.apakšaktivitāte tiek īstenota kā nacionālā programma. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Ekonomikas ministrija, otrā līmeņa starpniekinstitūcija – Nodarbinātības valsts aģentūra. ES struktūrfonda finansējuma saņēmējs ir Latvijas Investīciju attīstības aģentūra.

3.1.1.2.apakšaktivitātes ietvaros Latvijas Investīciju attīstības aģentūra atbilstoši Publisko iepirkumu likumam, sadarbībā ar partneriem (Latvijas Kokrūpniecības federāciju, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmēju asociāciju, Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas

rūpniecības asociāciju, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociāciju un Latvijas Energobūvniecības asociāciju), iepērk apmācību pakalpojumus partneru nozares uzņēmumiem. Iesaistīto nozares komercsabiedrību atlasī veic partneri.

Maksimālā atbalsta intensitāte, ko var saņemt komercsabiedrība ir:

- 80% — mazām un vidējām komercsabiedrībām vispārējām mācībām;
- 60% — lielām komercsabiedrībām vispārējām mācībām;
- 45% — mazām un vidējām komercsabiedrībām speciālajām mācībām;
- 35% — lielām komercsabiedrībām speciālajām mācībām.

Lai ieviestu 3.1.1.2.apakšaktivitāti, ir noslēgts līgums ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, kura kopējais publiskais līdzfinansējums sastāda 2 019 349 LVL, kur 941 539 LVL tiek sniegti no Eiropas Sociālā fonda un 1 077 810 LVL no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

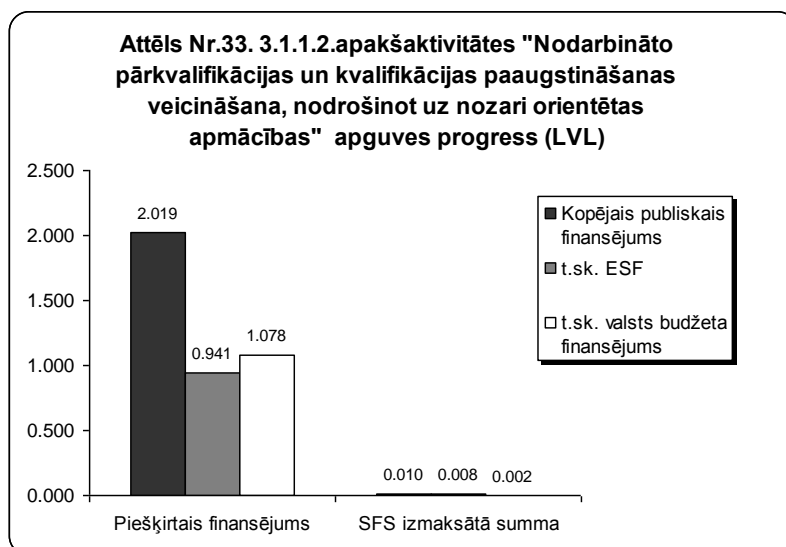
Apguves progress

No 3.1.1.2.apakšaktivitātei piešķirtā kopējā publiskā līdzfinansējuma uz 2007.gada 30.jūniju ir iztērēti tikai 0,53%, proti, 10 751,03 LVL – t.sk. no Eiropas Sociālā fonda līdzekļiem ir iztērēti 8 063,27 LVL, kas sastāda 0,86% no tā piešķirtā finansējuma. (tabula Nr.33., attēls Nr.33) Tik zemes finanšu apguves procents var tikt skaidrots ar to, ka 3.1.1.2. apakšaktivitātes ieviešana tika uzsākta tikai 2006.gadā, līdz ar to tika veikta tikai neliela daļa no apakšaktivitātē plānotajām aktivitātēm.

Tabula Nr.33. 3.1.1.2.apakšaktivitātes "Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana, nodrošinot uz nozari orientētas apmācības" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums/ Noslēgtā līguma summa	Veiktās atmaksas SFS	
		A	B
Kopējais publiskais finansējums	2 019 349,00	10 751,03	0,53%
t.sk. ESF	941 539,00	8 063,27	0,86%
t.sk. valsts budžeta finansējums	1 077 810,00	2 687,76	0,25%

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

Uzraudzības rādītāju izpilde

Laika periodā no 3.1.1.2.apakšaktivitātes uzsākšanas līdz 2007.gada 30.jūnijam plānotais rezultatīvais rādītājs ir pārsniegts par 15%, proti, 3.1.1.2.apakšaktivitātes ietvaros ir apmācīti 1 037 cilvēki, kad tika paredzēts apmācīt 900. 3.1.1.2.apakšaktivitātes ietvaros ir paredzēts kopumā apmācīt 1 886 cilvēkus, kas vairāk nekā divas reizes pārsniedz Programmas papildinājuma plānoto apjomu (tabula Nr.34.)

Tabula Nr.34. 3.1.1.2.apakšaktivitātes "Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana, nodrošinot uz nozari orientētas apmācības" rezultatīvā rādītāja izpilde (dati uz 30.06.2007.)

Rezultatīvais rādītājs	Plānotais apjoms	Uz 30.06.2007. sasniegtais apjoms
Apmācītie cilvēki	900 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaites	1 037

Avots: Ekonomikas ministrijas ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (par pārskata periodu no 01.01.2007. līdz 30.06.2007.)

Līdz ar to, ka 3.1.1.2.apakšaktivitātē ir noteiktas partnerinstitūcijas, ir noteiktas arī nozares, kurās darbinieki tiek apmācīti. Uz 2007.gada 30.jūniju visvairāk darbinieku ir apmācīti būvniecības, elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes nozarē, lai arī iesniegumi no komercsabiedrībām visvairāk tika atbalstīti datorpakalpojumu un ar datoriem saistītās darbības nozarē. (tabula Nr.35.)

Tabula Nr.35. 3.1.1.2.apakšaktivitātes "Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana, nodrošinot uz nozari orientētas apmācības" ietvaros konkrētās nozarēs ir apmācīts sekojošs darbinieku skaits (dati uz 30.06.2007.)

Nozare	Iesaistīto komercsabiedrību skaits	Apmācīto darbinieku skaits
Koka izstrādājumu ražošana, mežsaimniecība un kokmateriālu sagatavošana	7	10
Metālu un metāla izstrādājumu ražošana, iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	15	137
Elektrisko un optisko iekārtu ražošana, iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	8	69
Būvniecība, elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	14	443
Datorpakalpojumi un ar datoriem saistītās darbības	37	378
Kopā:	81	1037

Avots: Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

Kopumā 3.1.1.2.apakšaktivitātes "Nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana, nodrošinot uz nozari orientētas apmācības" ieviešana noris kā ieplānots – tiek pilnībā sasniegts plānotais rezultatīvais rādītājs un apakšaktivitātei noslēdzoties tiek plānots to pārsniegt vairāk nekā divas reizes. Finansējuma lēna apguve var tikt skaidrota ar vēlu 3.1.1.2.apakšaktivitātes uzsākšanas laiku, bet tiek paredzēts to pilnībā apgūt līdz 2008.gada beigām.

3.1.2.1.apakšaktivitātes "Bezdarbnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība" ieviešama

3.1.2.1.apakšaktivitātes "Bezdarbnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība" mērķis ir nodrošināt darba tirgū pieprasītu darbinieku sagatavošanu bezdarbnieku profesionālās apmācības, pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanasursos un sekmēt bezdarbnieku iekārtošanos darbā.

3.1.2.1.apakšaktivitāte tiek īstenota kā nacionālās programmas "Atbalsts aktīvo nodarbinātības pasākumu ieviešanai" projekts. Pirmā līmeņa starpniek institūcija ir Labklājības ministrija, otrā līmeņa starpniek institūcija un 3.1.2.1.apakšaktivitātes īstenotāja – Nodarbinātības valsts aģentūra.

Projekta mērķa grupa ir jaunieši – bezdarbnieki (vecumā no 18 līdz 25 gadiem) un pieaugušie bezdarbnieki (vecumā no 25 gadiem), kas ir ieguvuši profesijas apgūšanai nepieciešamo izglītības līmeni, vēlas un spēj apgūt darba tirgū pieprasītu profesiju.

3.1.2.1.apakšaktivitātes īstenošana aptver visu Latvijas teritoriju: valsts 5 plānošanas reģionus, rajonus un pilsētas, un projekta īstenošana ir atkarīga no izglītības iestādes teritoriālā izvietojuma un bezdarbnieka izdarītās izvēles izglītības programmas apgūšanā.

3.1.2.1.apakšaktivitātes īstenošanai ir piešķirti 9 178 599 LVL publiskā līdzfinansējuma, no kuriem 6 904 182 LVL ir Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums un 2 274 417 LVL – Latvijas valsts budžeta līdzekļi.

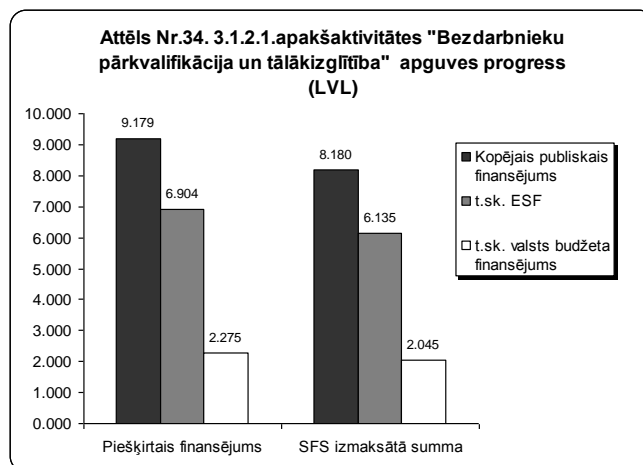
Apguves progress

Tabula Nr.36. 3.1.2.1.apakšaktivitātes "Bezdarbnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums/ Noslēgto līgumu summa	Veiktās atmaksas SFS	
		A	B
Kopējais publiskais finansējums	9 178 599,00	8 180 426,83	89,13%
t.sk. ESF	6 904 182,00	6 135 320,11	88,86%
t.sk. valsts budžeta finansējums	2 274 417,00	2 045 106,72	89,92%

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

No 3.1.2.1.apakšaktivitātes ieviešana norit sekmīgi atbilstoši plānotajam laika grafikam. No piešķirtā finansējuma uz 2007.gada 30.jūniju ir iztērēti 89%, t.i., 8 180 426,83 LVL, no tiem 6 135 320,11 LVL sastāda Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums (tabula Nr.36.).

Uzraudzības rādītāju izpilde

Nodarbinātības valsts aģentūras dati liecina, ka uz 2007.gada 30.jūniju 3.1.2.1.apakšaktivitātes ietvaros tiek atbalstīti 29% no kopējā 3.1.pasākumā atbalstīto personu skaita, proti, šīs apakšaktivitātes ietvaros ir atbalstītas 14 308 personas.

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

3.1.2.1.apakšaktivitātes ieviešanu var vērtēt kā samērā sekmīgu un atbilstošu plānotajam laika grafikam – finanšu apguves rādītāji uzrāda 89% izpildi un liek prognozēt pilnīgu finansējuma apguvi līdz 2008.gada beigām, kā arī atbalstīto personu skaita rādītājs ir samērā augsts – uz 2007.gada 30.jūniju ir atbalstītas 14 308 personas.

3.1.2.2.apakšaktivitātes "Darba prakšu vietu nodrošināšana jauniešiem bezdarbniekiem" ieviešana

3.1.2.2.apakšaktivitātes "Darba prakšu vietu nodrošināšana jauniešiem bezdarbniekiem" mērķis ir uzlabot 15 – 24 (ieskaitot) gadus vecu jauniešu – bezdarbnieku un jauniešu bezdarbnieku invalīdu konkurētspēju darba tirgū un veicināt to iesaistīšanos darba tirgū, dodot iespēju gūt reālu darba pieredzi iegūtajā vai tai līdzvērtīgā specialitātē.

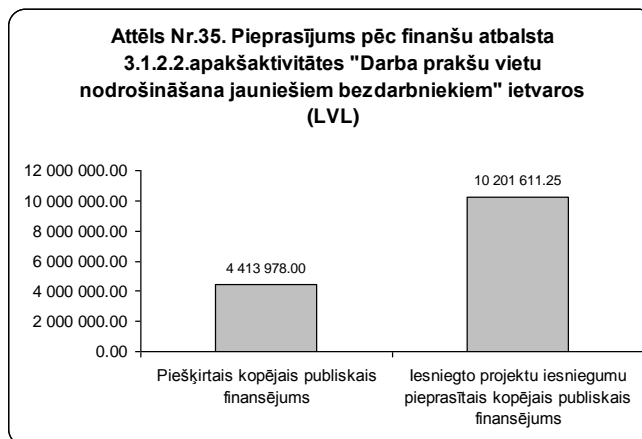
3.1.2.2.apakšaktivitāte tiek ieviesta kā atklāts projektu konkurss. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Labklājības ministrija, otrā līmeņa starpniekinstitūcija – Nodarbinātības valsts aģentūra.

Minimālā projekta summa ir bez ierobežojumiem, maksimālā – 100 000 LVL (Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums – 75%, valsts budžeta līdzfinansējums – 25%). Projekta iesniedzējs var būt valsts pārvaldes iestāde, pašvaldība, pašvaldības iestāde, LR reģistrēta juridiska persona vai individuālais komersants. Fiziska persona nevar pretendēt uz atbalstu šīs apakšaktivitātes ietvaros.

3.1.2.2.apakšaktivitātes īstenošanai ir piešķirti 4 413 978 LVL publiskā līdzfinansējuma, no kuriem Eiropas Sociālā fonda līdzekļi sastāda 3 310 484 LVL un Latvijas valsts budžeta līdzekļi 1 103 494 LVL apmērā. Sekmīgai 3.1.2.2.apakšaktivitātes īstenošanai tika uzņemtas arī virrīstības publiskajā līdzfinansējuma 193 706 LVL apmērā.

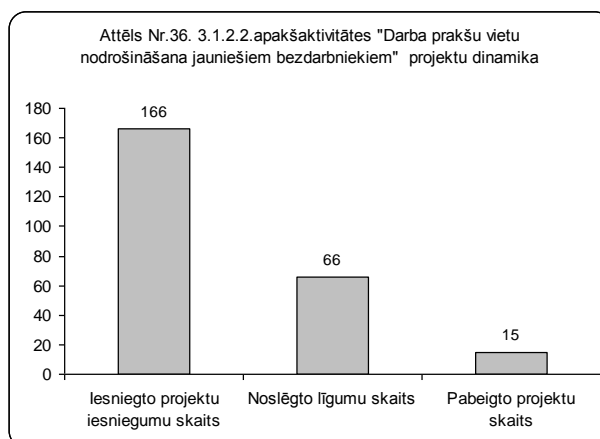
Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta

3.1.2.2.apakšaktivitātes ietvaros tika iesniegti 166 projektu iesniegumi, kuru kopējais publiskais līdzfinansējums sastādīja 10 201 611,25 LVL, kas pārsniedza apakšaktivitātei piešķirto līdzfinansējuma vairāk nekā divas reizes (attēls Nr.35.; avots: SF VIS).

Apguves progress

No 166 iesniegtajiem projektu iesniegumiem 66 projekti tika apstiprināti un par to ieviešanu tika noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem, kas ir gandrīz 40% no iesniegtajiem projektu iesniegumiem (attēls Nr.36.). Šie projekti tiek īstenoti par kopēju publisko līdzfinansējumu 4 357 434 LVL apmērā, t.sk. Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējumu 3 268 076 LVL apmērā, kas sastāda gandrīz 99% no tā 3.1.2.2.apakšaktivitātei piešķirtā līdzfinansējuma.

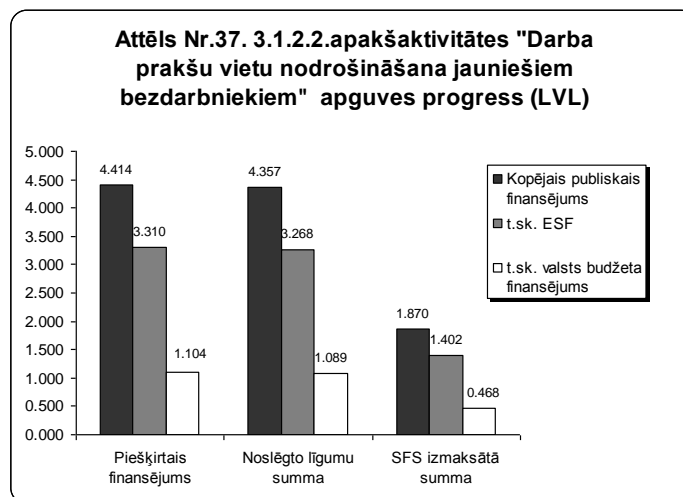

Tabula Nr.37. 3.1.2.2.apakšaktivitātes "Darba prakšu vietu nodrošināšana jauniešiem bezdarbniekiem" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums (kopā ar virssaistībām)	Piešķirtais finansējums (bez virssaistībām)	Iesniegto projektu iesniegumu pieprasītais finansējums		Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C	D=C/A*100	E	F=E/A*100	G	H=G/A*100
Kopējais publiskais finansējums	4 413 978,00	4 220 272,00	10 201 611,25	231,12%	4 357 434	98,72%	1 869 873,74	42,36%
t.sk. ESF	3 310 484,00	3 165 204,00	7 657 609,47	231,31%	3 268 076	98,72%	1 402 405,44	42,36%
t.sk. valsts budžeta finansējums	1 103 494,00	1 055 068,00	2 544 001,78	230,54%	1 089 358	98,72%	467 468,30	42,36%

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

Uz 2007.gada 30.jūniju ir pabeigti 15 projekti, kas sastāda 23% no noslēgtajiem līgumiem 3.1.2.2.apakšaktivitātes ietvaros, kā arī ES struktūrfonda finansējuma saņēmējam ir izmaksāti 42.36% no kopējā piešķirtā publiskā līdzfinansējuma, proti, 1 869 873,74 LVL (attēls Nr.37.).

Uzraudzības rādītāju izpilde

Uzraudzības datu analīze liecina, ka 3.1.2.2.apakšaktivitātes ietvaros tiek atbalstīti 1 017 jaunieši – bezdarbnieki, lai gan projektu iesniegumos bija paredzēts atbalstīt tikai 995 jauniešus, kas liecina par sekmīgu šīs apakšaktivitātes ieviešanu un nospraustā mērķa sasniegšanu (Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati). Attiecībā uz šīs apakšaktivitātes uzraudzības rādītāju analīzi, var secināt, ka šī apakšaktivitāte ir nepieciešama mērķa grupai, proti, tiek pārsniegts rādītājs, kas tika paredzēts projektu iesniegumos attiecībā uz atbalstāmo personu skaita.

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

3.1.2.2.apakšaktivitāti "Darba prakšu vietu nodrošināšana jauniešiem bezdarbniekiem" var vērtēt kā salīdzinoši sekmīgu gan augstā pieprasījuma dēļ, gan arī finanšu apguves rādītāji uzrāda pozitīvu tendenci, proti, uz 2007.gada 30.jūniju ir apgūti nedaudz vairāk par 42% no kopējā piešķirtā publiskā finansējuma.

3.1.2.3.apakšaktivitātes "Bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas paaugstināšana" ieviešana

3.1.2.3.apakšaktivitātes "Bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas paaugstināšana" ietvaros tiek organizētas apmācības bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas nodrošināšanai, īslaicīgus mācību kursus darba tirgū nepieciešamo dažāda līmeņa pamatprasmju (valsts valoda, svešvalodas, datorprasmes, projektu vadība u.c.) apgūšanai un atbalsta pasākumus bezdarbnieku un darba meklētāju sagatavotības stiprināšanai pastāvīga darba meklēšanai un darba attiecību uzsākšanai. Pamatprasmju apguves programmas īsteno juridiskas personas un attiecīgās izglītības programmas beidzēji saņem dokumentu par attiecīgās pamatprasmju apgūšanu (piem., valsts valodas prasmes iegūto līmeni apliecinošs dokuments u.c. dokumenti, kurus izsniedz izglītības iestādes, tādējādi apliecinot bezdarbnieka un darba meklētāja iegūtās zināšanas konkrētās izglītības programmas ietvaros).

3.1.2.3.apakšaktivitāte tiek īstenota kā nacionālās programmas "Atbalsts aktīvo nodarbinātības pasākumu ieviešanai" projekts. Pirmā līmeņa starpniekinstūcija ir Labklājības ministrija, otrā

līmeņa starpniekinstitūcija un 3.1.2.3.apakšaktivitātes īstenotāja – Nodarbinātības valsts aģentūra.

3.1.2.3.apakšaktivitātes īstenošana aptver visu Latvijas teritoriju un tai ir piešķirts 9 832 257 LVL publiskais līdzfinansējums, no tiem 7 374 192 LVL ir Eiropas Sociālā fonda līdzekļi un 2 458 065 LVL – Latvijas valsts budžeta līdzekļi.

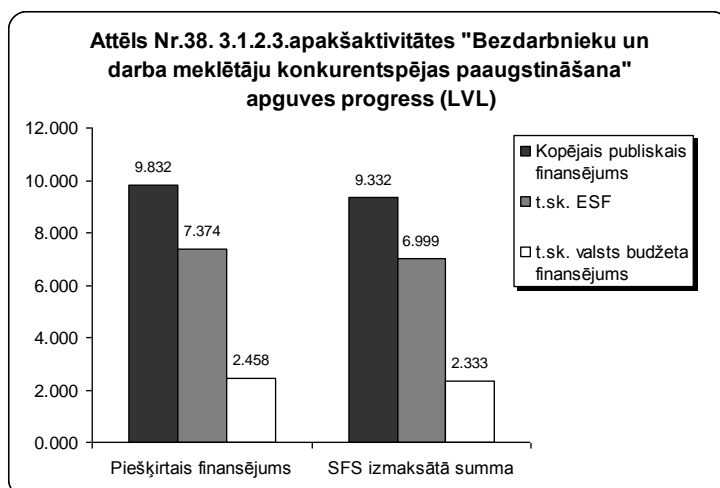
Apguves progress

Tabula Nr.38. 3.1.2.3.apakšaktivitātes "Bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas paaugstināšana" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums/ Noslēgtā līguma summa	Veiktās atmaksas SFS	
		A	B
Kopējais publiskais finansējums	9 832 257,00	9 332 074,93	94,91%
t.sk. ESF	7 374 192,00	6 999 056,19	94,91%
t.sk. valsts budžeta finansējums	2 458 065,00	2 333 018,74	94,91%

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

3.1.2.3.apakšaktivitātes finanšu apguve norit ļoti veiksmīgi – uz 2007.gada 30.jūniju ES struktūrfonda finansējuma saņēmējam ir izmaksāti gandrīz 95% no kopējā piešķirtā finansējuma, proti, no kopējā publiskā līdzfinansējuma ir izmaksāti 9 332 074,93 LVL, t. sk. Eiropas Sociālā fonda līdzekļi 6 999 056,19 LVL apmērā. Tas dod pamatu paredzēt to, ka šai apakšaktivitātei noslēdzoties tiks apgūts viss finansējums pilnībā (attēls Nr.38.).

Uzraudzības rādītāju izpilde

Laika periodā no 3.1.2.3.apakšaktivitātes uzsākšanās līdz 2007.gada 30.jūnijam, šīs apakšaktivitātes iznākuma rādītājs sekmīgi ir sasniegts, proti, ir atbalstītas 31 700 personas, kad nacionālās programmas projektā plānots bija 28 300 personas, tādējādi tiek nodrošināta 112% rādītāja izpilde (tabula Nr.39.).

Tabula Nr.39. 3.1.2.3.apakšaktivitātes "Bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas paaugstināšana" iznākuma rādītāja izpilde (dati uz 30.06.2007.)

Iznākuma rādītājs	Plānotais apjoms	Uz 30.06.2007. sasniegtais apjoms
Atbalstīto personu skaits	28 300 Informācijas avots: Projektu ieviešanas atskaites	31 700

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

3.1.2.3.apakšaktivitāte "Bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas paaugstināšana" apguves ziņā ir viena no visveiksmīgākajām Vienotā programmdokumenta aktivitātēm – uz laika periodu no šīs apakšaktivitātes uzsākšanās līdz 2007.gada 30.jūnijam ir izmaksāti gandrīz 95% no piešķirtā finansējuma. Arī attiecībā uz uzraudzības rādītāja izpildi šī apakšaktivitāte tiek raksturota kā sekmīga – faktiski sasniegtais rādītājs pārsniedz plānoto par 12%.

3.1.3.aktivitātes "Apmācības un konsultācijas komercdarbības un pašnodarbinātības uzsācējiem" ieviešana

3.1.3.aktivitātes "Apmācības un konsultācijas komercdarbības un pašnodarbinātības uzsācējiem" ietvaros tiek atbalstīti projekti, kas paredz apmācību un konsultāciju nodrošināšanu nodarbinātajiem, bezdarbniekiem, darba tirgū mazaktīviem cilvēkiem un darba meklētājiem, lai attīstītu uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanai nepieciešamās prasmes un zināšanas. 2005.gada 29.septembra ES struktūrfondu uzraudzības komitejā tika apstiprināti grozījumi šīs aktivitātes ieviešanas nosacījumos, kas ļāva izveidot īpašu aizdevumu fondu veiksmīgāko biznesa projektu īstenošanai.

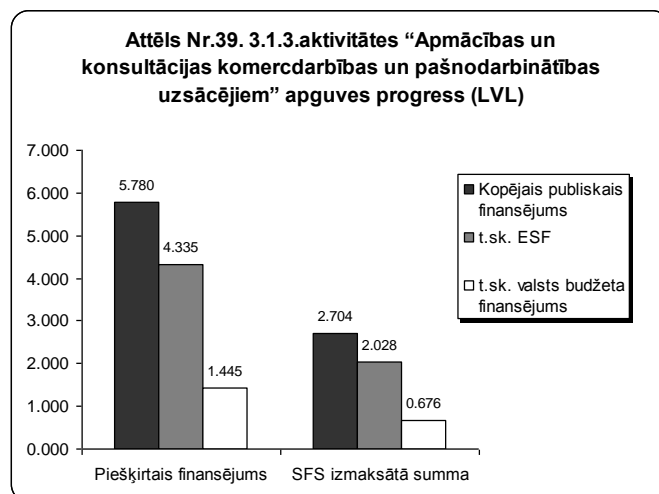
3.1.3.aktivitāte tiek ieviesta kā nacionālā programma. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Ekonomikas ministrija, otra līmeņa starpniekinstitūcija – Nodarbinātības valsts aģentūra. Šo aktivitāti administrē Hipotēku banka.

3.1.3.aktivitātes ietvaros finansiālu atbalstu var saņemt personas, kas sasniegušas 18 gadu vecumu un kas sekmīgi pabeigušas 128 stundu mācību kursus, kas tika organizēti šīs aktivitātes ietvaros, un kas gatavojas sākt nodarboties ar komercdarbību.

3.1.3.aktivitātes īstenošanai ir piešķirti 5 780 000 LVL kopējā publiskā līdzfinansējuma, no tiem 4 335 000 LVL ir Eiropas Sociālā fonda līdzekļi un 1 445 000 LVL – Latvijas valsts budžeta līdzekļi.

Apguves progress

Laika posmā no 3.1.3.aktivitātes uzsākšanās līdz 2007.gada 30.jūnijam ir izmaksāti gandrīz 47% no kopējā piešķirtā finansējuma, kas sastāda 2 703 731,58 LVL, t.sk. 2 027 798,68 LVL – Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums (tabula Nr.40.)

Tabula Nr.40. 3.1.3.aktivitātes “Apmācības un konsultācijas komercdarbības un pašnodarbinātības uzsācējiem” finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums/ Noslēgtā līguma summa	Veiktās atmaksas SFS	
		A	B
Kopējais publiskais finansējums	5 780 000,00	2 703 731,58	46,78%
t.sk. ESF	4 335 000,00	2 027 798,68	46,78%
t.sk. valsts budžeta finansējums	1 445 000,00	675 932,90	46,78%

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

3.1.3.aktivitātes “Apmācības un konsultācijas komercdarbības un pašnodarbinātības uzsācējiem” ieviešana norit kā ieviešanas laika grafikā bija ieplānots. Tās finansējuma pieprasījums ir samērojams ar piedāvājumu. ES struktūrfondu finansējuma saņēmējam veiktās atmaksas uz 2007.gada 30.jūniju sastāda gandrīz 47% no piešķirtā finansējuma, proti, no 5 780 000 LVL ir izmaksāti 2 703 731,58 LVL.

3.1.4.aktivitātes “Atbalsts kapacitātes stiprināšanai par darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas ieviešanu atbildīgajās institūcijās, informācijas izplatīšanai un izpratnes paaugstināšanai” ieviešana

3.1.4.aktivitātes “Atbalsts kapacitātes stiprināšanai par darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas ieviešanu atbildīgajās institūcijās, informācijas izplatīšanai un izpratnes paaugstināšanai” mērķis ir stiprināt par dzimumu līdztiesības politikas ieviešanu atbildīgo un dzimumu līdztiesības politikas ieviešanā iesaistīto institūciju kapacitāti, kā arī sekmēt darba tirgus partnerību veidošanos.

3.1.4.aktivitāte aptver vispārīgās apmācības institūciju kapacitātes stiprināšanai, darba tirgus partnerības veicināšanu un informācijas pieejamības nodrošināšanu, dzimumu līdztiesības principu ieviešanas veicināšanu, Profesionālās karjeras izvēles valsts aģentūras profesionālās orientācijas sistēmas pilnveidošanu, apmācības ar Nodarbinātības valsts aģentūras darba

specifiku saistītos jautājumos, darba drošības un darba tiesisko attiecību sistēmas pilnveidošanu.

3.1.4.aktivitāte tiek ieviesta kā nacionālā programma. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Labklājības ministrija, otrā līmeņa starpniekinstitūcija – Nodarbinātības valsts aģentūra.

3.1.4.aktivitātes ietvaros tiek īstenoti septiņi nacionālās programmas projekti:

- Kapacitātes stiprināšana nodarbinātības un dzimumu līdztiesības stratēģijas izstrādē un ieviešanā iesaistītajām institūcijām
ES struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Labklājības ministrija
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija
- Nodarbinātības valsts aģentūras kapacitātes stiprināšana un sadarbības partnerību veicināšana
ES struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Nodarbinātības valsts aģentūra
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija
- Profesionālās karjeras izvēles valsts aģentūras profesionālās orientācijas sistēmas pilnveidošana
Struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Profesionālās karjeras izvēles valsts aģentūra
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija
- Darba drošības sistēmas un darba attiecību uzraudzības pilnveidošana
Struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Valsts darba inspekcija
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija
- Latvijas Darba devēju konfederācijas kapacitātes stiprināšana
Struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Latvijas Darba devēju konfederācija
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija
- Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības kapacitātes stiprināšana
Struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija
- Latvijas Pašvaldību savienības kapacitātes stiprināšana
Struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Latvijas Pašvaldību savienība
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija

Kopējais 3.1.4.aktivitātei piešķirtais publiskais līdzfinansējums sastāda 7 763 496 LVL, no tiem 5 822 622 LVL ir Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums un 1 940 874 LVL – valsts budžeta līdzekļi.

Apguves progress

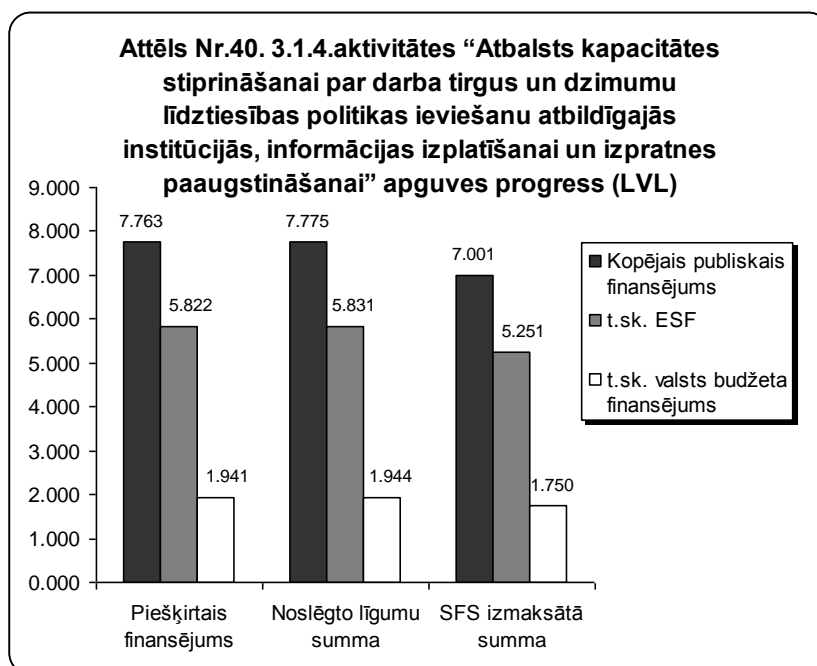
Laika posmā no 3.1.4.aktivitātes uzsākšanās līdz 2007.gada 30.jūnijam šīs aktivitātes ietvaros finansējums ir apgūts nedaudz vairāk par 90% – Eiropas Sociālā fonda ietvaros ir izmaksāti ES struktūrfonda finansējuma saņēmējam 5 250 622,83 LVL (tabula Nr.41., attēls Nr.40.).

Tabula Nr.41. 3.1.4.aktivitātes “Atbalsts kapacitātes stiprināšanai par darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas ieviešanu atbildīgajās institūcijās, informācijas izplatīšanai un izpratnes paaugstināšanai” finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums	Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C=B/A*100	D	E=D/A*100
Kopējais publiskais finansējums	7 763 496,00	7 774 948	100,15%	7 000 830,42	90,18%
t.sk. ESF	5 822 622,00	5 831 211	100,15%	5 250 622,83	90,18%
t.sk. valsts budžeta	1 940 874,00	1 943 737	100,15%	1 750 207,59	90,18%

	Piešķirtais finansējums	Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C=B/A*100	D	E=D/A*100
finansējums					

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

Uzraudzības rādītāju izpilde

3.1.4.aktivitātes mērķa sasniegšana tiek mērīta ar uzraudzības rādītāju 'Atbalstīto institūciju skaits'. Uz 2007.gada 30.jūniju ir atbalstītas – 59 Nodarbinātības valsts aģentūras struktūrvienības, 20 – Profesionālās karjeras izvēles valsts aģentūras filiāles, 8 – Valsts darba inspekcijas struktūrvienības, 24 – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības nozaru arodbiedrības, kad nacionālajā programmā bija paredzēts atbalstīt 60 Nodarbinātības valsts aģentūras struktūrvienības, 20 Profesionālās karjeras izvēles valsts aģentūras filiāles un 20 nodarbinātības partnerības lokālos partnerus. Uzraudzības rādītāja izpilde liek secināt par veiksmīgu šīs aktivitātes ieviešanu.

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

3.1.4.aktivitātē "Atbalsts kapacitātes stiprināšanai par darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas ieviešanu atbildīgajās institūcijās, informācijas izplatīšanai un izpratnes paaugstināšanai" pieprasītais un piedāvātais finansējums ir samērojami – no piešķirtā finansējuma uz 2007.gada 30.jūniju ir izmaksāti vairāk nekā 90%, kas liek secināt par sekmīgu aktivitātes ieviešanu. Uzraudzības rādītāju izpilde arī sniedz pārliecinošu pierādījumu par sekmīgu vērtējumu aktivitātes ieviešanai.

3.1.5.1.apakšaktivitātes "Darba tirgus pētījumu veicināšana, ieskaitot pētījumus par etnisko minoritāšu un dzimumu līdztiesības situāciju darba tirgū" ieviešana

3.1.5.1.apakšaktivitātes "Darba tirgus pētījumu veicināšana, ieskaitot pētījumus par etnisko minoritāšu un dzimumu līdztiesības situāciju darba tirgū" ietvaros tiek veikti 17 darba tirgus pētījumi, ar kuru palīdzību plānots:

- stiprināt institūciju spējas un veicināt partnerību veidošanās nodarbinātības politikas veidošanai un īstenošanai;
- veicināt sociāli ekonomisko atšķirību izlīdzināšanos nacionālajā un reģionālajā līmenī;
- sekmēt iekļaujoša darba tirgus izveidi un paplašināt nodarbinātības iespējas sociālās atstumtības riska grupām;
- sekmēt uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanu un attīstību;
- veicināt investīcijas cilvēkkapitālā darba tirgum piemērotu prasmju attīstīšanai un pārejai uz zināšanu ekonomiku.

3.1.5.1.apakšaktivitāte tiek ieviesta kā nacionālā programma. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Labklājības ministrija, otrā līmeņa starpniekinstitūcija – Nodarbinātības valsts aģentūra.

Lai nodrošinātu optimālu līdzekļu izlietošanu, pētījumu tēmas tiek apvienotas 3.1.5.1.apakšaktivitātes trīs nacionālās programmas projektos, atbilstoši trīs institūciju (Labklājības ministrija, Ekonomikas ministrija, Nodarbinātības valsts aģentūra) kompetencei un atbildībai par konkrēto politiku izstrādi un ieviešanu:

- Labklājības ministrijas pētījumi
Struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Labklājības ministrija
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija
Apraksts: Labklājības ministrijas pētījumu ietvaros tiek analizēts darba tirgus un veikta tā prognozēšana, pētīta darbaspēka ģeogrāfiskā mobilitāte, darba algas un to ietekmējošie faktori, Latvijas un tās reģionu darba tirgus specifiskās problēmas (etniskie un valodu prasmes aspekti, vecuma un dzimuma struktūra u.c.), veikts potenciālās diskriminācijas signālu monitorings, analizēta optimāla, nodarbinātību veicinoša nodokļu un pabalstu sistēma, pētīti dzimumu līdztiesības aspekti darba tirgū (t.sk. darba un ģimenes dzīves saskaņošanas mehānisms), analizēti bezdarba un sociālās atstumtības iemesli un ilgums, darba apstākļi un identificēti riski, kā arī veikts nereģistrētās nodarbinātības novērtējums.
- Ekonomikas ministrijas pētījums „Komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanas problēmu analīze”
Struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Ekonomikas ministrija
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija
Apraksts: Ekonomikas ministrijas pētījuma ietvaros tiek analizēti komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanas procesi un, atbilstoši pētījuma rezultātiem, tiks izstrādāta metodika.
- Nodarbinātības valsts aģentūras pētījumi
Struktūrfonda finansējuma saņēmējs: Nodarbinātības valsts aģentūra
Projekta īstenošanas vieta: visa Latvijas teritorija
Apraksts: Nodarbinātības valsts aģentūras pētījumi ietver sevī darba tirgus pieprasījuma un piedāvājuma īstermiņa prognozēšanu, informācijas nodrošināšanu atbilstoši Nacionālās nodarbinātības plānam un Eiropas nodarbinātības vadlīniju monitoringa indikatoru sistēmai un LMP datu bāzei, kā arī NVA sniegto pakalpojumu efektivitātes un kvalitātes novērtējums.

3.1.5.1.apakšaktivitātes īstenošanai ir piešķirti 3 064 608 LVL, no tiem 2 298 456 LVL ir no Eiropas Sociālā fonda, savukārt 766 152 LVL ir piešķirti no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

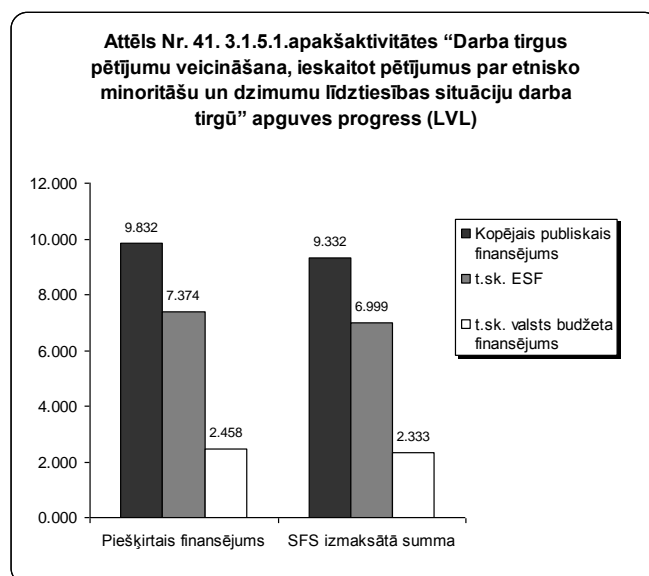
Apguves progress

Tabula Nr.42. 3.1.5.1.apakšaktivitātes "Darba tirgus pētījumu veicināšana, ieskaitot pētījumus par etnisko minoritāšu un dzimumu līdztiesības situāciju darba tirgū" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums/ Noslēgtā līguma summa	Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C=B/A*100
Kopējais publiskais finansējums	3 064 608,00	2 309 338,45	75,36%
t.sk. ESF	2 298 456,00	1 732 003,82	75,36%
t.sk. valsts budžeta finansējums	766 152,00	577 334,63	75,36%

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

3.1.5.1.apakšaktivitātes ietvaros ir izmaksāts publiskais līdzfinansējums 2 309 338,45 LVL, kas sastāda 75.36% no kopējā piešķirtā līdzfinansējuma, t. sk. izmaksātais Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums ir 1 732 003,82 LVL apjomā.

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

3.1.5.1.apakšaktivitātes "Darba tirgus pētījumu veicināšana, ieskaitot pētījumus par etnisko minoritāšu un dzimumu līdztiesības situāciju darba tirgū" ieviešanu var vērtēt kā sekmīgu – no 3 064 608 LVL uz 2007.gada 30.jūniju ir izmaksāti 2 309 338,45 LVL, kas kopā sastāda 75,36% no piešķirtā līdzfinansējuma, kā arī tiek veikti 17 pētījumi, kā tas bija paredzēts nacionālajā programmā.

3.1.5.2.apakšaktivitātes "Atbalsts darba tirgus pētījumu veikšanai" ieviešana

3.1.5.2.apakšaktivitātes "Atbalsts darba tirgus pētījumu veikšanai" mērķis ir, veicot detalizētu darba tirgus situācijas un attīstības scenāriju, kā arī dažādu to ietekmējošo faktoru izpēti, nodrošināt analītisko bāzi pamatotu lēmumu pieņemšanai visos līmeņos, efektīvas

nodarbinātības politikas izstrādei un ieviešanai. Tiek atbalstīti pētījumi plašā spektrā – sākot no globalizācijas un ES paplašināšanās aspektiem un to ietekmes uz Latvijas darba tirgu analīzi, līdz pat detalizētai konkrētu darba tirgus attīstības aspektu izpētei un rekomendāciju izstrādei. Projekti var tikt realizēti starptautiskā, nacionālā, reģionālā, vietējā, kā arī nozares, uzņēmuma vai institūcijas līmenī.

3.1.5.2.apakšaktivitāte tiek ieviests kā atklāts projektu konkurss. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Labklājības ministrija, otrā līmeņa starpniekinstitūcija – Nodarbinātības valsts aģentūra.

Projektu iesniedzējs var būt valsts pārvaldes iestāde, pašvaldība, pašvaldības iestāde, LR reģistrēta juridiska persona vai individuālais komersants. Fiziska persona nevar pretendēt uz atbalstu šīs apakšaktivitātes ietvaros.

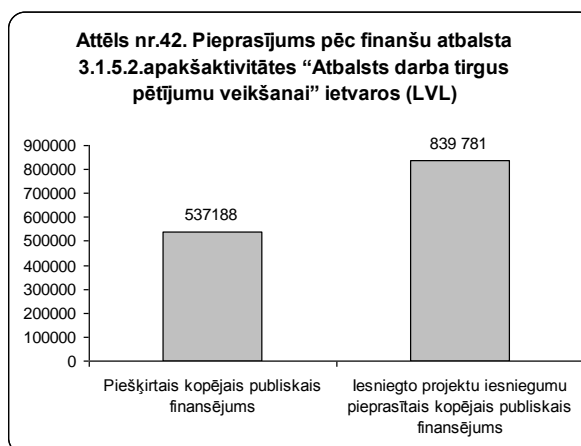
Minimālā projekta summa ir bez ierobežojumiem, maksimālā – 50 000 LVL (Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums – 75%, Latvijas valsts budžeta – 25%).

3.1.5.2.apakšaktivitātes īstenošanai ir piešķirts publiskais līdzfinansējums 537188 LVL apmērā, t.sk. Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums – 402 891 LVL un Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums – 134 297 LVL.

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta

Iesniegtie 33 projektu iesniegumi kopā veidoja 839 781,04 LVL kopējā publiskā līdzfinansējuma pieprasījumu, kas par 56% pārsniedz piešķirto finansējumu (attēls Nr.42.). No kopējā pieprasītā finansējuma Eiropas Sociālais fonds sastāda 703 300,86 LVL

Iesniegto projektu iesniegumu kopējais publiskais līdzfinansējums nepārsniedz 50 000 LVL, kas ir noteikta kā projektu maksimālā ieviešanas summa (tabula Nr.43.).

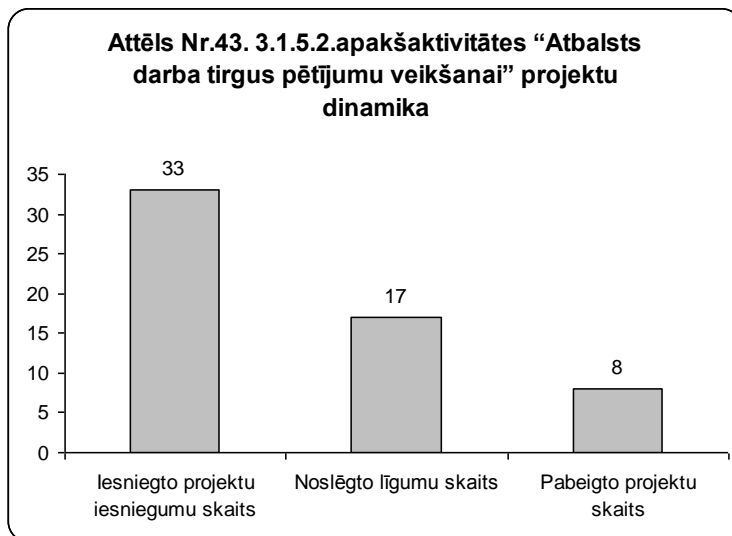
Tabula Nr.43. Projektu iesniegumu publiskā finansējuma amplitūda

Pieprasītais publiskais finansējums (LVL)	Projektu iesniegumu skaits
Līdz 10 000	4
11 000 – 25 000	13
26 000 – 50 000	16

Avots: SF VIS

Apguves progress

3.1.5.2.apakšaktivitātes ietvaros no iesniegtajiem 33 projektu iesniegumiem puse projektu iesniegumu tika apstiprināti, proti, tiek ieviesti 17 projekti. No tiem 8 projekti ir pabeigti uz laika posmu no šīs apakšaktivitātes uzsākšanās līdz 2007.gada 30.jūnijam.

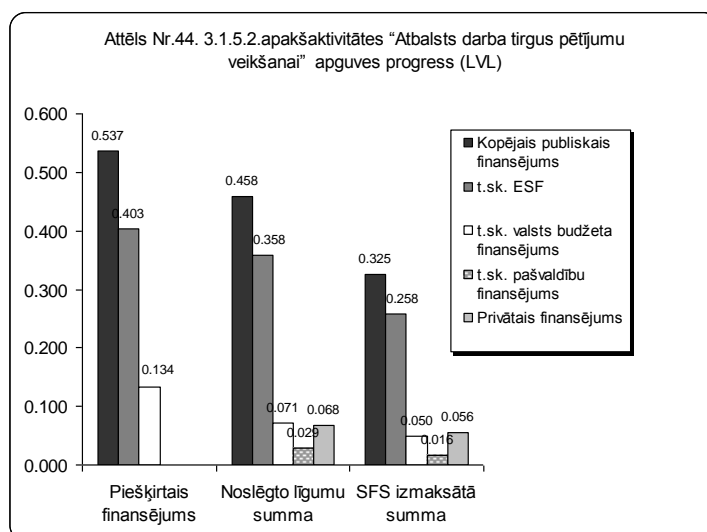

Tabula Nr.44. 3.1.5.2.apakšaktivitātes "Atbalsts darba tirgus pētījumu veikšanai" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums	Iesniegto projektu iesniegumu pieprasītais finansējums		Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C=BA*100	D	E=D/A*100	F	G=H/A*100
Kopējais publiskais finansējums	537 188,00	839 781,04	156,33%	457 680	85,20%	324 591,50	60,42%
t.sk. ESF	402 891,00	703 300,86	174,56%	358 178	88,90%	258 361,66	64,13%
t.sk. valsts budžeta finansējums	134 297,00	136 480,18	101,63%	70 805	52,72%	49 807,26	37,09%
t.sk. pašvaldību finansējums				28 697		16 422,58	
Privātais finansējums				67 511		56 402,40	

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

17 apstiprināto projektu īstenošanai tika noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmēju par kopējo publisko līdzfinansējumu 457 680 LVL apmērā, no tiem Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums sastāda 358 178 LVL un Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums 70 805 LVL apmērā.

Laika posmā no 3.1.5.2.apakšaktivitātes uzsākšanās līdz 2007.gada 30.jūnijam ir pabeigti 8 projekti un izmaksāts ES struktūrfonda finansējuma saņēmējam 324 591,50 LVL, kas ir nedaudz vairāk par 60% no piešķirtā finansējuma. No kopējā publiskā finansējuma Eiropas Sociālā fonda daļa ir 258 361,66 LVL liela.

Uzraudzības rādītāju izpilde

3.1.5.2.apakšaktivitātes ietvaros sākotnēji bija plānots īstenot 20 pētījumus. Ņemot vērā to, ka noslēgti 17 līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem, tad šīs apakšaktivitātes uzraudzības rādītājs netiks pilnībā sasniegts, gadījuma arī ja tiks īstenoti visi iesāktie projekti.

Uz 2007.gada 30.jūniju ir pabeigti 8 projekti (pētījumi), tādējādi nodrošinot 24% uzraudzības rādītāja izpildi (Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati).

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

3.1.5.2.apakšaktivitātes ieviešana noris samērā sekmīgi – uz 2007.gada 30.jūniju ir izmaksāts finansējums 60% apmērā. Gadījumā, ja tiks īstenoti visi projekti un veiktas projektos paredzētās izmaksas, tad apakšaktivitātei noslēdzoties tiks apgūti 85% no kopējā piešķirtā publiskā līdzfinansējuma, ņemot vērā noslēgto līgumu kopējo finansējumu. 3.1.5.2.apakšaktivitātei noslēdzoties, netiks sasniegta arī uzraudzības rādītāja (atbalstīto pētījumu skaits) plānotā vērtība – gadījumā ja tiks īstenoti visi projekti, šī vērtība tiks sasniegta 85% apmērā.

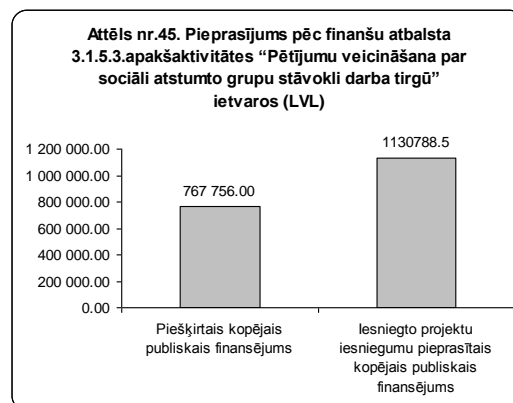
3.1.5.3.apakšaktivitātes “Pētījumu veicināšana par sociāli atstumto grupu stāvokli darba tirgū” ieviešana

3.1.5.3.apakšaktivitātes “Pētījumu veicināšana par sociāli atstumto grupu stāvokli darba tirgū” mērķis ir iegūt pamatotu un sistemātisku informāciju par sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu nodarbinātību, nodarbinātības tendencēm, pozitīviem un negatīviem faktoriem, kā arī ieteikumus nodarbinātības sekmēšanai.

3.1.5.3.apakšaktivitātes tiek ieviesta kā grantu shēma, kuru administrē Sociālās integrācijas fonds. Pirmā līmeņa starpniekinstitūcija ir Labklājības ministrija, otrā līmeņa starpniekinstitūcija – Nodarbinātības valsts aģentūra.

Projektu iesniedzējs var būt valsts institūcija, pašvaldības un pašvaldību institūcija valsts un nevalstiskās bezpeļņas organizācija, sociālie partneri, komercsabiedrības, citas juridiskas personas. Maksimālā attiecināmo izdevumu kopsumma, ko var plānot projekta iesniegumā, ir 20 000 LVL.

3.1.5.3.apakšaktivitātes īstenošanai ir piešķirti 767 756 LVL publiskā līdzfinansējuma līdzekļiem, t.sk. 575 817 LVL Eiropas Sociālā fonda līdzekļi un 191 939 LVL Latvijas valsts budžeta līdzekļi.

Pieprasījums pēc finansiāla atbalsta

3.1.5.3.apakšaktivitātes ietvaros tika iesniegti 64 projektu iesniegumu, kuru kopējais publiskais līdzfinansējums sastāda 1 130 788,50 LVL, kas pārsniedz piešķirto finansējuma gandrīz 50% apmērā. No iesniegto projektu iesniegumu publiskā finansējuma kopapjoma 857 880,06 LVL ir Eiropas Sociālā fonda finansējums un 191 939 LVL Latvijas budžeta līdzekļi.

Ņemot vērā to, ka pielautās maksimālās projektu attiecināmās izmaksas no publiskā līdzfinansējuma nevar pārsniegt 20 000 LVL, lielākais projektu iesniedzēju skaits iesniedza projektu iesniegumus, kuru kopējais publiskais līdzfinansējums bija no 11 000 līdz 25 000 LVL amplitūdā (tabula Nr.44.).

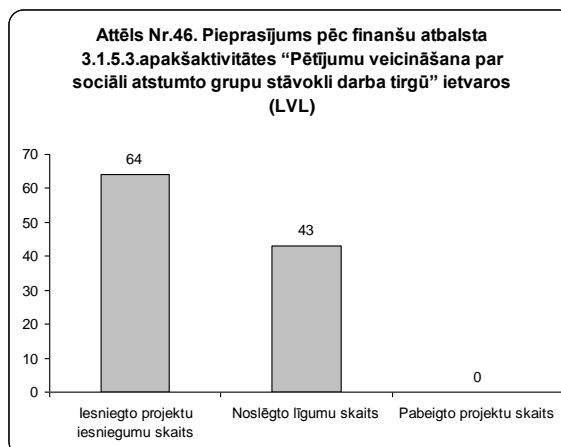
Tabula Nr.45. Projektu iesniegumu publiskā finansējuma amplitūda

Pieprasītais publiskais finansējums (LVL)	Projektu iesniegumu skaits
Līdz 10 000	5
11 000 – 25 000	59

Avots: SF VIS

Apguves progress

3.1.5.3.apakšaktivitātes ietvaros tiek īstenoti 42 projekti (attēls Nr.46.), par kuru īstenošanu ir noslēgti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem par kopējo publisko līdzfinansējumu 780 381 LVL apmērā, no tiem 585 285 LVL ir Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums, un 195 096 LVL ir Latvijas valsts budžeta līdzekļi (tabula Nr.46.).

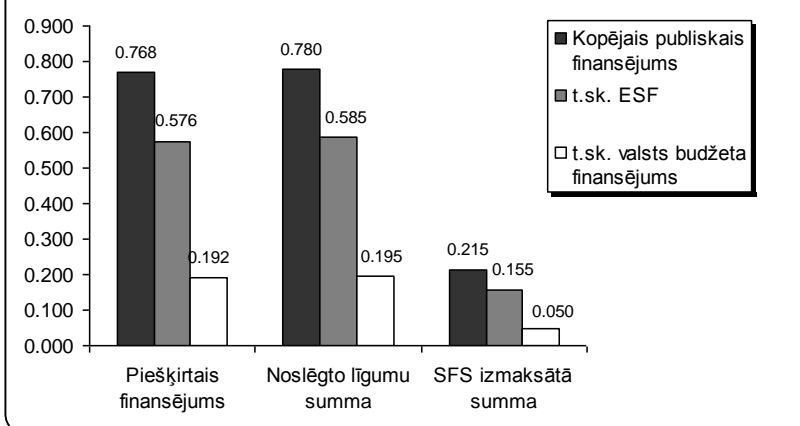
Tabula Nr.46. 3.1.5.3.apakšaktivitātes "Pētījumu veicināšana par sociāli atstumto grupu stāvokli darba tirgū" finansējuma apguve (dati uz 30.06.2007., LVL)

	Piešķirtais finansējums	Iesniegto projektu iesniegumu pieprasītais finansējums		Noslēgto līgumu summa		Veiktās atmaksas SFS	
	A	B	C=B/A*100	D	E=D/A*100	F	G=F/A*100
Kopējais publiskais finansējums	767 756,00	1 130 788,50	147,28%	780 381	101,64%	204 389,22	26,62%
t.sk. ESF	575 817,00	857 880,06	148,98%	585 285	101,64%	154 508,48	26,83%
t.sk. valsts budžeta finansējums	191 939,00	272 908,44	142,18%	195 096	101,64%	49 880,74	25,99%

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtie dati

Uz 2007.gada 30.jūniju nav vēl neviens projekts īstenots līdz galam, bet finansējums ir apgūts 26.62% apmērā 3.1.5.3.apakšaktivitātes ietvaros, proti, no 767 756 LVL kopējā publiskā līdzfinansējuma ir izmaksāti 204 389,22 LVL (attēls Nr.47.).

Attēls Nr.47. 3.1.5.3.apakšaktivitātes “Pētījumu veicināšana par sociāli atstumto grupu stāvokli darba tirgū” apguves progress (LVL)

Uzraudzības rādītāju izpilde

Kā uzraudzības rādītājs 3.1.5.3.apakšaktivitātes ietvaros ir noteikts veikto pētījumu skaits – bija plānots atbalstīt 70 pētījumu veikšanu. Ņemot vērā to, ka šīs apakšaktivitātes ietvaros līdz 2007.gada 30.jūnijam nav pabeigts vēl neviens projekts, līdz ar to arī uzraudzības rādītāja faktiskā vērtība ir nulle. Gadījumā, ja tiks pabeigti visi projekti, par kuru īstenošanu ir noslēgti līgumi ar ES struktūrfondu finansējuma saņēmējiem, tad šis uzraudzības rādītājs tiks sasniegts 61% apmērā, proti, tiks atbalstīta 43 pētījumu veikšana.

Secinājumi par finansiāla atbalsta apguvi

3.1.5.3.apakšaktivitātes “Pētījumu veicināšana par sociāli atstumto grupu stāvokli darba tirgū” ieviešana noris samērā gausi – ir neapgūti gandrīz 73% no piešķirtā apakšaktivitātei publiskā līdzfinansējuma, proti, 563 366.78 LVL, t.sk Eiropas Sociālais fonds 421 308.52 LVL apmērā. Augstais neapgūtā finansējuma rādītājs un arī tas, ka nav pabeigts neviens projekts šīs apakšaktivitātes ietvaros, dod pamatu raizēm par pilnīgu šīs apakšaktivitātes finansiālu apguvi, jo projektus vajadzētu pabeigt 2008.gada vidū, lai paspētu atgūt Eiropas Sociāla fonda finansējuma daļu no EK šīs apakšaktivitātes ietvaros.

2.4. Secinājumi par ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu finansiālā atbalsta apguvi

Analizējot ES struktūrfondu 2004.-2006.gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu ieviešanu, var secināt, ka šīs aktivitātes komersantu vidū ir samērā pieprasītas – par to liecina gan iesniegto projektu iesniegumu skaits, gan arī pieprasītais publiskais līdzfinansējums, kas pārsniedz aktivitātēm piešķirto finansējumu, dažās aktivitātēs arī vairākas reizes.

Vienīgi zems pieprasījums bija inovāciju atbalstošā pasākuma aktivitātēm, kas dod pamatu apgalvojumam, ka kopējais uzņēmējdarbības un inovāciju veicināšanas prioritātes mērķis netiks pilnībā sasniegts, proti, netiks atbalstīti tik daudz inovatīvu projektu kā bija sākotnēji iepļānots, sadalot aktivitātēm piešķirto finansējumu. Salīdzinoši zemā interese par inovāciju aktivitāti var tikt skaidrota ar to, ka ES struktūrfondu 2004.-2006.gada plānošanas perioda laikā netika veikti pastiprināti informatīvi pasākumi par inovāciju nozīmīgumu un iespējamām integrēt inovatīvus risinājumus komercdarbībā, kā arī svarīgāk komersantiem bija sakārtot esošo darba vidi, ieguldot līdzekļus iekārtu modernizēšanā u.tml. pasākumos, lai varētu attīstīties tālāk.

Attiecībā uz 2004.-2006.gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu finansiālo apguvi, analīzē var secināt, lai gan lielākā daļa aktivitāšu tiek īstenotas samēra sekmīgi, sasniedzot tām nospraustos uzraudzības rādītājus, tomēr finansiāli ne visas aktivitātes tiks apgūtas pilnībā, daļai no aktivitātēm netika noslēgti līgumi piešķirtā finansējuma apjomā, kā arī daļā no aktivitātēs ES struktūrfondu finansējuma saņēmēji saskaras ar grūtībām realizēt projektus, to izmaksu sadārdzināšanās dēļ, tāpēc daži komersanti izvēlas pārtraukt projektu realizāciju vai arī samazina plānoto projekta aktivitāšu skaitu.

Augsts pieprasījums bija arī bezdarbnieku apmācību programmām, ko īstenoja valsts iestādes, lai veicinātu bezdarba līmeņa samazināšanos. Apmācīto cilvēku skaits vairākas reizes pārsniedz nacionālajās programmās plānoto, kas liek secināt par šādu preventīvo pasākumu nozīmīgumu un nepieciešamību darba tirgus uzlabošanai un sakārtošanai.

Kopumā vērtējot ES struktūrfondu 2004.-2006.gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu ieviešanu, var secināt, ka aktivitātes tiek ieviestas samērā sekmīgi, arī veiktie grozījumi aktivitāšu ieviešanas nosacījumos ir veicinājuši to finansiālo apguvi. Lai gan par šo grozījumu veikšanu negatīvi atsaucas komersanti – jo tiem savukārt ir grūtāk pielāgoties prasībām, ko izvirza ES struktūrfondu ieviešanā iesaistītās institūcijas, ja šie grozījumi tiek veikti bieži un ja komersanti par tiem savlaicīgi netiek brīdināti.

Lai arī komersantu vidū ES struktūrfondu atbalsts kopumā tiek vērtēts atzinīgi, tomēr vairāk vajadzētu attiecībā uz komersantiem izmantot publiskās un privātās partnerības principu un veicināt brīvas konkurences attīstību Latvijā.

3. ES STRUKTŪRFONDU 2004.-2006. GADA PLĀNOŠANAS PERIODA UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN INOVĀCIJU AKTIVITĀŠU IEVIEŠANAS PROBLĒMJAUTĀJUMU ANALĪZE

Analizējot īstenotās 2004.-2006.gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātes, kā arī aptaujājot ieviešanā iesaistītās amatpersonas (pielikums nr. 1) un komercsabiedrības, kas ir saņēmušas ES struktūrfondu atbalstu (pielikums nr. 2), pētnieki identificēja vairākus problēmjaucējumus, ar ko saskārās gan ES struktūrfondu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu ieviešanā iesaistītās institūcijas, gan šo aktivitāšu mērķa grupa – komercsabiedrības.

Aktivitātes ieviešanas veids – grantu shēma

Eksperti kā sarežģītāko ES struktūrfondu ieviešanas veidu atzīst grantu shēmu³, jo ieviešanā ir iesaistītas ne tikai pirmā un otrā līmeņa starpniekinstitūcijas, kā tas ir pārējos ieviešanas veidos, bet arī grantu shēmu apsaimniekotāji. Tajos gadījumos, kad aktivitāte tiek ieviesta kā grantu shēma, grantu shēmu apsaimniekotāja uzdevums ir administrēt Vienotā programmdokumenta aktivitāti, nodrošinot visu komunikāciju ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem – konkursa uzsaukuma nodrošināšana, projektu iesniegumu saņemšana un vērtēšana, līgumu noslēgšana ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmēju, projektu īstenošanas uzraudzība un finansējuma izmaksāšana. Savukārt otrā līmeņa starpniekinstitūcija uzrauga kopējo aktivitātes ieviešanu, un aktivitāte kopumā tās izpratnē ir viens projekts un grantu shēmas apsaimniekotājs – ES finansējuma saņēmējs.

Grantu shēmas ieviešanas veidā tiek patērēts ievērojams laiks, sagatavojot un izskatot visu ieviešanai nepieciešamo dokumentāciju, jo tā ir jāaskaņo starp visām aktivitātes ieviešanā iesaistītām institūcijām, kā arī attiecīgā struktūrfonda vadības komitejā⁴, piemēram, līguma starp otrā līmeņa starpniekinstitūciju un grantu shēmu apsaimniekotāju saskaņošanai par konkrētas aktivitātes ieviešanu tiek patērēts aptuveni viens mēnesis.

Kā arī patērētais laiks, kad tiek saņemts maksājuma pieprasījums no ES finansējuma saņēmēja, kā arī ceļš, kas tam ir jāiziet, lai tas tiktu iesniegts EK apmaksai, ir ļoti ilgs – maksājumu pieprasījumu sākumā izskata grantu shēmas apsaimniekotājs, pozitīvas pārbaudes rezultātā tiek izmaksāta ES finansējuma saņēmējam pieprasītā summa. Tad grantu shēmas apsaimniekotājs reizi ceturksnī apkopo saņemtos maksājumu pieprasījumus un iesniedz tos struktūrfonda pieprasījumā otrā līmeņa starpniekinstitūcijai, kas to savukārt pārbauda un pozitīvas pārbaudes rezultātā iesniedz maksājumu iestādei (Valsts kasei) apmaksai grantu shēmas apsaimniekotājam. Paralēli otrā līmeņa starpniekinstitūcija sagatavo un iesniedz izdevumu deklarāciju, kur tiek apkopotas veiktās izmaksas, vadošajai iestādei (Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fonda departaments) pārbaudei. Pēc pārbaudes izdevumu deklarācija tiek iesniegta maksājumu iestādei, kas sertificē izmaksas un iesniedz izdevumu deklarāciju EK apmaksai.

³ Vienotā programmdokumenta aktivitāšu ieviešanas veids var būt nacionālā programma, atklāts projekta konkurss vai grantu shēma.

⁴ Atbilstoši attiecīgā struktūrfonda finansējamo pasākumu specifikai ir izveidotas četras vadības komitejas, kuru galvenais uzdevums ir uzraudzīt struktūrfondu finansēto pasākumu ieviešanu un izvērtēt piešķirtā finansējuma izlietošanas efektivitāti un lietderību.

Līdz ar to, var secināt, ka Vienotā programmdokumenta aktivitātes kā grantu shēmas ieviešana ir ļoti birokrātiska un ilgais laiks, kas tiek patērēts to administrējot, tieši darbā ar dokumentāciju, ir arī viens no iemesliem, kāpēc grantu shēmas kopējie apguves rādītāji ir samērā zemi.

Projektu iesniegumu iesniegšanas un vērtēšanas veids

No komersantu puses asa kritika tika veltīta projektu iesniegumu iesniegšanas un vērtēšanas veidam, kad Vienotā programmdokumenta aktivitāte tiek ieviesta kā grantu shēma, proti, izsludinot konkursu, tiek noteikts datums, kad tiek uzsākta projektu iesniegumu pieņemšana un tā tiek pārtraukta, kad iesniegto projektu iesniegumu kopējā summa sasniedz aktivitātei (konkursam) pieejamo summu. Tādejādi tiek apstiprināti pirmie iesniegtie projekti, kas atbilst visiem vērtēšanas kritērijiem. Līdz ar to, piemēram, 2.2.1.1.apakšaktivitātes gadījumā, kad pieprasījums ievērojami pārsniedza apakšaktivitātei sākotnēji pieejamo summu, komersanti veidoja rindu jau vairākas dienas pirms projektu iesniegumu pieņemšanas dienas, lai varētu vieni no pirmajiem iesniegt projektu iesniegumu un saņemt ES struktūrfondu atbalstu.

Šāda veida projektu iesniegumu iesniegšanas un vērtēšanas veids nedod arī pārliecību, ka tiek īstenoti projekti ar labākam idejām, kas varētu iespējams sekmīgāk nodrošināt kopēju aktivitātes mērķa sasniegšanu.

Birokrātija

Komersabiedrību aptaujas rezultāti par ES struktūrfondu projektu īstenošanu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs liecina, ka daudzi komersanti kā būtiskāko problēmu ES struktūrfondu projektu īstenošanā saskata birokrātiskajās prasībās, ko izvirza ES struktūrfondu ieviešanas institūcijas gan projektu iesniegumu vērtēšanas stadijā, gan arī projektu īstenošanā (no kopējā aptaujāto komersantu skaita, kas izteikuši neieinteresētību iesniegt projektu iesniegumus, 34% atzīmējuši kā iemeslu tam nesamērīgu birokrātiju, sagatavojot projekta iesniegumus).

Tiek pārmesta liekā birokrātija projektu iesniegumu vērtēšanas stadijā, jo tā paildzina projektu vērtēšanu, līdz ar to arī projektu īstenošanas uzsākšanu. Daudzi komersanti atzina, ka laika periods, kad tiek izstrādāts projekta iesniegums – tiek apkopota visa nepieciešamā informācija, un kad tiek uzsākta projekta īstenošana, bieži vien ir viens gads vai pat vairāk. Uzņēmējdarbībā šis laika periods ir pārāk ilgs, jo uzņēmējdarbības vide attīstās un mainās strauji – piemēram, gada laikā komersantam ir pieejama jaunāka tehnoloģija nekā viņš to ir paredzējis projekta iesniegumā, vai arī palielinās projektā paredzētās izmaksas, ņemot vērā pašreizējo valsts ekonomisko situāciju, kad ievērojami pieaug inflācija, ko nevarēja paredzēt projekta iesnieguma izstrādes laikā.

Komersanti kritizē arī projektu īstenošanas gaitā iesniedzamo projektu dokumentāciju, norādot to, ka tā ir nesamērīgi birokrātiska un dažbrīd lieka, kas apgrūtina ātru projektu īstenošanu, piemēram, atsevišķās aktivitātēs atskaites sastāv no 1 500 līdz 3 000 lapaspusēm, ko ir apgrūtināši un laikietilpīgi sagatavot ES struktūrfonda finansējuma saņēmējam, kā arī aktivitātes administrējošajai institūcijai šīs atskaites izskatīt un apstiprināt.

Šo birokrātisko procesu rezultātā daudzi projekti zaudē aktualitāti vai arī to īstenošana ir apgrūtināta, ko apliecina arī ES struktūrfondu 2004.-2006.gada plānošanas perioda uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitāšu analīze, kas norāda, ka vairākās aktivitātēs finansējums netiks apgūts pilnībā, jo tiek laužti līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma

saņēmējiem par projektu īstenošanu vai arī ES struktūrfonda finansējuma saņēmēji brīdina par to, ka netiks iztērēts viss projektam piešķirtais finansējums.

Aktivitāšu ieviešanas nosacījumu maina

Komersanti atzīmē arī, ka nepieņemama ir prakse mainīt aktivitātes ieviešanas noteikumus projekta izstrādes laikā, kas apgrūtina projektu īstenošanu. Grozījumi ieviešanas nosacījumos tika veikti gan šo nosacījumu izstrādes laikā, gan arī jau aktivitāšu īstenošanas laikā, kad tika atklāti trūkumi un problēmas, kas neļāva sekmīgi īstenot aktivitātes. Daudzi komersanti arī atzīmē, ka informācija par ieviešanas nosacījumu maiņu tika sniegta novēlojoši, kas apgrūtināja un iekavēja projektu īstenošanu.

Informācijas, konsultāciju pieejamība

Konsultācijas no ES struktūrfondu ieviešanā iesaistītām institūcijām ir viens no būtiskākajiem faktoriem sekmīgajai projektu īstenošanai un komunikācijai ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmēju, t.sk. arī projektu iesniegumu izstrādes stadijā. Analizējot projektu iesniegumu un apspirināto projektu attiecību (skatīt sadaļu Nr.2.1.), var secināt, kā šīs konsultācijas ES struktūrfondu 2004.-2006.gada plānošanas periodā bija nepietiekamas, īpaši reģionos, jo daudzi projektu iesniegumi tikai noraidīti tieši to neapmierinošas kvalitātes dēļ.

Daudzi komersanti arī atzīmē, ka trūkst informācijas par projektu īstenošanas nosacījumiem vai projektu ieviešanas dokumentācijas aizpildīšanu, kā arī šī informācija ir sarežģīti noformulēta – tā, ka komersanti to pilnībā neizprot. Kā arī daži komersanti ir saskārušies ar situāciju, kad vienas iestādes darbinieki sniedz pretrunīgu informāciju. Daži komersanti ir arī atzīmējuši, ka nezina, kur šo informāciju saņemt.

PIELIKUMI

Pielikums Nr.1 - Intervēto ekspertu saraksts

Finanšu ministrijas ES fondu departamenta direktors Aleksandrs Antonovs

Ekonomikas ministrijas Eiropas Savienības fondu ieviešanas departamenta direktors Mārtiņš
Jansons

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Struktūrfondu koordinators Gints Priede

Nodarbinātības valsts aģentūras ESF departamenta direktores vietniece Ligita Lauce

Pielikums Nr.2 - Komerccabiedrībām uzdoto jautājumu saraksts

- Kādas ir būtiskākās problēmas, ar kurām Jūs saskārties, īstenojot projektu uzņēmējdarbības un inovāciju aktivitātēs ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas periodā?
- Kā Jūs vērtējat sadarbību ar aktivitātes (programmas) administrējošo iestādi (Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru/ Nodarbinātības valsts aģentūru)? Kas būtu jāuzlabo?
- Šobrīd valsts uzņēmējdarbības politika ir vērsta uz inovāciju attīstību, zinātnes atklājumu integrēšanu uzņēmējdarbībā. Kā Jūs vērtējat inovāciju nozīmi Jūsu uzņēmējdarbībā? Kādu atbalstu Jūs vēlētos saņemt no valsts institūcijām, lai veicinātu inovāciju ieviešanu savā uzņēmējdarbībā?
- Ja esat nolēmuši pieteikties finanšu atbalsta pieprasījumiem arī jaunajā plānošanas periodā (2007.-2013. gadā), vai Jūs saskatāt kādus riskus, kas varētu apdraudēt Jūsu uzņēmuma gatavību un iespējas pieteikties finanšu atbalsta saņemšanai?